

Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol

Ajuntament de Castellterçol

Data de lliurament (juny de 2026)

Núm. expedient 2025/0034015

Equip redactor
ARGELAGA SERVEIS AMBIENTALS SL

Marc Martín Pérez
Maria Pilar Herrero González
Paula García López
Paula Redón Velasco

Dades de contacte
argelaga@argelaga.com
Telèfon 93 453 95 61
650212730

ÍNDEX

0. RESUM EXECUTIU	5
1. INTRODUCCIÓ	7
2. MARC CONCEPTUAL DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL	9
2.1. LES VISIONS DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL	10
2.2. L'EDUCACIÓ AMBIENTAL COM A MOTOR DE TRANSFORMACIÓ GLOBAL. AGENDA 2030 I ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE	13
2.3. L'EDUCACIÓ AMBIENTAL COM A MOTOR DE TRANSFORMACIÓ LOCAL. EL PAECS	19
3. DIAGNOSI	21
3.1. CONTEXT TERRITORIAL I SOCIOAMBIENTAL	21
3.1.1. CONTEXT NATURAL	21
3.1.2. CONTEXT SOCIOECONÒMIC	24
3.1.3. PRINCIPALS VECTORS DE SOSTENIBILITAT	28
3.2. ESTAT DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL A CASTELLTERÇOL	37
4. PROCÉS PARTICIPATIU	43
4.1. DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS AMB L'ALUMNAT	43
4.2. RESULTATS DE LA PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT	44
4.3. CONSULTA A LES ENTITATS	46
4.4. CONCLUSIONS DEL PROCÉS PARTICIPATIU	47
5. CONCLUSIÓ DE LA DIAGNOSI I ANÀLISI DAFO	48
5.1. PRINCIPALS CONCLUSIONS	48
5.2. ANÀLISI DAFO	50
6. MARC ESTRATÈGIC DEL PROGRAMA	53
6.1. VISIÓ I MISSIÓ	53
6.2. OBJECTIUS ESTRATÈGICS	53
6.3. CRITERIS DE DESPLEGAMENT DEL PROGRAMA	54
7. EIXOS ESTRATÈGICS DEL PROGRAMA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL	55
8. PLA D'ACCIÓ	60
9. GOVERNANÇA, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROGRAMA	118
9.1. ORGANITZACIÓ I COORDINACIÓ DEL PROGRAMA	118
9.2. AGENTS IMPLICATS	119
9.3. ESPAI DE COORDINACIÓ	119
9.4. SEGUIMENT I AVALUACIÓ	120
Indicadors d'execució	120
Indicadors de participació	120
Indicadors de comunicació	120
Indicadors de satisfacció	120
9.5. REVISIÓ I MILLORA CONTÍNUA	121
10. PRESSUPOST	122

11. ANNEXOS	126
ANNEX 1. ACTA DE LA REUNIÓ AMB ELS DOCENTS REPRESENTANTS DEL PROJECTE ESCOLA VERDA DE L'INSTITUT ESCOLA DE CASTELLTERÇOL	126
ANNEX 2. PREGUNTES PER LA REFLEXIÓ	130
ANNEX 3. PRESENTACIÓ SESSIÓ DE DEBAT	138
ANNEX 4. RESULTATS DETALLATS DE LA SESSIÓ PARTICIPATIVA AMB ELS ECODELEGATS	146
ANNEX 5. ENQUESTA I RESPOSTES D'ENTITATS	155

0. RESUM EXECUTIU

L'Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental de la Diputació de Barcelona (OTEPA) té per objectiu prestar suport tècnic i econòmic als municipis en matèria de comunicació i educació ambiental. Una de les línies de treball és la planificació de programes municipals i d'equipaments d'educació ambiental. L'Ajuntament de Castellterçol ha sol·licitat suport tècnic en el Catàleg de Serveis 2025 per a la redacció del "Programa d'educació ambiental per a Castellterçol".

L'**objectiu principal** per tant, és redactar un programa amb un conjunt de propostes de gestió interna així com activitats i projectes d'educació i sensibilització ambiental basades en el context local actual a nivell ambiental i educatiu, a partir de la metodologia pròpia establerta per la Diputació de Barcelona.

Per a l'elaboració del programa s'han desenvolupat diverses tasques prèvies que han permès identificar els punts forts de les actuacions impulsades fins ara pel municipi, detectar necessitats i oportunitats de millora i establir les bases per a la definició de noves línies d'actuació. Les principals accions desenvolupades han estat:

- Anàlisi de la documentació municipal relacionada amb el medi ambient, la sostenibilitat i l'educació ambiental.
- Revisió dels programes, activitats i recursos educatius desenvolupats al municipi durant els darrers anys.
- Elaboració d'una diagnosi ambiental i educativa del municipi.
- Realització d'un procés participatiu amb el centre educatiu i entitats.
- Identificació dels principals reptes ambientals i educatius de Castellterçol.
- Anàlisi dels recursos educatius disponibles a través de la Diputació de Barcelona, el Consorci per a la Gestió de Residus del Vallès Oriental, i altres organismes especialitzats.

Tenint en compte aquests elements, s'han identificat diversos aspectes que es considera necessari reforçar en el futur programa:

- Consolidar una estructura estable de coordinació, seguiment i comunicació ambiental.
- Potenciar la transversalitat de l'educació ambiental i la coordinació amb altres àrees municipals i agents del territori.
- Crear un programa inclusiu i diversificat, capaç d'arribar a diferents perfils de població, nivells educatius i graus d'implicació ambiental.
- Incorporar progressivament la visió transformadora de l'educació ambiental, promovent la participació activa de la ciutadania en la millora del municipi.
- Potenciar les activitats vinculades al coneixement directe de l'entorn, la descoberta del patrimoni natural i cultural i la conservació de la biodiversitat local.

- Afavorir l'adquisició d'hàbits responsables en relació amb el consum, l'ús de l'aigua, l'energia, la prevenció de residus i l'adaptació al canvi climàtic.

Paral·lelament, en aquelles propostes adreçades a l'àmbit educatiu formal, s'ha tingut en compte el currículum establert pel Decret 175/2022, de 27 de setembre, d'ordenació dels ensenyaments de l'educació bàsica, amb l'objectiu de facilitar la seva integració en els projectes educatius i la programació dels centres.

Com a resultat d'aquest procés s'ha elaborat un Programa d'Educació Ambiental estructurat en sis eixos temàtics:

1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR
2. CICLE DE L'AIGUA. ÚS EFICIENT DE L'AIGUA
3. EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC
4. BIODIVERSITAT I TERRITORI.
5. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL.
6. COORDINACIÓ, SEGUIMENT I CONSOLIDACIÓ DEL PROGRAMA.

Aquests eixos es concreten en un total de 19 accions que combinen activitats educatives, participatives i de sensibilització adreçades a diferents sectors de la població. El programa es planteja amb un horitzó temporal de quatre anys (2026-2030) i incorpora un model de governança, seguiment i avaluació que ha de permetre adaptar-lo a les necessitats futures del municipi i garantir-ne la continuïtat.

1. INTRODUCCIÓ

El present document recull el Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol, elaborat amb el suport de l'Oficina Tècnica d'Educació i Promoció Ambiental de la Diputació de Barcelona, amb l'objectiu de definir una estratègia municipal que contribueixi a millorar el coneixement, la sensibilització i la implicació de la ciutadania en la conservació del medi ambient i la sostenibilitat local.

Castellterçol és un municipi amb un important patrimoni natural, paisatgístic i cultural, situat en un entorn predominantment rural i forestal que constitueix un dels seus principals valors identitaris. Els boscos, els espais agraris, la xarxa de camins i els elements patrimonials associats al territori configuren un paisatge de gran qualitat ambiental que aporta beneficis ecològics, socials i culturals al conjunt de la població.

Al mateix temps, el municipi afronta diversos reptes ambientals derivats dels efectes del canvi climàtic i dels models actuals de producció i consum. La disponibilitat d'aigua, la prevenció dels incendis forestals, la conservació de la biodiversitat, la transició energètica, la reducció dels residus i la promoció d'hàbits de consum responsable esdevenen qüestions estratègiques per al futur de Castellterçol. Aquests reptes no afecten únicament la conservació del medi natural, sinó també la salut i el benestar de les persones. En aquest sentit, el programa adopta una visió de salut global, entenent que la salut humana, la salut dels ecosistemes i la qualitat ambiental del territori estan estretament interrelacionades.

Davant d'aquests reptes, l'educació ambiental es planteja com una eina de gestió per promoure una ciutadania informada, crítica, compromesa i transformadora. Més enllà de la transmissió de coneixements, l'educació ambiental ha de contribuir a generar canvis d'hàbits, afavorir la participació de la població en la vida comunitària i reforçar el vincle de les persones amb el seu entorn.

El Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol neix amb la voluntat de recollir, ordenar i potenciar les iniciatives existents, alhora que identifica noves oportunitats de treball conjunt entre l'Ajuntament, els centres educatius, les entitats, els agents econòmics i la ciutadania. L'encàrrec posa èmfasi en assolir el residu zero, l'estalvi d'aigua, i l'ús eficient energètic per assolir els objectius del Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) de Castellterçol.

La redacció d'aquest programa s'emmarca en els compromisos adquirits per l'Ajuntament de Castellterçol en matèria de sostenibilitat, acció climàtica i qualitat de vida, i pren com a referència els principals instruments de planificació municipal i supramunicipal, entre els quals destaquen el Pla

d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC), el Pla de Resiliència Climàtica del Moianès i el Pla d'Actuació Municipal 2023-2027.

Els objectius generals del programa són:

- Identificar les necessitats i oportunitats d'educació ambiental existents al municipi.
- Integrar els objectius ambientals municipals en les diferents polítiques i serveis locals.
- Promoure actituds i hàbits més sostenibles entre la ciutadania.
- Potenciar el coneixement del patrimoni natural i la biodiversitat de Castellterçol.
- Fomentar la participació activa dels diferents agents socials en la millora ambiental del municipi.
- Millorar la coordinació de les accions de sensibilització i educació ambiental que es desenvolupen al municipi.
- Establir línies estratègiques i programes d'actuació que orientin les polítiques municipals d'educació ambiental durant els propers anys.
- Definir mecanismes de seguiment, avaluació i comunicació del programa.

El programa s'adreça al conjunt de la població, amb especial atenció al centre educatiu, les famílies, els joves, les entitats locals, el teixit econòmic i associatiu, així com al personal municipal i entén l'educació ambiental com una responsabilitat compartida entre tots. L'objectiu és construir una cultura ambiental que contribueixi a fer de Castellterçol un municipi més resiliència, sostenible, saludable i compromès amb la conservació del seu entorn.

2. MARC CONCEPTUAL DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

En aquest apartat es descriu el marc conceptual en el qual es situa el programa d'educació ambiental de Castellterçol. S'inclou la definició de l'educació ambiental i per tant, l'objectiu principal d'aquesta, els 5 enfocaments principals de l'educació ambiental i el paraigües sota el qual es pot desenvolupar a nivell local: l'Agenda 2030 i els Objectius per al Desenvolupament Sostenible i el Pla Clima Local

L'educació ambiental és una eina fonamental per avançar cap a societats més sostenibles, justes i resilients. Més enllà de la transmissió de coneixements sobre el medi ambient, l'educació ambiental pretén capacitar les persones perquè puguin comprendre la complexitat dels reptes socioambientals actuals i participar activament en la construcció de solucions.

Des de les primeres definicions internacionals formulades a la Carta de Belgrad (1975)¹ i a la Declaració de Moscou (1987)², l'educació ambiental s'ha entès com un procés orientat a desenvolupar coneixements, habilitats, actituds, valors i capacitat d'acció per fer front als problemes ambientals presents i futurs.

Més recentment, la UNESCO ha incorporat aquesta visió dins del marc de l'Educació per al Desenvolupament Sostenible, destacant la necessitat de promoure competències que permetin prendre decisions responsables i actuar en benefici del benestar individual i col·lectiu, tant de les generacions actuals com de les futures.

Actualment, els reptes derivats del canvi climàtic, la pèrdua de biodiversitat, la degradació dels ecosistemes, la sobreexplotació dels recursos naturals i les desigualtats socials exigeixen una educació ambiental que vagi més enllà de la sensibilització i esdevingui una eina de transformació social.

En aquest sentit, el Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol assumeix una visió transformadora de l'educació ambiental, orientada no només a conèixer i comprendre els problemes ambientals, sinó també a promoure la corresponsabilitat, els canvis d'hàbits i la participació activa de

¹ «La meta de la educación ambiental es desarrollar una población mundial consciente y preocupada por el medio ambiente y por los problemas asociados a él, que tenga los conocimientos, actitudes, motivaciones, compromiso y aptitudes necesarios para trabajar individual y colectivamente en la búsqueda de soluciones a los problemas actuales y en la prevención de otros nuevos.»

² «Un procés permanent en el qual els individus i les comunitats adquireixen consciència del seu medi ambient i aprenen els coneixements, els valors, les destreses, l'experiència i també la determinació que els capaciti per actuar, individual i col·lectivament, en la resolució dels problemes ambientals presents i futurs.»

la ciutadania en la construcció d'un municipi més sostenible, resilient i saludable. El programa reconeix la interdependència entre la salut de les persones, la salut dels ecosistemes i la qualitat ambiental del territori. La conservació dels boscos, la disponibilitat d'aigua, la qualitat dels aliments, la biodiversitat o l'accés a entorns naturals saludables són factors que influeixen directament en el benestar de la població.

A Castellterçol, municipi amb un important patrimoni natural i forestal, aquesta mirada pren una especial rellevància. La sequera, el risc d'incendis forestals, la conservació de la biodiversitat, la transició energètica o la prevenció de residus constitueixen reptes que requereixen no només actuacions tècniques, sinó també processos educatius que ajudin la població a comprendre els problemes, identificar solucions i participar en la seva implementació.

2.1. LES VISIONS DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Per donar resposta a aquests reptes, el Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol adopta una mirada integradora que combina diferents enfocaments educatius. Les actuacions previstes no es limiten a la transmissió d'informació, sinó que busquen generar experiències d'aprenentatge significatives, fomentar la participació ciutadana i afavorir la implicació directa en la millora ambiental del municipi.

Es poden establir cinc maneres principals d'entendre i de fer educació ambiental a les ciutats i pobles a casa nostra, a partir del model de referència que van crear Jaume Terrades i altres als anys 70 i posteriors sobre educació ambiental a la natura i l'adaptació del model al context urbà a càrrec de Teresa Franquesa.

Es resumeixen en:

1. L'entorn urbà com a aula.
2. L'entorn urbà com a ecosistema.
3. Els problemes ambientals de les ciutats i pobles.
4. La gestió ambiental local.
5. La transformació de la "ciutat" o el "poble".

L'ENTORN URBÀ COM A AULA

Els programes que es poden agrupar en aquest enfocament són aquells que veuen l'entorn urbà, les ciutats i els pobles des del punt de vista del conjunt, com un **objecte de coneixement i que l'usen com**

a recurs, escenari i aula. Aquests programes posen al “poble”, el “barri” a disposició de l’educació, entenent que tot el que hi ha a en aquest entorn – més enllà d’una aula - que es pugui relacionar amb temàtiques ambientals diverses de forma aïllada i concreta ha de servir com a font d’aprenentatge directa, de manera que els educadors **usen elements de l’entorn natural i urbà per facilitar els aprenentatges que cal fer a l’escola i en àmbits d’educació no formal.**

Per sintetitzar, “cal conèixer per estimar”.

Alguns dels itineraris autoguiats per conèixer l’entorn i el patrimoni de Castellterçol que trobem al web de l’ajuntament, o les sortides botàniques de Flora Catalana són un exemple d’aquest enfocament

L’ENTORN URBÀ COM A ECOSISTEMA

El fet de mirar les ciutats i els pobles com un territori físic delimitat i identificable i com un ecosistema ens permet **entendre el seu metabolisme.** Amb aquest enfocament posem l’accent en que les ciutats i pobles no són alienes a la natura ni al canvi climàtic, i són sistemes ecològics complexos que funcionen en base a un intercanvi d’energia i material. Per això, es considera clau estendre aquesta visió ecosistèmica entre la ciutadania, per tal que tingui criteri i pugui influir en les decisions sobre gestió dels recursos, la planificació i altres aspectes de la governança.

En síntesi, «si entenc el funcionament del sistema, sabré viure-hi de manera que eviti disfuncions».

A Castellterçol, el sistema de recollida selectiva **porta a porta** ben entès per la ciutadania, permet aquesta visió dels cicles de la natura i tancar el cicle dels materials en un entorn urbà

ELS PROBLEMES AMBIENTALS DE LES CIUTATS I POBLES

Els programes educatius que s’hi emmarquen pretenen donar a conèixer aquestes problemàtiques per tal que la gent en prengui consciència i contribueixi a evitar-les. Es tractava d’**evidenciar els problemes i la necessitat de trobar-hi solució**, una solució que comporta sempre canvis d’hàbits personals i col·lectius. Actualment, en molts dels programes d’educació ambiental urbana que els ens locals ofereixen i que inclouen activitats on es poden llegir intencionalitats relacionades amb el fet de «conscienciar els alumnes sobre els problemes ambientals de l’entorn urbà».

En síntesi, «si conec els problemes, els voldré resoldre».

A Castellterçol conèixer les conseqüències del canvi climàtic ens durà a canvis d’hàbits que el mitiguin o que ens permetin una millor adaptació

LA GESTIÓ AMBIENTAL LOCAL

Una línia de programes formatius destinats a **explicar la gestió ambiental que fan les administracions** i a demanar a la ciutadania que faci la part que li pertoca. Hi ha propostes educatives que susciten la reflexió dels destinataris entorn de la complexitat de la gestió dels residus; del consum d'energia o d'aigua; de la gestió i manteniment del verd urbà; i apunten a incrementar la seva responsabilitat. La major part de la resta d'iniciatives se centren a divulgar normes i bones pràctiques, justificar i descriure els comportaments esperats per part del destinatari i instruir-lo sobre maneres concretes d'actuar. El nou repte que suposa l'emergència climàtica i els canvis individuals que implica assumir per part de la ciutadania, tant en accions de mitigació com d'adaptació, també formarien part d'aquest enfocament.

En resum, «si sé què he de fer i com fer-ho, ho faré bé».

Què hi ha darrere del porta porta mitjançant visites a les plantes de tractament de residus, posa la mirada en el que hi ha després de l'acció de dipositar correcte o incorrectament les deixalles. Una reflexió individual i/o col·lectiva que canvia hàbits.

LA TRANSFORMACIÓ DE LA "CIUTAT" O EL "POBLE"

Assumir la corresponsabilitat ens portarà a crear conjuntament una visió de futur i a dissenyar les ciutats, els pobles que volem, en un procés que fem entre tots i en el qual aprenem conjuntament. Només si comprenem parcialment la manera com s'han de gestionar les ciutats i els pobles en el seu conjunt i que tothom pot participar en la construcció de noves maneres de dissenyar fer. Es tracta d'un plantejament ambiciós, en el qual **acció comunitària i educació ambiental es vinculen**, de manera que, tant com el resultat de l'acció, interessa l'aprenentatge del procés per identificar el problema, cercar alternatives, crear consens, dissenyar la solució, planificar, executar i avaluar.

En síntesi, «si em sento part del meu entorn i me'n faig responsable, m'implicaré en la recerca de solucions a problemes canviants».

L'Institut-Escola de Castellterçol és Escola verda que inclou projectes d'aprenentatge i servei de caire ambiental

Amb aquest objectiu, segurament el darrer dels cinc enfocaments ens proposa la millor estratègia acompanyar les persones en processos d'aprenentatge/acció, en els quals aprenem tot fent.

Una estratègia que necessàriament ha d'estar acompanyada dels millors elements de totes les altres: la curiositat per la descoberta de l'entorn, la valoració del patrimoni, la comprensió del poble com a sistema complex, la identificació dels impactes que els humans provoquen en els sistemes naturals i

dels problemes que el deteriorament del medi ambient causa en els humans (consum i malbaratament de recursos, canvi climàtic), la formació de bons hàbits quotidians i la discussió crítica dels valors que guien el nostre estil de vida.

Enfocament	Objectiu	Rerefons	Concepte clau	Resultat esperat
El municipi com a aula	Millorar el coneixement del propi entorn.	Si conec el meu entorn, l'estimaré.	Valoració	Defensa i conservació del patrimoni.
El municipi com a ecosistema	Ajudar a comprendre el funcionament de la ciutat des de la ciència.	Si entenc el funcionament del sistema, podré evitar disfuncions.	Comprensió	Comportament basat en el coneixement científic.
Els problemes ambientals del municipi	Fer prendre consciència dels problemes ambientals.	Si conec els problemes, els voldré resoldre.	Conscienciació	Denúncia. Activisme.
La gestió ambiental del municipi	Ensenyar comportaments adequats i promoure canvis d'hàbits.	Si conec solucions concretes, col·laboraré per implementar-les.	Col·laboració	Canvis en accions quotidianes i estil de vida personal.
La transformació del municipi	Apoderar per participar en processos de canvi.	Si em sento particip del meu entorn, m'implicaré en explorar solucions.	Participació	Corresponsabilitat. Proactivitat. Innovació.

"Educació ambiental. D'on venim? Cap a on anem?" Teresa Franquesa i Codinach. Diputació de Barcelona (2017).

2.2 L'EDUCACIÓ AMBIENTAL COM A MOTOR DE TRANSFORMACIÓ GLOBAL. AGENDA 2030 I ELS OBJECTIUS DE DESENVOLUPAMENT SOSTENIBLE

Els reptes ambientals actuals, tenen una dimensió global però es manifesten de manera concreta en cada territori. Per aquest motiu, l'educació ambiental ha d'ajudar a connectar les grans problemàtiques globals amb la realitat quotidiana de les persones i amb els reptes específics del municipi. En aquest context, l'educació ambiental esdevé una eina estratègica per promoure canvis individuals i col·lectius, fomentar la participació ciutadana i generar capacitat d'acció davant dels reptes de sostenibilitat

presentes i futurs. Aquesta visió transformadora s'alinea plenament amb els Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) de l'Agenda 2030 de les Nacions Unides, especialment aquells relacionats amb l'educació de qualitat, l'aigua neta i el sanejament, l'energia assequible i no contaminant, les ciutats i comunitats sostenibles, la producció i consum responsables, l'acció climàtica i la conservació dels ecosistemes terrestres.

El 25 de setembre de 2015 va ser aprovada per l'Assemblea General de Nacions Unides l'Agenda de Desenvolupament Sostenible, amb els objectius d'erradicar la pobresa, lluitar contra la desigualtat i injustícia, protegir la Biodiversitat i posar fre al canvi climàtic, entre altres. Aquesta agenda marcarà l'acció global pel desenvolupament fins a l'any 2030 i configura un full de ruta d'actuació connectat entre sí per a assolir un objectiu comú: el desenvolupament mundial sostenible.

Però, què entenem per “**desenvolupament sostenible**”? Les Nacions Unides el defineixen com “el desenvolupament capaç de satisfer les necessitat del present sense comprometre la capacitat de les futures generacions per satisfer les seves necessitats i, exigeix per tant, esforça concentrat en construir un futur inclusiu, sostenible i resilient per a les persones i el planeta”.³

Així mateix indica que per aconseguir-ho són necessaris tres pilars bàsics: el creixement econòmic, la inclusió social i la protecció del medi ambient. Aquests tres pilars, en realitat estan estretament vinculats i per aconseguir el benestar de les persones i la societat, tots tres són essencials.

L'Agenda 2030 és una agenda integral i multidimensional (referida a les tres dimensions del desenvolupament sostenible: econòmica, social i ambiental), i d'aplicació universal. Es desplega mitjançant un sistema de 17 objectius de desenvolupament sostenible (ODS), a través dels quals es proposa abordar els grans reptes globals, des de la lluita contra la pobresa o el canvi climàtic fins a l'educació, la salut, la igualtat de gènere, la pau o les ciutats sostenibles. Cada ODS inclou diferents fites (en total 169) que contribueixen al compliment dels objectius.

L'Agenda 2030 estimula l'acció en 5 esferes de vital importància (conegudes com les 5 P): persones (People), planeta (Planet), prosperitat (Prosperity), pau (Peace), i aliances (Partnership).

³ [Nacions Unides. Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible](#)
:

FIGURA

Figura 1. Iconografia dels 17 Objectius de Desenvolupament Sostenible. Font Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible, UNESCO 2017

A trets generals, els principals ODS que poden relacionar-se amb el Programa d'Educació Ambiental Municipal de Castellterçol són:

ODS 3	Salut i benestar
	Garantir una vida sana i promoure el benestar per a tothom, i en concret la fita 3.9 sobre reduir els efectes sobre la salut de la pol·lució de l'aire, l'aigua i el sol. Des de l'equipament es poden fomentar hàbits que contribueixin a una millora de la salut, a evitar impactes i a promoure la descoberta dels espais verds del municipi.
ODS 4	Educació de qualitat.
	Garantir una educació de qualitat i promoure oportunitats d'aprenentatge durant tota la vida per a tothom; i en concret la fita 4.7 que proposa garantir que tots els alumnes adquireixen els coneixements i les competències necessaris per promoure el desenvolupament sostenible mitjançant estils de vida sostenibles, entre altres.
ODS 6	Aigua neta i sanejament
	Garantir una gestió sostenible de l'aigua i el sanejament per a totes les persones, en particular les fites 6.3 i 6.4 sobre millorar la qualitat de l'aigua i fer-ne un ús eficient, respectivament, a través de les mesures d'ambientalització del propi equipament i de les activitats que s'hi realitzen.
ODS 7	Energia neta i assequible
	Garantir l'accés a una energia assequible, segura, sostenible i moderna per a tothom, i en concret a les fites relacionades amb estalvi, eficiència energètica i energies renovables (7.2 i 7.3) aplicables a les activitats de l'equipament i a les mesures d'ambientalització de l'edifici, com ara la instal·lació de plaques fotovoltaiques per a l'autoconsum

ODS 11	Ciutats i comunitats sostenibles
	Aconseguir que les ciutats i els assentaments humans siguin inclusius, segurs, resilents i sostenibles; dues fites ens proposen reduir l'impacte ambiental negatiu de les ciutats, amb accions que es trobin a la proposta educativa de l'equipament amb especial atenció a la qualitat de l'aire, l'ús eficient dels recursos, la mitigació i l'adaptació, etc.
ODS 12	Producció i consum responsables
	Garantir modalitats de consum i producció sostenibles, assolir la gestió sostenible i l'ús eficient dels recursos naturals, a través del projecte educatiu de l'equipament, i promoure pràctiques de contractació pública que siguin sostenibles, en particular pel que fa a la contractació i la gestió de l'equipament.
ODS 13	Acció pel clima
	Adoptar mesures urgents per a combatre el canvi climàtic i els seus efectes, i en particular la fita 13.3 sobre millorar l'educació, la conscienciació en relació a la mitigació i adaptació al canvi climàtic i la reducció dels seus efectes, a través de les mesures d'ambientalització del propi equipament i de les activitats que s'hi realitzen.
ODS 15	Vida d'ecosistemes terrestres
	Protegir, restaurar i promoure l'ús sostenible dels ecosistemes terrestres, gestionar els boscos de manera sostenible, combatre la desertificació, aturar i revertir la degradació del sòl i de la biodiversitat i en especial la conscienciació sobre la importància del patrimoni natural del municipi que es posa en valor des de l'equipament.

Les accions d'educació ambiental tenen potencial per abordar una sèrie de competències educatives i objectius d'aprenentatge rellevants per a l'entorn educatiu. Totes aquestes competències i objectius d'aprenentatge serveixen de guia tant a l'execució de projectes d'educació i sensibilització ambiental, com als educadors i educadores ambientals que executen les accions i al professorat a qui van dirigides les activitats pels seus alumnes. A continuació es descriuen les competències clau per a la sostenibilitat i els objectius d'aprenentatge (cognitiu, socioemocional i comportamental), que tenen relació amb el Pla d'educació ambiental municipal de Castellterçol. en base al document "Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible. Objectius d'aprenentatge"⁴

COMPETÈNCIES CLAU PER A LA SOSTENIBILITAT

Existeix un acord general que la ciutadania de la sostenibilitat ha de tenir unes competències clau determinades que li permeti comprometre's d'una manera constructiva i responsable amb el món actual. Les que tenen relació amb el Pla d'educació ambiental de Castellterçol són les següents:

⁴ El 2017 la UNESCO va publicar el document Educació per als Objectius de Desenvolupament Sostenible: Objectius d'aprenentatge, un document de referència en els treballs dels ODS en l'àmbit educatiu.

Competència de pensament sistèmic: la capacitat de reconèixer i comprendre les relacions entre biodiversitat, ecosistemes, gestió i conservació d'espais naturals, contaminació i energies.

Competència preventiva: la capacitat de comprendre i avaluar múltiples futurs; avaluar les conseqüències de les accions, les conseqüències de no actuar, valorar accions que provoquen impactes al medi i a la biodiversitat.

Competència normativa: la capacitat de comprendre i reflexionar sobre les normes i els valors subjacents a les accions pròpies; i negociar els valors, els principis i els objectius de la sostenibilitat en un context de conflictes d'interessos i d'equilibris, coneixements incerts i contradiccions.

Competència estratègica: la capacitat de crear i aplicar col·lectivament accions innovadores que fomentin la sostenibilitat a escala local i més enllà: com fer un millor ús de l'energia i l'aigua, com prevenir residus, com conservar la biodiversitat i els ecosistemes...

Competència de col·laboració: la capacitat d'aprendre, entendre i respectar els altres: posar en valor la diversitat d'agents que intervenen en el projecte; entendre i respectar les necessitats, perspectives i accions dels altres; abordar els conflictes i problemes ambientals en grup i facilitar la resolució dels mateixos de manera col·laborativa i participativa.

Competència de pensament crític: la capacitat de qüestionar normes, pràctiques i opinions; prendre una posició en el discurs de la sostenibilitat. Reflexions a partir del canvi climàtic, la contaminació, la conservació de la biodiversitat...

Competència de consciència d'un mateix: la capacitat de reflexionar en la funció que un mateix té dins la comunitat local i la societat (global): avaluar constantment les accions pròpies i continuar motivant sobre accions que es poden fer a títol individual per millorar el medi ambient global.

Competència de resolució de conflictes integrada: la capacitat global d'aplicar diferents marcs de resolució de conflictes a problemes complexos de sostenibilitat i generar possibles solucions viables, inclusives i equitatives que promoguin el desenvolupament sostenible, tot integrant les competències assenyalades abans.

OBJECTIUS D'APRENENTATGE

En aquest apartat es destaquen els següents objectius d'aprenentatge que les accions proposades en aquest document haurien de recollir, especialment en relació als ODS: 3,4,6,7,11,12,13, 15.

Objectius d'aprenentatge cognitiu: L'alumne coneix i entén:

- Estratègies de prevenció, mitigació i adaptació al canvi climàtic, a escales diferents (des de l'escala mundial a la individual), en casos concrets com la gestió d'espais naturals, la biodiversitat, els incendis forestals i l'ús de l'aigua, residus i energia.
- Les diferents fonts d'energia (renovable i no renovable) i els avantatges i desavantatges respectius.
- Quina energia s'utilitza principalment en el seu entorn (escola, habitatge, municipi).
- Els impactes negatius de la producció no sostenible de l'energia, com les tecnologies d'energia renovable poden contribuir al desenvolupament sostenible.
- L'efecte hivernacle com un fenomen natural provocat per una capa aïllant de gasos amb efecte hivernacle i el canvi climàtic actual com un fenomen antropogènic que es deriva de l'augment de les emissions de gasos amb efecte hivernacle.
- Quines activitats humanes contribueixen més al canvi climàtic i principals conseqüències del canvi climàtic a escala global però també local.
- L'aigua com a condició fonamental de la vida. La importància de la qualitat i quantitat de l'aigua. Les causes, els efectes i les conseqüències de la contaminació i l'escassetat d'aigua.
- Ecologia bàsica dels ecosistemes locals i comarcals, tot identificant les principals espècies que hi viuen.
- Fenòmens que amenacen la biodiversitat, com la pèrdua d'hàbitats, la desforestació, la fragmentació, la sobreexplotació, les espècies invasores.

Objectius d'aprenentatge socioemocional: L'alumne coneix, entén i és capaç de:

- Reflexionar sobre el seu entorn natural, i argumentar a favor de la conservació de la biodiversitat per motius ecosistèmics i com a part de la identitat del municipi.
- Sentir-se responsable dels impactes mediambientals i socials del seu estil de vida individual.
- Argumentar contra les pràctiques mediambientals destructives que provoquen pèrdua de biodiversitat.
- Explicar la dinàmica ecosistèmica i l'impacte ambiental, social i econòmic i ètic del canvi climàtic.
- Comprendre el seu impacte personal en el clima, des d'una perspectiva local i global.
- Qüestionar el dualisme ésser humà/natura i comprendre que formem part de la natura, que no en som aliens.

- Avaluar i comprendre la necessitat d'una energia sostenible.
- Definir valors personals relatius a la producció i l'ús de l'energia, a més de reflexionar i avaluar el seu ús en termes d'eficiència i suficiència energètica.
- Participar en activitats per millorar la gestió de l'aigua i el sanejament a les comunitats locals.
- Sentir-se responsable de l'ús que fa de l'aigua.
- Distingir les necessitats dels desitjos i reflexionar sobre la seva conducta individual com a consumidor en vista de les necessitats del món natural, de la resta de les persones i de les generacions futures.

Objectius d'aprenentatge comportamental: L'alumne coneix i és capaç de:

- Reduir la seva petjada hídrica individual i estalviar aigua en la seva activitat diària.
- Destacar la importància dels ecosistemes naturals i la conservació de la biodiversitat.
- Aplicar i avaluar mesures per augmentar l'eficiència i la suficiència energètiques en la seva esfera personal i augmentar la proporció d'energies renovables en les fonts d'energia locals.
- Planificar, executar i avaluar projectes de sostenibilitat basats en la comunitat.
- Fomentar propostes per reduir les emissions de carboni a escala local.

2.3. L'EDUCACIÓ AMBIENTAL COM A MOTOR DE TRANSFORMACIÓ LOCAL. EL PAECS

A escala local, el Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol es desenvolupa en coherència amb els principals instruments municipals de planificació ambiental i climàtica. Entre aquests destaquen el Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC), el Pla de Resiliència Climàtica del Moianès i les diferents iniciatives municipals orientades a la gestió sostenible dels recursos, la conservació del patrimoni natural i la millora de la qualitat de vida de la ciutadania.

L'Ajuntament de Castellterçol es va adherir al Pacte de les Alcaldies pel Clima i l'Energia el gener de 2025, assumint el compromís de reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle, incrementar la resiliència davant els impactes del canvi climàtic i promoure una transició energètica justa i sostenible. Aquest compromís s'ha concretat en l'elaboració del Pla d'Acció per a l'Energia Sostenible

i el Clima (PAESC), document estratègic que estableix les línies d'actuació municipals en matèria de mitigació i adaptació climàtica.

El PAESC identifica que el municipi ha reduït significativament els seus consums energètics i les emissions associades durant les darreres dècades. Entre 2005 i 2023 el consum energètic total va passar de 42.516 MWh a 27.300 MWh, mentre que les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle es van reduir de 12.450 a 7.047 tones de CO₂ equivalents. Tot i aquesta evolució positiva, el municipi es planteja objectius més ambiciosos per a l'any 2030, amb una reducció superior al 55% de les emissions respecte a l'any de referència i un increment substancial de la producció d'energia renovable.

La diagnosi energètica mostra que els principals àmbits d'emissió són el transport i el sector residencial. El transport representa més del 60% de les emissions municipals, mentre que el sector domèstic concentra una part important del consum energètic associat a la climatització dels habitatges. Aquesta situació està estretament vinculada a la configuració territorial del municipi, a la dependència del vehicle privat i a l'antiguitat d'una part significativa del parc residencial.

El PAESC també posa de manifest la vulnerabilitat del municipi davant els efectes del canvi climàtic. Les projeccions climàtiques per al Moianès indiquen un augment progressiu de les temperatures, una disminució de la precipitació anual i una major freqüència d'episodis de sequera i fenòmens meteorològics extrems. Aquestes tendències tenen implicacions directes sobre la disponibilitat de recursos hídrics, la salut dels ecosistemes forestals i el risc d'incendi forestal.

En aquest context, l'educació ambiental esdevé una eina fonamental per assolir els objectius del PAESC. La transformació dels hàbits de consum energètic, l'impuls de la mobilitat sostenible, l'ús eficient de l'aigua, la prevenció de residus i l'adaptació als efectes del canvi climàtic requereixen la implicació activa de la ciutadania. El Programa d'Educació Ambiental es planteja, per tant, com un instrument complementari al PAESC que ha de facilitar la sensibilització, la capacitació i la corresponsabilització de la població davant els reptes climàtics que afronta Castellterçol.

D'aquesta manera, les actuacions educatives que es proposen contribuiran directament als objectius municipals de mitigació i adaptació, reforçant el paper de la ciutadania com a agent actiu de la transició ecològica i energètica del municipi.

3. DIAGNOSI

3.1. CONTEXT TERRITORIAL I SOCIOAMBIENTAL

3.1.1. CONTEXT NATURAL

Castellterçol és un municipi de tipus semirural situat a l'extrem sud de l'altiplà del Moianès, a cavall de les depressions de la Plana de Vic, el Pla del Bages i el Vallès Oriental. El terme municipal té una superfície de 31,9 km² i es situa a una altitud mitjana d'uns 720–730 m sobre el nivell del mar, fet que li atorga un clima amb hiverns freds i estius calorosos i secs, característics de l'interior de Catalunya.

La major part del municipi està coberta de boscos i matollars (81,2%). Els conreus ocupen un 15% del territori i les àrees urbanes un 3,7%. Les masses d'aigües són molt minoritàries i tan sols estan representades en un 0,01% de la superfície del municipi.

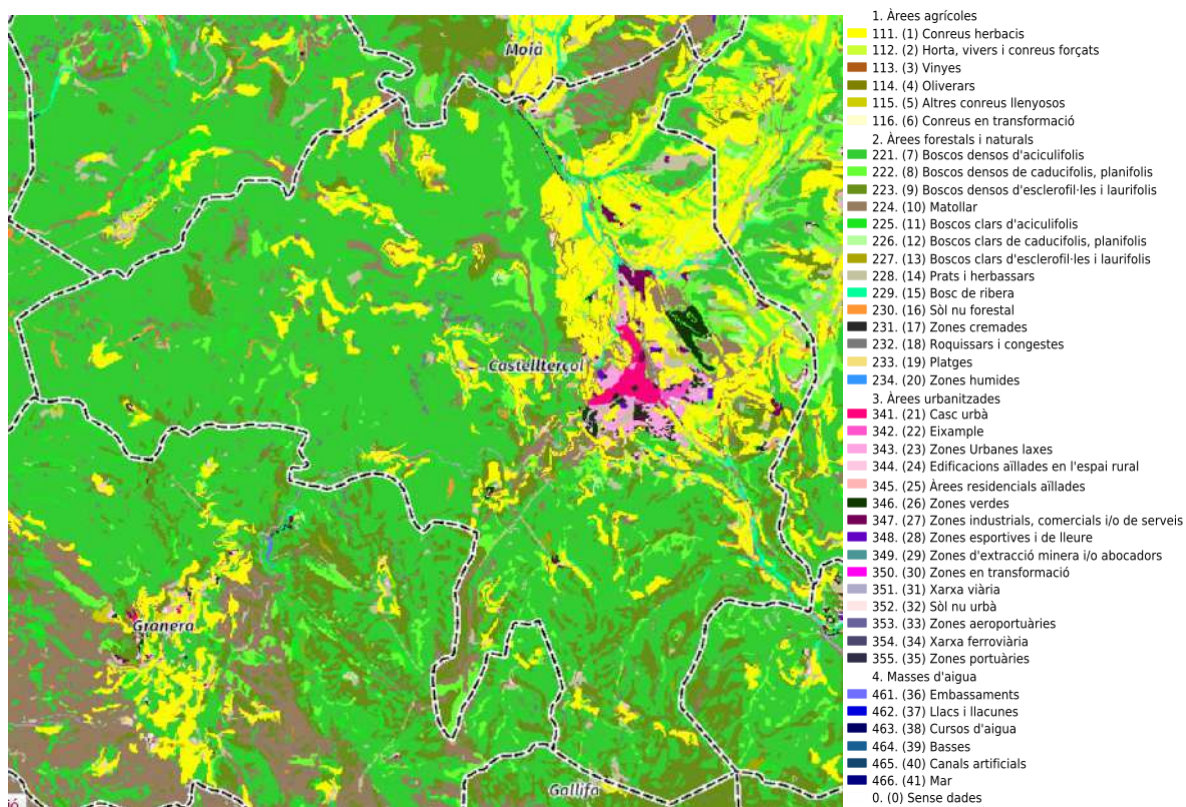

Figura 2. Mapa de les cobertes del sòl a Castellterçol. (font: SITMUN)

El principal curs fluvial que passa per Castellterçol, és la Riera de Fontscalents. Aquesta riera neix a Castellcir i al límit nord del terme municipal, s'uneix amb el Torrent del Mal, formant el Torrent de la Fàbrega.

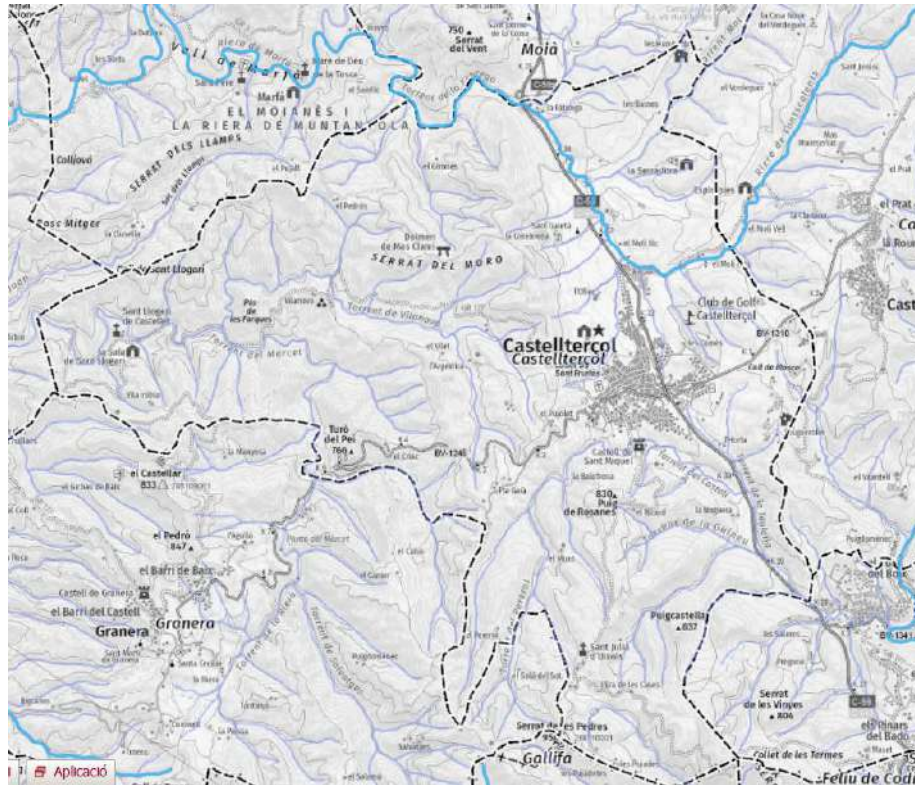

Figura 3. Xarxa hidrogràfica del municipi de Castellterçol. (font: SITMUN)

Pel que fa als espais protegits, Castellterçol gaudeix tant d'espais de la Xarxa Natura 2000 com Plans d'Espais d'Interès Natural (PEIN). La zona de Gallifa-Cingles d'en Bertí, situat al sud del municipi és protegida tant pel PEIN com per la Xarxa Natura 2000. La seva extensió és d'unes 2995,238 hectàrees. Aquest espai és una Zona d'Especial Protecció de les Aus (ZEPA) i Zona Especial de Conservació (ZEC). La zona més septentrional compta amb un espai dins el PEIN: el Moianès i la Riera de Muntanyola (10538,8 hectàrees).

Figura 4. Pla d'Espais Naturals Protegits (font: SITMUN)

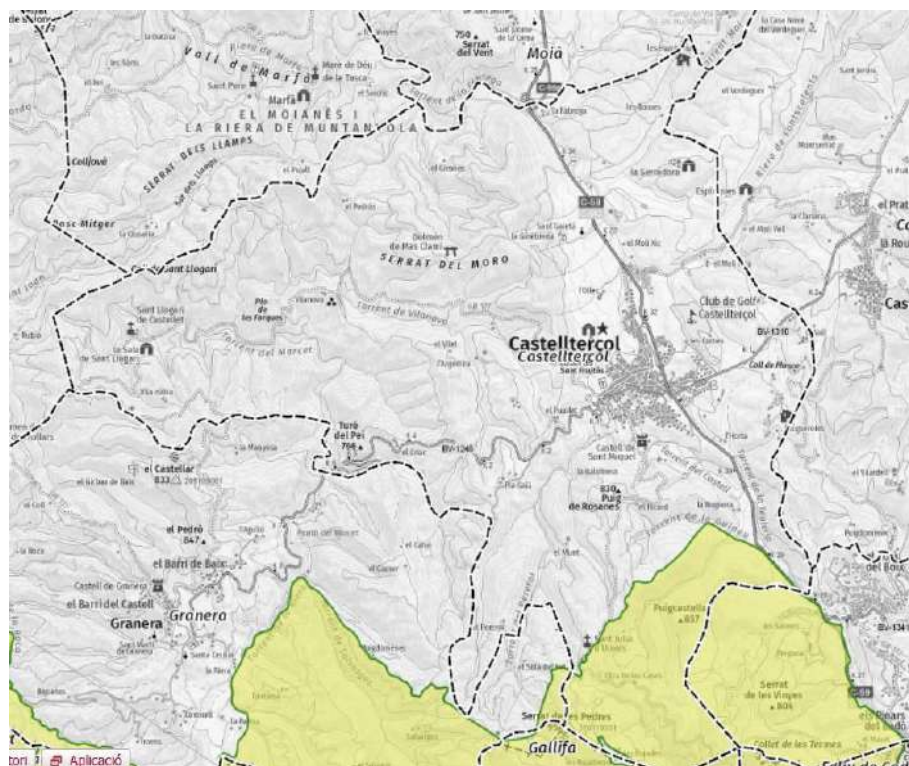

Figura 5. Xarxa Natura 2000 (font: SITMUN)

3.1.2. CONTEXT SOCIOECONÒMIC

Castellterçol és un municipi pertanyent a la comarca del Moianès. Fins l'any 2015, formava part de la comarca del Vallès Oriental, però amb la creació del Moianès va passar a integrar aquest nou entorn comarcal. Limita al sud amb els termes de Granera i Gallifa, aquest últim de la comarca del Vallès Occidental; a l'oest amb Monistrol de Calders; a l'est amb Sant Quirze Safaja i Castellcir, i al nord amb Moià i l'enclavament de Marfà, que forma part del municipi de Castellcir.

La seva demarcació territorial la conformen dos sectors ben diferenciats: el de la part de llevant, planer i travessat per la carretera C-59 i el de ponent, més emboscats i muntanyós. El nucli de Castellterçol es va originar estratègicament al damunt d'un turó, el que li ha permès tradicionalment dominar i orientar-se sobre la resta del territori. El terme municipal està esquitxat de masies, fonts i torrents, així com d'importantes extensions forestals (rouredes i pinedes) que confereixen un entorn natural ric i ben preservat.

A data 1 de gener de 2025, la població és de 2.742 habitants. La densitat de població és de 86 hab/km² (2.306,16 hab/km² considerant únicament la superfície urbana). El municipi presenta un únic nucli de població compacte i amb concentració d'habitatges. Els disseminats representen només un 3,4% de la població.

Segons dades del Cens de població i habitatges de l'INE de l'any 2021, el nombre d'habitatges és de 1.607, dels quals 864 són edificis residencials d'un habitatge i la resta es troben en edificis de dos o més habitatges (figura 6).

Figura 6. Distribució percentual del nombre d'habitatges de Castellterçol (font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT)

Si s'observa la tipologia d'edifici on es troben els habitatges segons el nombre de plantes, predomina l'edificació horitzontal amb una alçada màxima de 4 plantes (figura 7).

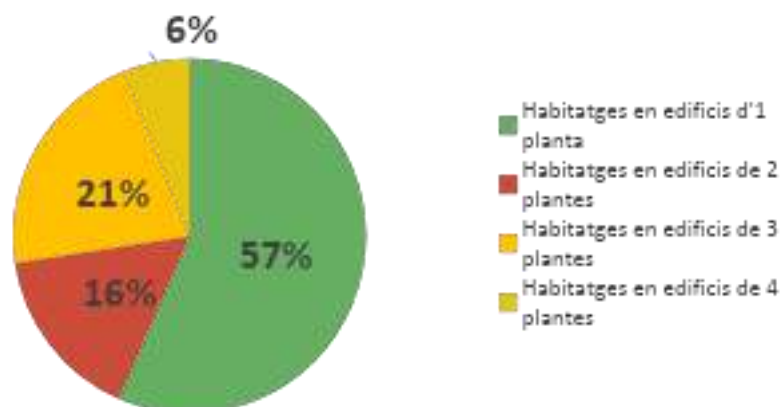

Figura 7. Distribució percentual del nombre d'habitatges segons el tipus d'edifici per nombre de plantes
(font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT)

El tipus d'urbanisme condiciona la xarxa de distribució dels serveis públics i es un factor que condiciona els criteris de sostenibilitat en la gestió dels vectors ambientals d'un territori.

La població estacional no resident es situa en el 6,6% respecte la resident, de manera que es considera el conjunt del municipi com una zona de residència habitual; zones on la major part de la població és estable i resident habitual. Als efectes de la gestió ambiental del municipi significa una estructura i organització del servei estable al llarg de l'any.

Del total d'habitatges, un 73% són d'ús habitual mentre que el 14% són d'ús esporàdic (figura 8). Aquests percentatge indicarien concentració de l'estacionalitat en períodes continus com vacances d'estiu, setmana santa o ponts de cap de setmana.

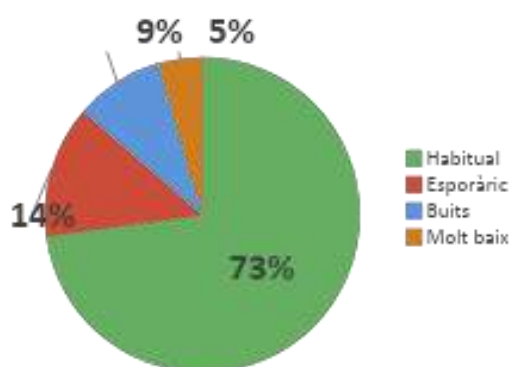

Figura 8. Distribució percentual de la tipologia d'habitatges segons la intensitat d'ús determinada segons el consum elèctric
(font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT)

La distribució de la població per edats i per sexes de l'any 2024 mostren una clara tendència a l'envelliment de la població amb més de la meitat de la població major de 45 anys (figura 9). L'envelliment de la població és més acusat en homes que en dones.

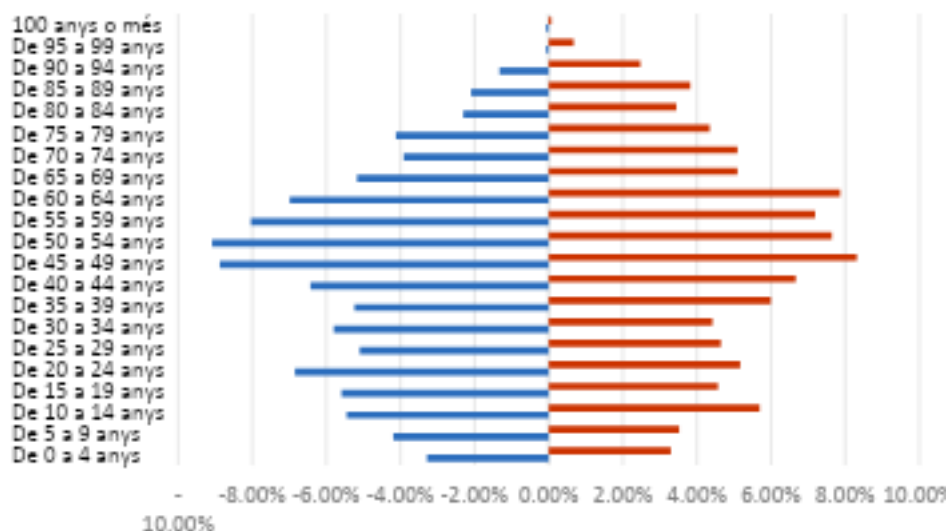

Figura 9. Piràmide d'edat de la població de Castellterçol per sexes (font: Elaboració pròpia a partir d'IDESCAT)

La població de Castellterçol presenta un creixement real molt lent que es va mantenir sostingut pel període 2013-2020 amb una caiguda a partir del darrer any (figura 10). La taxa de renovació poblacional es situa en els 0,15 ‰(habitants per mil), un valor baix comparat amb el valor general de la província de Barcelona situat en el 0,6 ‰.

Figura 10. Taxes de creixement de la població de Lliçà d'Amunt en el període 2013-2022 (font: Elaboració pròpia a partir de les dades municipals del Programa Hermes de la Diputació de Barcelona)

El creixement natural mostra una tendència descendent sostinguda, proporcionalment inversa al creixement migratori que s'ha revertit els darrers anys. El creixement interanual es situa en el 1,7%

interanual per al període 2025-2024. L'estudi de Projeccions de població municipal de Castellterçol de l'IDESCAT pel període 2024-2030 preveu un creixement absolut de 289 persones al municipi, que correspon a un 10,4% relatiu. La projecció de creixement per grups d'edat mostra un increment de fins el 21,1% de les persones més grans de 65 anys i només del 4,7% en infants i joves de 0 a 15 anys. Aquestes dades confirmarien la tendència a l'envelliment de la població descrit anteriorment. El percentatge de població amb nacionalitat estrangera sobre el total de població és del 10,3% per a l'any 2024.

Els indicadors econòmics mostren una renda familiar disponible bruta de 17.770 € per habitant (dades IDESCAT 2022), per sota del valor comarcal (18.318 €/hab.). La taxa d'atur per a l'any 2025 es situa en el 7,4%, molt similar a la taxa del conjunt de la comarca del Moianès, del 7,7%.

Al municipi es comptabilitzen 92 activitats econòmiques, segons el cens d'activitats econòmiques. La majoria d'activitats (figura 11).

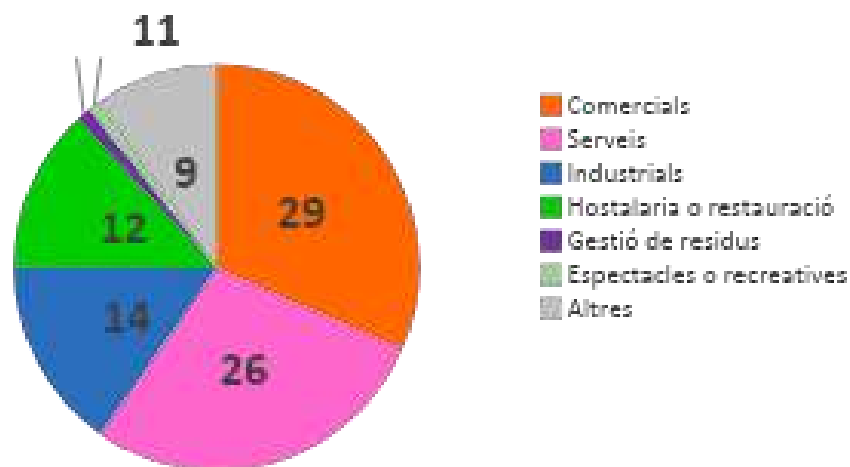

Figura 11. Distribució percentual del nombre d'activitats econòmiques segons el tipus d'activitat (font: Elaboració pròpia a partir del cens GIA)

Les activitats econòmiques es distribueixen entre el nucli urbà de Castellterçol i el polígon industrial El Vapor (figura 12).

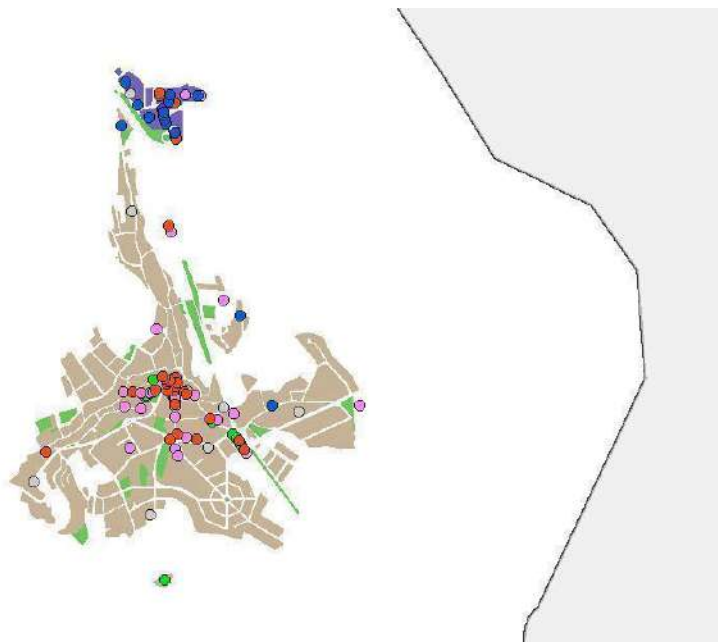

Figura 12. Mapa del municipi de Castellterçol amb la distribució de les activitats econòmiques (font: SITMUN)

3.1.3. PRINCIPALS VECTORS DE SOSTENIBILITAT

Com és evident, la qualitat ambiental del municipi constitueix un actiu estratègic pel benestar de la població i pel desenvolupament local sostenible. Entre els principals vectors ambientals del municipi destaquen especialment els residus, l'aigua i l'energia, tant per la seva incidència en la qualitat de vida de la població com per la necessitat d'impulsar canvis culturals i de comportament que afavoreixin una gestió més eficient dels recursos.

Així doncs, aquest Programa d'Educació Ambiental Municipal incorpora aquests tres vectors ambientals com un eix transversal orientat a fomentar una ciutadania més conscient, crítica i compromesa amb la preservació dels recursos naturals. L'atenció prioritària als àmbits de l'aigua i els residus permetrà desenvolupar accions educatives adaptades a la realitat local i alineades amb els objectius de sostenibilitat, resiliència climàtica i qualitat ambiental que afronta Castellterçol en les properes dècades.

VECTOR RESIDUS

La generació de residus per càpita l'any 2024 va ser de 1,32 kg per persona i dia (taula I). Aquest valor és inferior als valors de la comarca i de Catalunya. Si només tenim en compte els residus recollits mitjançant el porta a porta i el vidre corresponent al model de cinc fraccions, el valor és també inferior en el cas de Castellterçol respecte la resta.

Taula I. Generació de residus per càpita en diferents àmbits territorials el 2024, considerant el total de residus i les 5 fraccions de recollida porta a porta més vidre (font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ARC).

	Generació de residus total	Generació de residus 5 fraccions
Castellterçol	1,32 kg/hab/dia	0,94 kg/hab/dia
Moianès	1,48 kg/hab/dia	1,06 kg/hab/dia
Catalunya	1,37 kg/hab/dia	1,13 kg/hab/dia

L'evolució de la generació de residus per habitant a Castellterçol en els darrers 10 anys (període 2015-2024) mostra una tendència a la reducció des de l'any 2020, amb un màxim motivat pel confinament (figura 13).

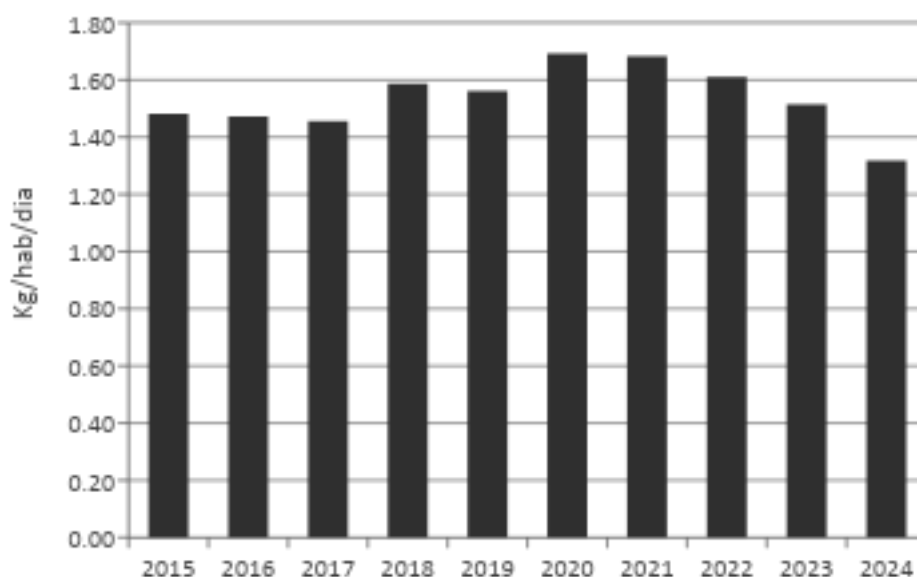

Figura 13. Evolució de la generació de residus totals per càpita a Castellterçol en el període 2015-2024 (font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ARC)

L'evolució de l'indicador considerant només els residus recollits mitjançant el sistema porta a porta més el vidre no presenta variacions significatives, si bé s'atenuen algunes diferències entre anys (figura 14).

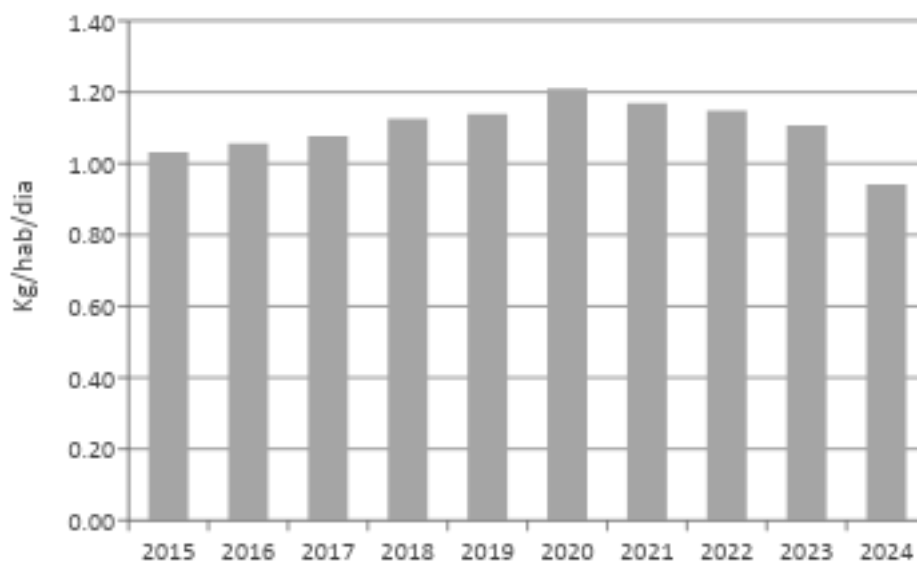

Figura 14. Evolució de la generació de residus (cinc fraccions) per càpita a Castellterçol en el període 2015-2024
(font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ARC)

L'anàlisi mostra que el pes dels residus recollits a la deixalleria o d'altres fraccions amb sistemes de recollida diferents al porta a porta tenen poca significació i que el determinant en la generació de residus són els residus domèstics de les cinc fraccions.

El percentatge de recollida selectiva l'any 2024 va ser del 73,4%. Aquest valor és clarament superior al valor comarcal i al de Catalunya (taula II). Considerant únicament les 5 fraccions amb recollida porta a porta, el percentatge de recollida selectiva es del 62,8%.

Taula II. Percentatge de recollida selectiva en diferents àmbits territorials el 2024, considerant el total de residus i les 5 fraccions del sistema porta a porta (font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ARC).

	% RS total Mitjana	% RS 5 FR Mitjana
Castellterçol	73,4%	62,8%
Moianès	67,8%	55,0%
Catalunya	48,2%	38,8%

L'evolució del percentatge de recollida selectiva a Castellterçol en els darrers 10 anys (període 2015-2024) mostra una tendència a la disminució amb un repunt el darrer any (figura 15).

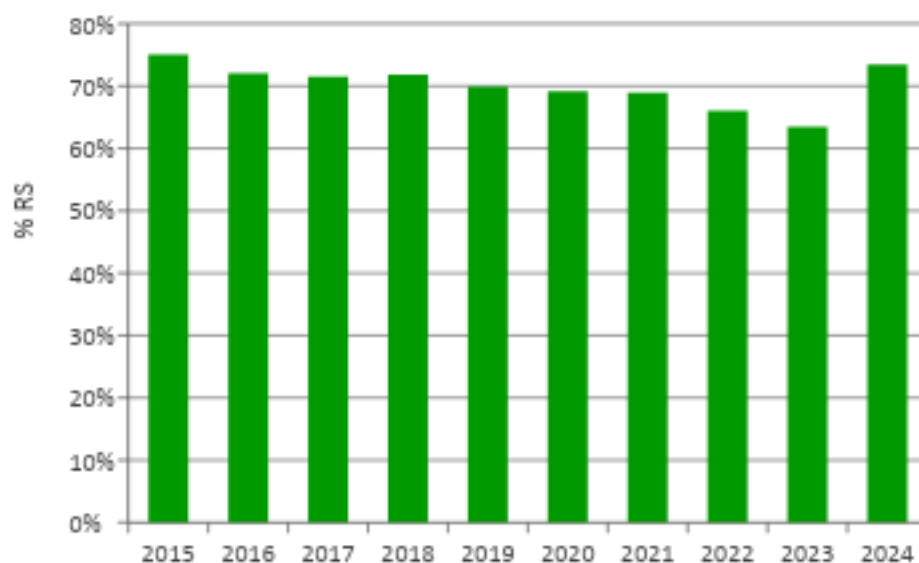

Figura 15. Evolució del percentatge de recollida selectiva total a Castellterçol en el període 2015-2024
(font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ARC)

Si només es tenen en consideració les 5 fraccions amb recollida porta a porta, s'observa una evolució similar, tot i que l'efecte reducció fins al 2023 i repunt el 2024 és més acusat. (figura 16).

Figura 16. Evolució del percentatge de recollida selectiva (cinc fraccions) a Castellterçol en el període 2015-2024
(font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ARC)

La distribució percentual de les quantitats recollides de les cinc fraccions amb recollida porta a porta més el vidre per l'any 2024 es mostra a la figura 17.

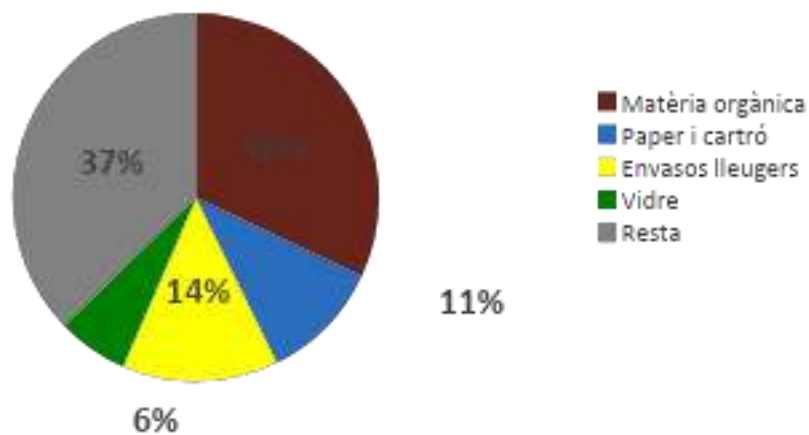

Figura 17. Distribució percentual de les quantitats mitjanes de residus (cinc fraccions) recollides el 2024
(font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ARC)

VECTOR AIGUA

El consum d'aigua per càpita al 2024 va ser de 105,50 L per persona i dia. Aquest valor és lleugerament inferior a la mitjana catalana. Tanmateix, el consum d'aigua al municipi va ser superior que a la mitjana de la comarca del Moianès (veure taula III).

Taula III. Consum d'aigua per càpita en diferents àmbits territorials el 2024. (font:Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ACA).

	Consum d'aigua diari per habitant
Castellterçol	105,50 L/hab/dia
Moianès	101,08 L/hab/dia
Catalunya	117 L/hab/dia

Del consum total d'aigua al 2024, aproximadament el 53% era de despesa de la xarxa domèstica. El 47% restant provenia d'activitats econòmiques i altres fonts (figura 18).

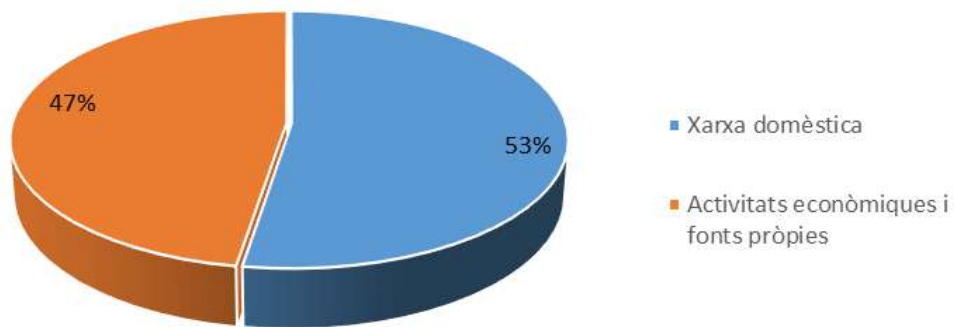

Figura 18. Proporció consum d'aigua per càpita a Castellterçol durant el període 2015 - 2024
(font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ACA)

L'evolució del consum d'aigua per càpita en els últims 10 anys (període comprès entre 2015-2024), mostra una certa estabilitat entre 2015 i 2021, tot i haver-hi una petita disminució del consum al 2018. Tanmateix, s'observa una clara tendència a la reducció del consum a partir de 2021 (figura 19).

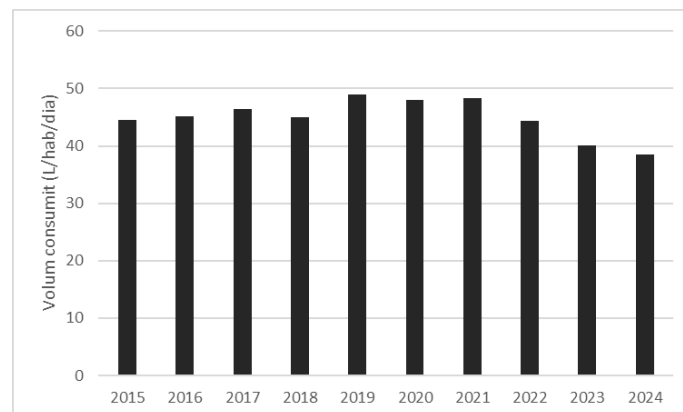

Figura 19. Evolució del consum d'aigua per càpita a Castellterçol durant el període 2015 - 2024
(font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ACA)

La sequera hidrològica és aquella que fa referència a la disminució de la disponibilitat d'aigua en els sistemes hidrològics, superficials i subterranis. Durant el període 2021 -2025 l'estat de sequera hidrològica ha canviat fins a 7 vegades el seu estat (vegeu taula IV).

Taula IV.Canvi estat de la sequera hidrològica
(font:Elaboració pròpia a partir de dades de l'ACA).

Data canvi estat sequera	Estat sequera hidrològic
01/01/2021	NORMALITAT
06/10/2021	PREALERTA
26/07/2022	ALERTA
11/05/2023	EXCEPCIONALITAT
29/07/2024	ALERTA
15/11/2024	EXCEPCIONALITAT
26/03/2025	NORMALITAT

La sequera pluviomètrica es dona quan disminueix de manera prolongada la precipitació respecte la mitjana anual durant un període de temps relativament llarg. A Castellterçol durant el període 2021-2025, la sequera pluviomètrica, ha canviat el seu estat fins a 12 cops (vegeu taula V).

Taula V. Canvi estat de la sequera pluviomètrica
(font:Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ACA).

Data canvi estat sequera	Estat sequera pluviomètrica
01/01/2021	NORMALITAT
28/01/2022	SEQUERA SEVERA
24/02/2022	SEQUERA EXTREMA
06/05/2022	NORMALITAT
08/07/2022	SEQUERA SEVERA
28/09/2022	NORMALITAT
25/11/2022	SEQUERA SEVERA
11/05/2023	SEQUERA EXTREMA
09/08/2023	NORMALITAT
13/11/2023	SEQUERA SEVERA
02/02/2024	SEQUERA EXTREMA
02/05/2024	NORMALITAT

Així doncs, les alteracions del règim pluviomètric i la fluctuació en la disponibilitat dels recursos hídrics, han provocat que la sequera, en els últims cinc anys, hagi tingut un impacte substancial a Castellterçol.

VECTOR ENERGIA

El Consum elèctric en els darrers 10 anys (2015-2024) a Castellterçol, mostra un augment del seu consum fins el 2022. A partir de l'any 2023, s'observa una clara disminució del consum d'energia elèctrica (vegeu figura 20). Aquesta disminució es dona sobretot, per la reducció de consum per part del sector industrial.

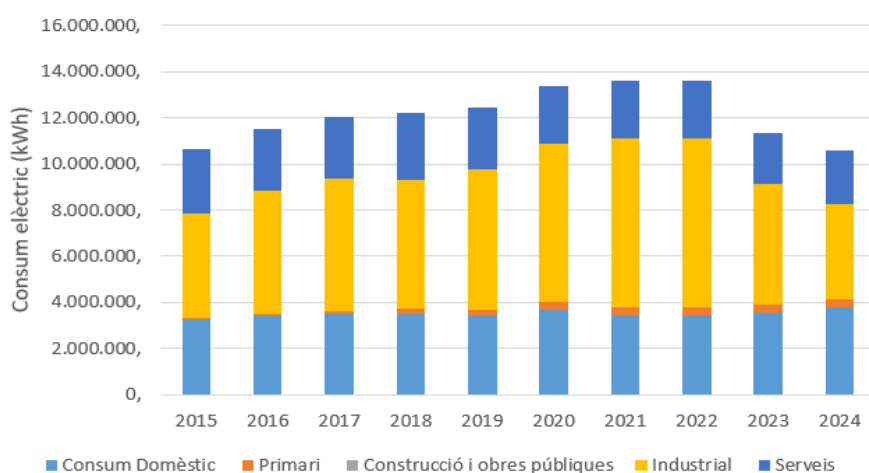

Figura 20. Evolució del consum d'energia elèctrica a Castellterçol durant el període 2015-2024.
(Font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ICAEN)

L'any 2024 (últim any del qual es disposen de dades), mostra com el major consum elèctric el genera la indústria del municipi, seguit de les llars, els serveis, el sector primari, i per últim, la construcció i obres públiques (vegeu figura 21).

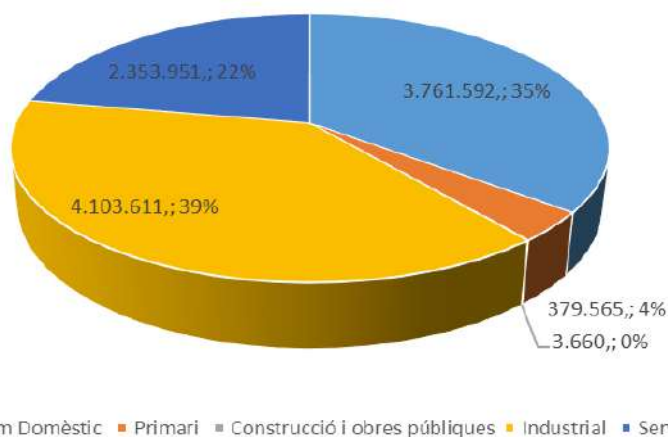

Figura 21. Distribució del consum elèctric per sectors. (Font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ICAEN).

El consum domèstic per càpita de l'energia elèctrica (kWh/persona/dia), mostra una significativa reducció del consum domèstic amb un repunt al 2024. S'observen un màxim absolut al 2017, i un segon màxim al 2020, coincidint amb el confinament a les llars (vegeu figura 22).

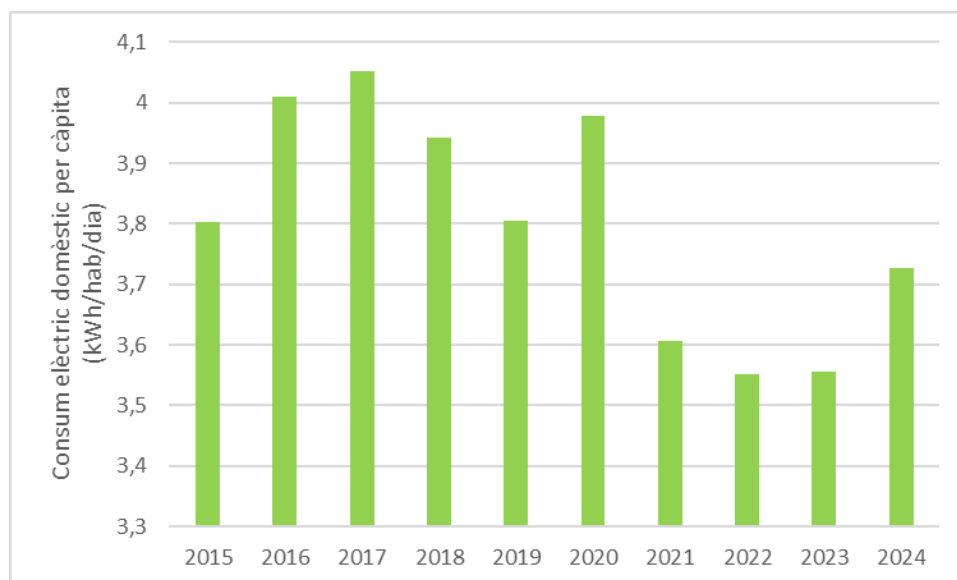

Figura 22. Evolució del consum elèctric per càpita entre 2015-2024. (Font: Elaboració pròpia a partir d'estadístiques ICAEN).

L'evolució del consum de gas en els darrers 10 anys (2015-2024), va patir un augment al 2017, que es va mantenir fins al 2021, on va començar a reduir-se significativament (figura 23).

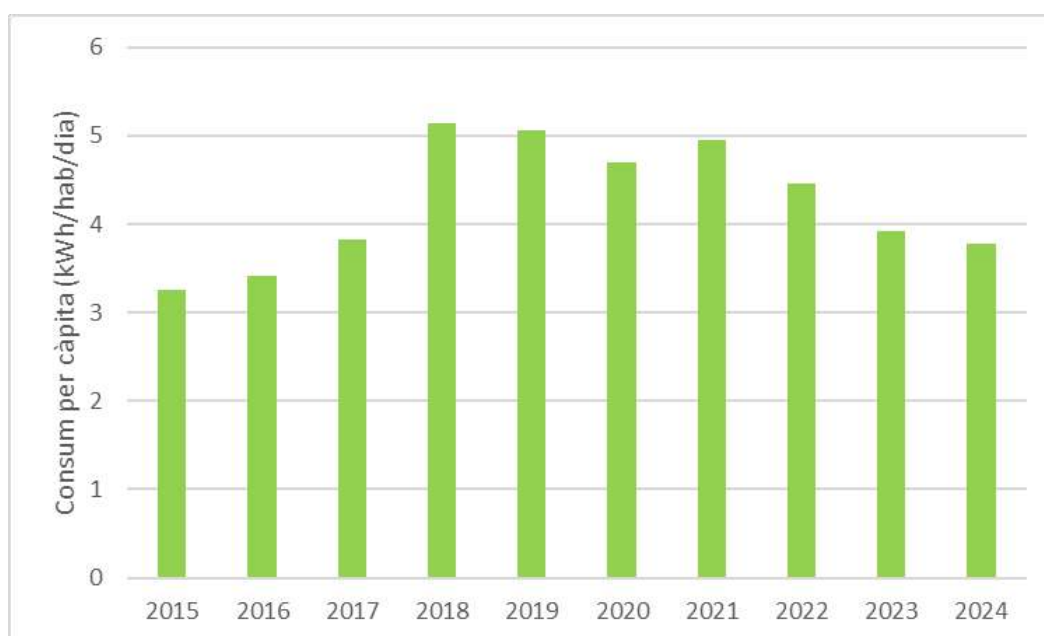

Figura 23. Evolució del consum de gas per càpita durant el període 2015-2024 (font: elaboració pròpia a partir d'estadístiques ICAEN).

Al 2024 la major part (aproximadament el 91%) del consum de gas anava destinar a l'ús domèstic, mentre que el sector serveis representa un reduït 8% del consum total. Tanmateix, no consten dades de l'ús industrial.

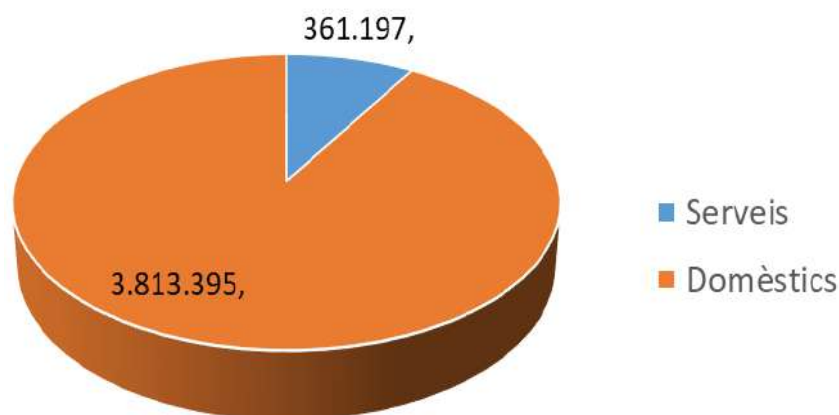

Figura 24. Proporció dels usos del consum de gas a Castellterçol l'any 2024 (font: elaboració pròpia a partir d'estadístiques de l'ICAEN).

3.2. ESTAT DE L'EDUCACIÓ AMBIENTAL A CASTELLTERÇOL

L'anàlisi de les actuacions desenvolupades durant els darrers anys mostra que Castellterçol disposa d'un conjunt d'iniciatives de sensibilització i educació ambiental impulsades tant per l'Ajuntament com pels centres educatius i altres agents del territori.

Les activitats identificades abasten principalment els àmbits dels residus, la descoberta de l'entorn, la sostenibilitat alimentària i la conservació dels espais naturals. Aquestes actuacions han permès generar experiències positives de participació ciutadana i consolidar determinats hàbits sostenibles, especialment entre la població escolar.

Tanmateix, la diagnosi també evidencia algunes limitacions. Les activitats sovint es desenvolupen de forma puntual, amb una planificació limitada en el temps i amb escassos mecanismes d'avaluació i seguiment. Així mateix, existeixen oportunitats per ampliar la diversitat temàtica de les propostes i reforçar la coordinació entre els diferents agents implicats.

Per aquest motiu, es considera necessari disposar d'un marc estratègic que permeti ordenar, coordinar i donar continuïtat a les iniciatives existents, tot incorporant noves línies de treball adaptades als reptes ambientals actuals del municipi.

De la cerca feta s'ha trobat que la majoria de les accions educatives es realitzen dins del currículum escolar de l'Institut Escola Castellterçol. Com a Escola Verda que és des de novembre de 2022 i per a garantir-ne els compromisos adquirits, cada cicle de primària i secundària disposa de dos ecoelegats que vetllen pel seu compliment

Paral·lelament, els aspectes ambientals i de sostenibilitat es treballen des del Projecte Educatiu de Centre en dos projectes

- **Projecte sostenibilitat:** es realitza amb el suport de l'Ajuntament. El curs de referència és 2n d'ESO. L'objectiu és millorar la sostenibilitat del centre a tots els àmbits. Hi ha sis grups de treball
 1. **Residus.** Vigila que tot el que fa referència a residus estigui correcte:
 - § Papereres en bon estat i ús correcte
 - § Correcte reciclatge a les aules
 - § Foment de l'ús del boc'n roll i recipients reutilitzables
 - § Estudi de distribució de bosses
 2. **Malbaratament de recursos.** Vigila que no es malbaratin l'aigua, l'energia i els aliments
 3. **Dinamitzem el pati.** Promou altres usos del pati
 4. **L'Hort.** Dinamitza l'hort de secundària
 5. **Naturalitzem.**
 6. **Organitzem-nos**
 - § Juntament amb el grup de residus organitzen el Let's Clean Up
 - § Fa la presentació i difusió del Mercat d'intercanvi. De la logística del Mercat s'encarreguen els ecoelegats
- **Projecte itineraris (APS):** es realitza amb el suport de l'Ajuntament. El curs de referència és 3r d'ESO. L'objectiu és crear i potenciar els itineraris naturals, històrics i socials del nostre municipi. Es realitzen activitats de descoberta amb diferents parades per l'entorn i

el nucli del poble a on els alumnes poden treballar continguts relacionats amb el medi natural, social i cultural.

Actualment s'està treballant en un itinerari que segueix punts d'interès del municipi lligats a treballs i oficis que han desaparegut. L'itinerari es realitzarà amb les persones de la residència de gent gran, moltes de les quals ja no van conèixer aquests oficis.

Altres accions educatives promogudes des d'ajuntament són les diverses campanyes de comunicació adreçades a la població respecte a diversos àmbits. Destaca la prevenció de residus amb millores en la recollida porta a porta i el foment de la reutilització i del reciclatge en l'ús de la deixalleria i la plataforma **Castellterçol Reútil**.

Vinculades amb el civisme i la tinença responsable d'animals existeixen campanyes que conviden a mantenir un Castellterçol net, sense deixalles a la via pública.

Un seguit d'itineraris autoguiats pels entorns naturals del municipi permeten la pràctica del senderisme i del ciclisme. L'esport i els hàbits saludables acompanyen la descoberta dels valors patrimonials de Castellterçol

L'entitat Flora Catalana de la demarcació del Moianès realitza sortides botàniques per conèixer la biodiversitat de Castellterçol dins de la seva programació

La relació d'activitats recollida a la següent taula (taula VI) no pretén ser exhaustiva, sinó oferir una visió de conjunt de les principals iniciatives d'educació ambiental desenvolupades o disponibles al municipi i al seu entorn. Aquest inventari constitueix una base de treball per identificar fortaleeses, mancances i oportunitats que es tindran en compte en la definició de les futures línies d'actuació del Programa d'Educació Ambiental.

Taula VI. Principals activitats i accions educatives realitzades els últims anys

Títol de l'activitat o recurs	Destinatari	Format i metodologia	Agents implicats	ODS	Visions de l'educació ambiental	Valoració de les activitats
EIX TEMÀTIC: RESIDUS						
Recollida selectiva porta a porta	Ciutadania .	Campanya de comunicació nou calendari de lliurament de residus i nova àrea d'emergència	Ajuntament de Castellterçol	11, 12, 13	<i>La gestió ambiental local</i> Naturalitzar l'hàbit del reciclatge des de la llar té importants impactes positius en infants i en persones adultes.	Cal millorar la participació, s'aprecien davallades del percentatge de recollida selectiva respecte a altres anys i tenint en compte el tipus de sistema (el PaP sols tenir de per si un alt percentatge).
Reciclar Bé té premi	Ciutadania	Campanya de comunicació descompte del 25% en la quota d'escombraries per fer ús de la deixalleria i reutilitzar objectes a través de la xarxa col·laborativa Castellterçol Reútil	Ajuntament de Castellterçol	11, 12, 13	<i>La gestió ambiental local</i> Fomentar la reducció i la reutilització dels objectes. Estalviem energia en el tractament dels residus i millora la qualitat de vida de les persones	
Let's clean up.	Alumnat de l'Institut Escola Castellterçol.	Acció participativa de neteja d'espais i entorns naturals. Separació per fraccions de les deixalles recollides.	Ajuntament de Castellterçol. DIBA. Agència Catalana de Residus, Institut Escola de Castellterçol.	4,11, 12, 13, 15	<i>Els problemes ambientals de les ciutats i pobles</i> Senyala l'incivisme i les seves conseqüències. Pot ser un bon moment per donar veu a possibles conseqüències del PaP i conscienciar sobre la responsabilitat comú de mantenir l'entorn natural sa i net.	L'Institut Escola de Castellterçol també a participat amb varis cursos. Té una valoració positiva, tan per l'acció com per sensibilització dels que hi participen.
Mercat d'intercanvi	Alumnat de l' Institut Escola Castellterçol.	Acció participativa. Cada classe, des de 1r de Primària fins a 4t de l'ESO, ha de portar aquells objectes, roba o llibres que ja no necessiti perquè una altra persona ho pugui reutilitzar. Prevenció de Residus. Consum responsable.	Institut Escola de Castellterçol.	4,11, 12, 13, 15	<i>La transformació de la "ciutat" o el "poble"</i> En un món tan consumista i instantani, és important demostrar la importància de que algunes coses poden tenir una segona vida molt pràctica.	S'alinea perfectament amb la visió de l'educació ambiental.

Títol de l'activitat o recurs	Destinatari	Format i metodologia	Agents implicats	ODS	Visions de l'educació ambiental	Valoració de les activitats
Curs de compostatge casolà 2019	Ciutadania	Curs amb sessió teòrica i pràctica per aprendre a reciclar la matèria orgànica transformant-la en compost per l'hort o el jardí	Consorti de gestió de residus del Vallès oriental. Ajuntament de Castellterçol	11, 12, 13, 15	<i>La transformació de la "ciutat" o el "poble"</i> Del particular al global. Tancar el cicle de la matèria orgànica a casa, estalvia recursos i energia a la comunitat.	
Recollida d'oli usat 2022-2023	Famílies i Alumnat de l' Institut Escola Castellterçol.	Acció participativa, Amb embuts proporcionats per la Regidora de Medi Ambient les famílies van ser convidades a recollir l'oli i portar-lo a l'escola o a l'institut.	Institut Escola de Castellterçol. Ajuntament de Castellterçol.	4,6,11, 12, 13, 15	<i>La gestió ambiental local</i> Llençar l'oli domèstic usat per l'aigüera causa un important impacte en el medi ambient i es molt important transmetre la importància de reciclar-lo a tothom.	S'alinea perfectament amb la visió de l'educació ambiental.
EIX TEMÀTIC: AIGUA						
L'aigua és un bé escàs 2022	Ciutadania	Campanya per l'estalvi d'aigua	Ajuntament de Castellterçol	6,15	<i>Els problemes ambientals de les ciutats i pobles</i> La sequera ha posat en evidència les limitacions d'un recurs finit. L'ús eficient de l'aigua és el camí per garantir-ne la seva disponibilitat de futur	
EIX TEMÀTIC: VALORS PATRIMONIALS DE CASTELLTERÇOL						
Caminades saludables	Ciutadania	Caminada de descoberta de l'entorn i vincle amb la comunitat. Esport. Salut. Activitat a l'aire lliure. Els dimarts de primavera i tardor. L'horari de sortida va de les 15.30h a les 16h en funció del sol.	Ajuntament de Castellterçol	3,11, 13, 15	<i>L'entorn urbà com a aula</i> Caminades a ritme de conversa que promouen el benestar físic, la descoberta de l'entorn i el contacte social. Conèixer Castellterçol per crear un vincle de pertinença	

Títol de l'activitat o recurs	Destinataris	Format i metodologia	Agents implicats	ODS	Visions de l'educació ambiental	Valoració de les activitats
Mantenim-nos actius!	Ciutadania	Activitat/taller participatiu a l'aire lliure que fomenta les relacions socials i té cura de la fauna i flora municipal	Ajuntament de Castellterçol	3,11, 13, 15	<i>La transformació de la "ciutat" o el "poble"</i> Elaborar caixes nius o una instal·lació per la comunitat que aportí valor a l'entorn, forma part de la solució	
Ruta marxa nòrdica per Castellterçol	Ciutadania	Tres rutes autoguiades per la pràctica de la marxa nòrdica. Fomenta les relacions socials i el coneixement del patrimoni del municipi	Ajuntament de Castellterçol	3,11, 13, 15	<i>L'entorn urbà com a aula</i> Caminades a ritme de conversa que promouen el benestar físic, la descoberta de l'entorn i el contacte social. Conèixer Castellterçol per crear un vincle de pertinença	
Rutes autoguiades per fer a peu o en bici	Ciutadania	Itineraris per les pistes i camins del municipi que permeten la pràctica de l'esport, la passejada i la descoberta del patrimoni del municipi	Ajuntament de Castellterçol	3,11, 13, 15	<i>L'entorn urbà com a aula</i> Conèixer Castellterçol per crear un vincle de pertinença	
Sortides i tallers botànics	Ciutadania	Activitats per conèixer i promoure la vegetació de Castellterçol	Associació Flora Catalana - Grup local del Moianès	4, 15	<i>L'entorn urbà com a aula</i>	

4. PROCÉS PARTICIPATIU

Amb l'objectiu d'incorporar la visió dels diferents agents del municipi en l'elaboració del Programa d'Educació Ambiental, es van desenvolupar dues accions participatives complementàries: una sessió de treball amb alumnat de l'Institut Escola Castellterçol i una enquesta adreçada a les entitats municipals.

Atès l'interès manifestat per l'Ajuntament de situar la comunitat educativa com un dels agents clau del futur programa, el procés va donar un protagonisme especial a l'Institut Escola, aprofitant la trajectòria del centre com a Escola Verda i els mecanismes de participació ja existents a través dels ecodelegats

La participació de l'alumnat va permetre recollir la percepció dels infants i joves sobre els principals reptes ambientals del municipi, mentre que l'enquesta a les entitats va aportar la visió d'organitzacions que desenvolupen activitats socials, educatives i comunitàries al territori.

4.1. DESCRIPCIÓ DEL PROCÉS AMB L'ALUMNAT

La participació del centre educatiu es va iniciar amb una reunió de treball amb el professorat responsable del programa Escola Verda (annex 1). Durant aquesta trobada es van analitzar els projectes ambientals que es desenvolupen al centre, el funcionament dels ecodelegats i les possibilitats d'implicació de l'alumnat en l'elaboració del Programa d'Educació Ambiental Municipal.

Fruit d'aquesta reunió es va acordar estructurar el procés participatiu en tres fases:

1. Reflexió i preparació de la sessió de debat. Es va lliurar als responsables d'Escola Verda un document amb preguntes que ajudessin a la reflexió. Els alumnes de cicle superior de primària i tot ESO van fer una feina prèvia a l'aula, omplint una taula amb les mancances detectades en el seu entorn i suggeriments de millora. Per facilitar aquesta part es va suggerir treballar en grups que es centressin en un dels següents àmbits: cicle dels materials I (consum), cicle dels materials II (residus), cicle de l'aigua, energia i biodiversitat. (annex 2)
2. Sessió de debat el 13 de maig de 2026 (annex 3). La trobada es va realitzar a l'edifici de l'escola de primària amb tots els ecodelegats de cicle superior de primària i ESO. Durant la sessió es van debatre els resultats recollits del punt anterior.

3. Resultats. Per motius d'agenda, la tercera part no es va poder dur a terme al centre educatiu i va ser l'equip redactor del Pla qui va endreçar les idees plantejades durant la sessió de debat.

4.2. RESULTATS DE LA PARTICIPACIÓ DE L'ALUMNAT

La sessió participativa amb l'alumnat va evidenciar un elevat grau de sensibilitat envers les qüestions ambientals i una bona capacitat per identificar problemàtiques presents tant en l'àmbit escolar com en la vida quotidiana i en el conjunt del municipi. Els resultats es van estructurar al voltant de cinc grans àmbits temàtics (annex 4):

Malbaratament de recursos

Els participants van identificar el malbaratament d'aliments, materials i recursos com una de les principals problemàtiques ambientals. Es va destacar especialment l'ús poc eficient de l'aigua, el consum energètic poc conscient i la necessitat d'incorporar pràctiques de reutilització i consum responsable. Les propostes formulades inclouen la realització de tallers pràctics, la promoció d'espais d'intercanvi de materials, la recuperació d'iniciatives d'economia circular i la difusió d'informació sobre estalvi d'aigua i energia.

Gestió dels residus

La generació excessiva de residus, especialment d'envasos d'un sol ús, i les dificultats en la correcta separació dels residus van aparèixer com una preocupació recurrent. L'alumnat va reconèixer els avenços assolits amb el sistema de recollida porta a porta, però també va posar de manifest la necessitat de continuar reforçant la informació i la sensibilització ciutadana. També es va detectar preocupació per la presència de brutícia en alguns espais públics i naturals i per l'increment de residus durant esdeveniments festius.

Biodiversitat i patrimoni natural

Un dels aspectes més rellevants de la participació va ser la demanda de conèixer millor l'entorn natural de Castellterçol. Els participants consideren que existeix un coneixement insuficient dels valors naturals i de les amenaces que afecten la biodiversitat local. En aquest sentit, es van proposar activitats de descoberta del territori, projectes de ciència ciutadana, accions de restauració ambiental i iniciatives de seguiment de la fauna i la flora del municipi.

Comunicació ambiental

La manca d'informació ambiental visible i accessible va ser una de les qüestions més reiterades durant la sessió. L'alumnat considera que moltes actuacions ambientals existents són poc conegudes i que cal

reforçar els canals de comunicació, la senyalització dels espais naturals i les campanyes de sensibilització dirigides tant a la població resident com als visitants.

Participació i implicació comunitària

Finalment, els participants van assenyalar la necessitat d'incrementar les oportunitats de participació ciutadana en projectes ambientals. Es va posar de manifest la dificultat existent per transformar la sensibilització en acció concreta i es va valorar positivament la possibilitat de desenvolupar projectes liderats pels propis joves, activitats intergeneracionals i accions comunitàries vinculades a la sostenibilitat.

Taula VII. Resum dels resultats detallats de la sessió participativa amb els ecodelegats

Àmbit	Problemàtiques detectades	Propostes principals
Consum i recursos	Malbaratament d'aliments, aigua i energia	Tallers pràctics, guies de bones pràctiques, reutilització
Residus	Excés d'envasos i dificultats de separació	Campanyes de prevenció, visites i sensibilització
Biodiversitat	Poc coneixement del patrimoni natural	Sortides, ciència ciutadana, activitats de descoberta
Comunicació	Manca d'informació ambiental	Campanyes i millora de la comunicació
Participació	Poca implicació ciutadana	Projectes comunitaris i lideratge juvenil

4.3. CONSULTA A LES ENTITATS

Per conèixer la implicació de les entitats en l'estat del medi ambient del municipi, es va lliurar una enquesta dividida en 6 blocs (annex 5)

1. Bloc 1. Coneixement dels valors naturals i reptes ambientals de Castellterçol
2. Bloc 2. Impacte ambiental de l'entitat
3. Bloc 3. Informació i sensibilització ambiental
4. Bloc 4. Necessitats i propostes
5. Bloc 5. El paper de les entitats en el futur de l'educació ambiental
6. Bloc 6. identificació voluntària

La consulta realitzada a les entitats va obtenir dues respostes (annex 5), una participació limitada que obliga a interpretar els resultats amb prudència. Tot i això, les aportacions recollides mostren una elevada coherència amb els resultats obtinguts durant la sessió amb l'alumnat.

Les entitats participants valoren positivament el patrimoni natural i paisatgístic de Castellterçol, destacant espais emblemàtics com la zona del castell, les poues de glaç, les fonts, la biodiversitat local i la relació directa entre el nucli urbà i l'entorn natural.

Pel que fa als reptes ambientals, les principals preocupacions identificades són la sequera i la disponibilitat d'aigua, la generació de residus, la brutícia en espais públics i naturals, el risc d'incendis forestals i la manca de sensibilització ambiental de la població. Les entitats manifesten que intenten incorporar bones pràctiques ambientals en les seves activitats, especialment en relació amb la reducció de residus, el reciclatge i el respecte pels espais utilitzats.

Un aspecte especialment rellevant és la percepció generalitzada d'una manca d'informació ambiental municipal. Les entitats afirmen que reben poca informació sobre els reptes ambientals locals i expressen interès per disposar de més recursos, assessorament i espais de formació sobre temes com la biodiversitat, el consum responsable, el canvi climàtic o l'organització d'esdeveniments sostenibles.

Tot i la baixa participació, les respostes obtingudes es consideren d'interès qualitatiu perquè reforcen i complementen diverses de les qüestions identificades durant la participació de l'alumnat.

4.4. CONCLUSIONS DEL PROCÉS PARTICIPATIU

Els resultats dels dos processos participatius permeten identificar una sèrie de consensos que han orientat el Programa d'Educació Ambiental.

En primer lloc, existeix un ampli reconeixement del valor ambiental i paisatgístic de Castellterçol, així com una voluntat compartida de preservar-lo. En segon lloc, els principals reptes detectats es concentren en la gestió de l'aigua, la prevenció de residus, la conservació de la biodiversitat, la comunicació ambiental i la participació ciutadana.

Així mateix, tant l'alumnat com les entitats coincideixen a assenyalar la necessitat de reforçar la informació ambiental disponible i d'incrementar les oportunitats de participació activa en projectes vinculats a la sostenibilitat.

Finalment, el procés participatiu posa de manifest que existeix una base social favorable per impulsar noves iniciatives d'educació ambiental, especialment aquelles que combinin l'aprenentatge pràctic, el coneixement del territori i la implicació directa de la ciutadania en la millora ambiental del municipi.

El potencial del centre educatiu

El procés també ha posat de manifest el paper estratègic que pot jugar l'Institut Escola Castellterçol com a agent tractor de l'educació ambiental al municipi. La trajectòria del centre en el marc del programa Escola Verda, la implicació dels ecodilegats i els projectes d'aprenentatge vinculats al territori constitueixen una base sòlida per impulsar actuacions compartides amb la resta de la comunitat.

5. CONCLUSIÓ DE LA DIAGNOSI I ANÀLISI DAFO

5.1. PRINCIPALS CONCLUSIONS

Castellterçol disposa d'un patrimoni natural i paisatgístic de gran valor

El municipi conserva un entorn natural privilegiat que constitueix un dels seus principals actius ambientals, socials i identitaris. La proximitat entre el nucli urbà i els espais naturals facilita el contacte quotidià de la població amb la natura i ofereix un elevat potencial per al desenvolupament de projectes d'educació ambiental vinculats al coneixement del territori, la biodiversitat i la salut.

Existeix una base sòlida d'educació ambiental al municipi

L'Institut Escola Castellterçol exerceix un paper destacat en la promoció de la sostenibilitat a través del programa Escola Verda, els ecodelegats i els projectes d'aprenentatge vinculats al territori. Paral·lelament, l'Ajuntament i diverses entitats impulsen activitats de sensibilització ambiental que constitueixen una base important sobre la qual construir el futur programa.

Cal avançar cap a una major coordinació i continuïtat

Malgrat l'existència d'iniciatives diverses, aquestes es desenvolupen sovint de forma puntual i amb poca coordinació entre agents. La diagnosi evidencia la necessitat de disposar d'un marc estratègic compartit que permeti donar continuïtat, coherència i visibilitat a les accions d'educació ambiental.

Els principals reptes ambientals coincideixen amb els vectors prioritaris del municipi

La participació ciutadana, les entrevistes i la documentació consultada mostren una preocupació compartida per la gestió sostenible de l'aigua, la prevenció de residus (assolir el residu zero), la transició energètica i l'adaptació al canvi climàtic i la conservació dels ecosistemes forestals i la biodiversitat. Aquests àmbits coincideixen amb les prioritats estratègiques definides tant en els instruments municipals de planificació ambiental com en les línies de treball impulsades per la Diputació de Barcelona.

La comunicació i la participació constitueixen àmbits de millora

Tant l'alumnat com les entitats perceben una manca d'informació ambiental accessible i visible. Així mateix, es detecta la necessitat de generar més oportunitats perquè la ciutadania participi activament en projectes de millora ambiental del municipi.

Existeix una predisposició favorable a impulsar noves accions

Els diferents agents consultats mostren una actitud positiva envers la sostenibilitat i una voluntat de participar en iniciatives ambientals, fet que representa una oportunitat per desplegar un programa d'educació ambiental amb capacitat transformadora.

Aquests àmbits coincideixen amb les prioritats estratègiques definides tant en els instruments municipals de planificació ambiental com en les línies de treball impulsades per la Diputació de Barcelona.

5.2. ANÀLISI DAFO

A partir de la diagnosi realitzada, de l'anàlisi de les actuacions existents i dels resultats del procés participatiu, s'ha elaborat una anàlisi DAFO que permet identificar els principals factors interns i externs que poden influir en el desenvolupament del Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol.

Taula VIII. Anàlisi DAFO

	DEBILITATS	FORTALESES
A NIVELL INTERN	- Absència d'un pla estratègic estructurat d'educació i acció ambiental. - Dispersió i manca de continuïtat de les activitats. - Predomini d'accions centrades en residus, amb poca diversificació temàtica. - Escassa avaluació i seguiment de les activitats. - Baixa sistematització de dades (participació, impacte, seguiment). - Recursos educatius i pedagògics insuficients o poc estructurats. - Difusió millorable de les accions existents.	- Entorn natural ric i divers (bosc, paisatge rural, espais oberts) amb alt valor educatiu. - Municipi de mida reduïda que facilita la proximitat entre agents - Existència d'iniciatives ambientals prèvies (campanyes, activitats escolars, accions puntuals). - Presència de centres educatius implicats en l'educació ambiental. - Teixit associatiu amb potencial per dinamitzar activitats. - Tradició d'activitats vinculades al medi natural. - Bona predisposició municipal per impulsar polítiques ambientals. - Existència de recursos educatius i itineraris de descoberta.

	AMENACES	OPORTUNITATS
A NIVELL EXTERN	- Increment dels efectes del canvi climàtic (sequera, disminució de la disponibilitat d'aigua, augment del risc d'incendis, pèrdua de biodiversitat). - Limitacions pressupostàries municipals. - Possible baixa participació ciutadana (adulta) si no es reforça la comunicació. - Dificultat per mantenir la participació a llarg termini. - Sobrecàrrega de l'administració local que dificulti la continuïtat de projectes.	- Desenvolupament del PAESC i altres plans municipals. - Marc global favorable: Agenda 2030 i polítiques de sostenibilitat. - Potencial per desenvolupar activitats vinculades al territori (educació a l'aire lliure, agroecologia, biodiversitat). - Suport d'administracions supramunicipals (Diputació, Consell Comarcal, Generalitat). - Increment de projectes de ciència ciutadana i participatius - Possibilitat d'impulsar accions intergeneracionals. - Interès per la salut comunitària i el contacte amb la natura.

La diagnosi i la DAFO realitzada posa de manifest que Castellterçol disposa d'un context especialment favorable per impulsar un Programa d'Educació Ambiental amb capacitat de transformació social. El municipi compta amb un patrimoni natural de gran valor, una dimensió territorial reduïda que facilita el treball de proximitat i un centre educatiu fortament implicat en la sostenibilitat, que facilita la col·laboració entre agents.

Al mateix temps, la diagnosi evidencia la necessitat de superar la dispersió actual de les iniciatives existents mitjançant una major coordinació, planificació i continuïtat de les actuacions. Això genera oportunitats de millora pel que fa a la coordinació, la continuïtat temporal i l'avaluació dels resultats.

Finalment, les amenaces associades al canvi climàtic, la disponibilitat d'aigua, el risc d'incendis i la pèrdua de biodiversitat reforcen la necessitat de desenvolupar accions educatives que incrementin la capacitat d'adaptació i resiliència de la població. Aquests àmbits coincideixen amb les prioritats estratègiques definides tant en els instruments municipals de planificació (PAESC) com en les línies de treball impulsades per la Diputació de Barcelona.

REPTES ESTRATÈGICS IDENTIFICATS

Millorar el coneixement i la valoració del patrimoni natural.
Promoure l'estalvi d'aigua i l'adaptació a la sequera.
Fomentar l'eficiència energètica i la transició energètica.
Promoure l'economia circular i reduir la generació de residus: cap el residu zero
Incrementar la participació ciutadana en accions ambientals.
Millorar la comunicació i la sensibilització ambiental.
Coordinar els agents locals implicats en l'educació ambiental.

6. MARC ESTRATÈGIC DEL PROGRAMA

6.1. VISIÓ I MISSIÓ

Prenent com a punt de partida els resultats de la diagnosi i els reptes identificats a l'anàlisi DAFO, es defineix el Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol com l'instrument de referència per impulsar, coordinar i donar continuïtat a les actuacions d'educació ambiental del municipi.

El programa es construeix a partir dels actius existents al territori, aprofitant l'experiència acumulada per l'Ajuntament, el centre educatiu, les entitats i la resta d'agents locals, i orientant-la cap als principals reptes de sostenibilitat identificats: la gestió responsable de l'aigua, l'energia i els materials i reducció de residus, la conservació de la biodiversitat i l'increment de la participació ciutadana.

La missió del Programa d'Educació Ambiental és coordinar, impulsar i facilitar el desenvolupament d'accions d'educació ambiental al municipi, afavorint la col·laboració entre agents, l'aprofitament dels recursos disponibles i la incorporació progressiva de criteris de sostenibilitat en la vida quotidiana de la ciutadania.

La visió del programa és contribuir a fer de Castellterçol un municipi on el coneixement del territori, la corresponsabilitat ambiental i la participació activa de la ciutadania esdevinguin elements clau per avançar cap a un model de desenvolupament més sostenible, resilient i saludable, capaç de respondre als reptes ambientals presents i futurs.

6.2. OBJECTIUS ESTRATÈGICS

El Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol estableix els següents objectius estratègics:

OE1. Impulsar la prevenció de residus, el consum responsable i els principis de l'economia circular, afavorint la reducció del malbaratament de recursos i com a conseqüència caminar cap el residu zero.

OE2. Fomentar l'ús responsable dels recursos naturals, especialment de l'aigua i l'energia, promovent hàbits quotidians més eficients i sostenibles.

OE3. Millorar el coneixement i la valoració del patrimoni natural, paisatgístic i cultural del municipi, reforçant el vincle de la ciutadania amb el seu entorn i promovent actituds favorables a la seva conservació.

OE4. Reforçar la comunicació i la sensibilització ambiental, millorant l'accés de la ciutadania a la informació relacionada amb els reptes ambientals del municipi.

OE5. Promoure la participació activa de la ciutadania, les entitats i la comunitat educativa en iniciatives vinculades a la sostenibilitat local.

OE6. Millorar la coordinació entre els diferents agents del municipi i el treball en xarxa per garantir la continuïtat, coherència i eficàcia de les actuacions d'educació ambiental

OE7. Consolidar un model municipal d'educació ambiental estable, coordinat i capaç d'aprofitar els recursos i oportunitats oferts per les administracions supramunicipals.

6.3. CRITERIS DE DESPLEGAMENT DEL PROGRAMA

El desplegament del Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol es regirà pels següents criteris:

- Garantir la coherència entre les actuacions del programa i la resta de plans i estratègies municipals, especialment el PAESC i altres instruments de planificació ambiental.
- Prioritzar l'aprofitament dels recursos, activitats i programes educatius ja existents, adaptant-los a les necessitats detectades al municipi abans de crear noves iniciatives.
- Fomentar el treball en xarxa entre l'Ajuntament, el centre educatiu, les entitats i altres agents del territori.
- Incorporar mecanismes de seguiment i avaluació que permetin valorar l'eficàcia de les actuacions i introduir millores contínues.
- Cercar activament el suport tècnic i econòmic d'administracions supramunicipals per ampliar l'abast de les actuacions previstes.

7. EIXOS ESTRATÈGICS DEL PROGRAMA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Els objectius estratègics definits en aquest Programa d'Educació Ambiental s'organitzen en quatre eixos temàtics que responen als principals reptes identificats durant la diagnosi i el procés participatiu.

Aquests eixos permeten estructurar les actuacions educatives, facilitar la coordinació entre els diferents agents implicats i garantir la coherència amb les polítiques municipals de sostenibilitat, especialment amb els objectius del Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC) i l'Agenda 2030.

Els eixos no s'han d'entendre com àmbits independents, sinó com espais de treball complementaris que comparteixen una mateixa finalitat: afavorir una ciutadania més informada, crítica, participativa i compromesa amb la sostenibilitat de Castellterçol.

EIX 1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

Objectius vinculats: OE1, OE4 i OE5.

La diagnosi i el procés participatiu han posat de manifest que la prevenció de residus i el consum responsable constitueixen un dels principals àmbits d'interès ambiental al municipi. Els ecodelegats de l'Institut Escola han identificat com a problemàtiques destacades el malbaratament d'aliments i materials, l'ús excessiu d'envasos d'un sol ús i la necessitat de reforçar la conscienciació sobre els hàbits de consum quotidians.

Castellterçol disposa d'experiències positives en aquest àmbit, especialment vinculades al sistema de recollida porta a porta, a les accions de foment del reciclatge i a iniciatives de reutilització com Castellterçol Reútil o els mercats d'intercanvi impulsats des del centre educatiu. Aquestes experiències ofereixen una base sòlida per avançar cap a models més sostenibles basats en la prevenció, la reutilització i l'allargament de la vida útil dels productes.

L'educació ambiental pot contribuir a reforçar aquest procés promovent una visió més àmplia del cicle dels materials, fomentant el consum conscient, la reducció de residus en origen i la participació de la ciutadania en iniciatives d'economia

Accions associades

- Acció 1.1 Crear eines per fomentar el consum responsable
- Acció 1.2 Intercanvi de béns
- Acció 1.3 Allargar la vida dels objectes quotidians
- Acció 1.4 Reduir els envasos d'un sol ús
- Acció 1.5 Fomentar el compostatge
- Acció 1.6 Donar a conèixer la gestió dels residus del municipi

Aquest eix contribueix principalment als Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS) 11, 12 i 13, relacionats amb les ciutats sostenibles, la producció i consum responsables i l'acció climàtica.

EIX 2. CICLE DE L'AIGUA. ÚS EFICIENT DE L'AIGUA

Objectius vinculats: OE2, OE4 i OE5.

La disponibilitat d'aigua és un dels principals reptes ambientals actuals de Castellterçol. Els episodis de sequera dels darrers anys han posat de manifest la vulnerabilitat dels recursos hídrics i la necessitat de fomentar una gestió més eficient i responsable de l'aigua tant en l'àmbit domèstic com en els equipaments i espais públics.

La diagnosi i el procés participatiu han evidenciat la preocupació de la ciutadania, especialment de l'alumnat, pel malbaratament d'aigua i pel desconeixement del seu cicle integral, des de la captació i el subministrament fins al sanejament i la depuració. També s'ha identificat l'interès per conèixer alternatives d'estalvi, reutilització i aprofitament dels recursos hídrics.

En aquest context, l'educació ambiental esdevé una eina clau per promoure hàbits responsables, donar a conèixer el valor de l'aigua com a recurs limitat i reforçar la corresponsabilitat ciutadana davant els reptes derivats del canvi climàtic..

Accions associades

- Acció 2.1 Conèixer el cicle de l'aigua
- Acció 2.2 Donar eines per fomentar un ús eficient de l'aigua

- Acció 2.3 Conèixer la gestió de l'aigua per millorar la conscienciació ciutadana

Aquest eix contribueix als ODS 6 (Aigua neta) i ODS 13 (Acció climàtica), fomentant una gestió responsable dels recursos hídrics i l'adaptació als reptes derivats del canvi climàtic.

EIX 3. EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC

Objectius vinculats: OE2, OE4 i OE5.

La transició energètica i la lluita contra el canvi climàtic constitueixen un altre dels grans reptes de sostenibilitat de Castellterçol. El consum energètic dels edificis, els hàbits quotidians de la població i la dependència dels combustibles fòssils tenen una incidència directa en les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i en els objectius de mitigació establerts pel municipi.

Els resultats del procés participatiu mostren que existeix una preocupació creixent pel consum energètic poc conscient i un interès per conèixer alternatives basades en les energies renovables, l'eficiència energètica i els models de consum més sostenibles. Alhora, el PAESC identifica la necessitat d'implicar la ciutadania en les accions de mitigació i adaptació al canvi climàtic.

L'educació ambiental pot contribuir a fer més comprensible la relació entre energia, emissions i canvi climàtic, facilitant l'adquisició d'hàbits d'estalvi energètic i fomentant una ciutadania activa davant els reptes de la transició energètica.

Accions associades

- Acció 3.1 Donar a conèixer la crisi climàtica i la seva relació amb el consum energètic
- Acció 3.2 Donar eines per reduir el consum energètic
- Acció 3.3 Donar a conèixer models energètics alternatius
- Acció 3.4 Impulsar la descarbonització de la vida quotidiana

Aquest eix contribueix principalment als ODS 7 (Energia assequible i no contaminant) i ODS 13 (Acció climàtica).

EIX 4. BIODIVERSITAT I TERRITORI

Objectius vinculats: OE3, OE4 i OE5.

L'entorn natural constitueix un dels principals actius ambientals i identitaris de Castellterçol. La proximitat entre el nucli urbà i els espais naturals, la diversitat de paisatges i la presència d'elements

patrimonials vinculats a la natura ofereixen nombroses oportunitats per desenvolupar accions educatives de qualitat.

Tanmateix, tant l'alumnat com les entitats han posat de manifest un coneixement encara insuficient dels valors naturals del municipi i de les amenaces que afecten la biodiversitat. Aquest eix pretén reforçar el vincle entre la població i el territori, fomentant la descoberta de l'entorn, la conservació de la biodiversitat i la comprensió de les relacions existents entre salut humana, qualitat ambiental i benestar col·lectiu.

Accions associades

- Acció 4.1 **Conèixer i valorar el patrimoni natural i paisatgístic de Castellterçol**
- Acció 4.2 **Conservar els espais naturals i prevenir la degradació dels ecosistemes**
- Acció 4.3 **Implicar la ciutadania en la millora i conservació activa dels ecosistemes locals**
- Acció 4.4 **Impulsar projectes de ciència ciutadana sobre la biodiversitat local**

Aquest eix contribueix als ODS 3 (Salut i benestar), ODS 15 (Vida terrestre) i ODS 13 (Acció climàtica), afavorint la conservació de la biodiversitat, el contacte amb la natura i la promoció dels beneficis ambientals i socials associats als ecosistemes saludables.

EIX 5. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL

Objectius vinculats:OE4.

Una de les principals necessitats detectades durant el procés participatiu és la manca d'informació ambiental accessible, continuada i adaptada als diferents públics. Tant l'alumnat com les entitats coincideixen a assenyalar que moltes iniciatives, serveis i projectes ambientals existents són poc coneguts per la població.

Per aquest motiu, el programa incorpora un eix específic orientat a millorar la comunicació ambiental municipal, apropar la informació a la ciutadania i reforçar la sensibilització sobre els principals reptes ambientals del municipi.

Acció transversal associada

- **Acció 5.1. Difondre i visibilitzar el Programa d'Educació Ambiental.**

Aquesta acció inclou l'elaboració d'una agenda anual d'activitats, la difusió mitjançant els canals municipals, la producció de materials divulgatius, la dinamització de les xarxes socials i la comunicació dels resultats de les diferents actuacions desenvolupades.

Aquest eix contribueix especialment a l'ODS 4 (Educació de qualitat) i a l'ODS 17 (Aliances per assolir els objectius), facilitant l'accés al coneixement ambiental i promovent una ciutadania més informada i compromesa amb la sostenibilitat.

EIX 6. COORDINACIÓ, SEGUIMENT I CONSOLIDACIÓ DEL PROGRAMA

Objectius vinculats: OE6 i OE7.

La consolidació d'un Programa d'Educació Ambiental estable requereix coordinació entre els diferents agents del territori, aprofitament dels recursos disponibles i capacitat per generar sinergies amb altres administracions, entitats i programes existents.

La diagnosi evidencia que Castellterçol compta amb iniciatives i actors molt actius en l'àmbit ambiental i educatiu, però també amb limitacions de recursos tècnics i organitzatius que poden dificultar la continuïtat de les actuacions en el temps. Per aquest motiu, aquest eix pretén establir mecanismes de coordinació, seguiment i avaluació que permetin garantir la implementació del programa, optimitzar els recursos disponibles i incrementar progressivament el seu impacte sobre la ciutadania.

Acció transversal associada

- **Acció 6.1. Coordinar, implementar i avaluar el Programa d'Educació Ambiental.**

Aquest eix contribueix principalment a l'ODS 17 (Aliances per assolir els objectius), afavorint la coordinació institucional, la cooperació entre agents del territori i l'aprofitament dels recursos disponibles per garantir la continuïtat del Programa d'Educació Ambiental. També contribueix a l'ODS 4 (Educació de qualitat), promovent una oferta educativa coherent, estable i de qualitat al llarg del temps.

8. PLA D'ACCIÓ

El Pla d'acció concreta els objectius estratègics del Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol mitjançant un conjunt d'accions organitzades en sis eixos temàtics.

Les accions proposades s'han definit a partir dels resultats de la diagnosi, del procés participatiu i de les oportunitats detectades en relació amb els recursos educatius disponibles a través de la Diputació de Barcelona, el Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental i altres entitats especialitzades.

El programa aposta per un model flexible i progressiu, basat en l'aprofitament de recursos existents, la coordinació entre agents locals i la incorporació gradual de noves iniciatives en funció de les possibilitats organitzatives i pressupostàries del municipi.

Les accions incloses en aquest Pla d'acció tenen caràcter orientatiu i flexible, i podran adaptar-se al llarg del període de vigència del programa en funció de les necessitats detectades, de les oportunitats de col·laboració que es generin i dels recursos disponibles en cada moment. Per a cadascuna de les accions es presenta una fitxa descriptiva que recull els objectius, les activitats associades, els destinataris, els recursos necessaris i la seva contribució als objectius del Programa d'Educació Ambiental.

Les accions del Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol s'han dissenyat d'acord amb les cinc visions de l'educació ambiental definides en el marc conceptual del programa. Cada acció contribueix, en major o menor mesura, a una o diverses d'aquestes visions, afavorint una aproximació integral als reptes ambientals del municipi.

Aquesta vinculació permet garantir la coherència pedagògica del programa i assegurar que les actuacions no només transmeten coneixements, sinó que també promouen la comprensió dels ecosistemes locals, l'anàlisi dels problemes ambientals, el coneixement de la gestió municipal i la implicació activa de la ciutadania en la transformació del territori.

EIX 1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

EIX 1 CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

ODS VINCULATS:

ODS 4. Educació de qualitat.

ODS 11. Ciutats i comunitats sostenibles.

ODS 12. Producció i consum responsables.

ODS 13. Acció climàtica.

ACCIÓ 1.1. Crear eines per fomentar el consum responsable

ACTIVITAT ASSOCIADA: Elaboració de la "Guia del bon consumidor de Castellterçol"

TIPUS D'ACTUACIÓ: Projecte d'aprenentatge i servei (APS) desenvolupat amb la comunitat educativa de l'Institut Escola de Castellterçol.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta actuació consisteix en l'elaboració participativa d'una guia de consum responsable per part de l'alumnat de l'Institut Escola de Castellterçol. El projecte es planteja com una activitat d'aprenentatge i servei orientada a promoure hàbits de consum més sostenibles i conscients entre la població del municipi.

A partir d'aquesta recerca es redactarà una guia pràctica amb recomanacions i exemples de bones pràctiques que ajudin la ciutadania a incorporar criteris de sostenibilitat en les seves decisions quotidianes de consum. La guia podrà incloure continguts relacionats amb la reducció de residus, la reutilització de materials, la compra de productes locals, l'estalvi de recursos naturals i la prevenció del malbaratament alimentari.

El document final es presentarà públicament coincidint amb el Dia Mundial del Medi Ambient i es podrà difondre en format digital a través dels canals municipals i del centre educatiu.

DESTINATARIS:

- Comunitat educativa de l'Institut Escola de Castellterçol
- Famílies
- Entitats municipals
- Comerços locals
- Ciutadania en general

LLOC DE REALITZACIÓ: Institut Escola de Castellterçol

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Desenvolupament durant un curs escolar complet. Per exemple curs 2026-2027. Presentació pública preferentment al voltant del 5 de juny, Dia Mundial del Medi Ambient.

AGENTS IMPLICATS

- Institut Escola de Castellterçol.
- Ajuntament de Castellterçol.
- Responsables del Programa d'Educació Ambiental.
- Comerços i entitats locals (opcional).

PRIORITAT: Alta

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Cost econòmic 0€. L'actuació requereix principalment tasques de coordinació entre el centre educatiu i la persona responsable del programa educatiu de l'Ajuntament, així com el suport a la maquetatge i difusió de la guia.

RESULTATS ESPERATS

- Increment del coneixement de la ciutadania sobre els impactes ambientals, socials i econòmics associats als hàbits de consum quotidians.
- Millora de la capacitat per prendre decisions de compra més responsables, prioritzant productes de proximitat, reutilitzables, reparables i amb menor impacte ambiental.
- Foment de la reducció del malbaratament de recursos i de la generació de residus associada al consum domèstic.
- Implicació activa de l'alumnat en un projecte d'aprenentatge i servei amb impacte real sobre la comunitat.
- Creació d'un recurs educatiu de referència que pugui ser utilitzat en futures campanyes municipals de sensibilització ambiental.
- Reforç de la col·laboració entre l'Ajuntament i l'Institut Escola en el desenvolupament d'accions d'educació ambiental vinculades als reptes locals de sostenibilitat.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius específics:

- Fomentar actituds de consum responsable entre la població.
- Donar a conèixer els impactes ambientals associats als hàbits de consum.
- Promoure la prevenció de residus i l'economia circular.
- Potenciar el paper de l'alumnat com a agent de sensibilització ambiental.
- Generar un recurs educatiu útil per al conjunt del municipi.

Competències i aprenentatges que es treballen:

- Anàlisi crítica dels hàbits de consum.
- Comprensió de les relacions entre consum, recursos naturals i generació de residus.
- Capacitat per cercar, seleccionar i comunicar informació ambiental.
- Participació activa en projectes de millora de l'entorn.
- Corresponsabilitat i compromís amb la sostenibilitat local.

Visions de l'educació ambiental

- Els problemes ambientals del municipi.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del municipi.

OBSERVACIONS: Aquesta actuació es planteja com una línia estable de col·laboració entre l'Ajuntament i l'Institut Escola, orientada a l'elaboració periòdica de materials divulgatius sobre sostenibilitat elaborats per l'alumnat i adreçats al conjunt de la ciutadania.

EIX 1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles)

ODS 12 (Producció i consum responsables)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 1.2. Intercanvi de béns

ACTIVITAT ASSOCIADA:

Impuls d'una Biblioteca de les Coses.

Dinamització de la plataforma Castellterçol Reútil.

Organització d'un Mercat d'Intercanvi municipal.

Jornades puntuals d'intercanvi de roba, llibres, joguines i material escolar

TIPUS D'ACTUACIÓ:

Accions de sensibilització i participació comunitària.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció pretén fomentar la reutilització i l'intercanvi d'objectes entre la ciutadania per reduir el consum de nous productes i allargar la vida útil dels recursos existents.

La proposta combina diferents iniciatives complementàries. D'una banda, la creació o consolidació d'una **Biblioteca de les Coses**, un servei comunitari de préstec d'eines, aparells i altres objectes d'ús ocasional. De l'altra, la promoció de la plataforma **Castellterçol Reútil**, facilitant que la ciutadania pugui donar, intercanviar o reutilitzar objectes que encara es troben en bon estat.

També es proposa aprofitar l'experiència positiva del **Mercat d'Intercanvi** organitzat anualment per l'Institut Escola i estudiar la possibilitat d'obrir-lo a la participació de tota la població o de complementar-lo amb jornades específiques d'intercanvi de roba, llibres, joguines o material escolar.

Aquest conjunt d'iniciatives contribueix a reduir residus, promoure l'economia circular i reforçar els vincles comunitaris entre la població.

DESTINATARIS

- Ciutadania en general.
- Famílies.
- Comunitat educativa.
- Entitats locals.

LLOC DE REALITZACIÓ

- Equipaments municipals.
- Biblioteca municipal.
- Espais públics.

• Institut Escola de Castellterçol
ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any, però les activitats d'intercanvi es poden concentrar en dates assenyalades. • Setmana Europea de la Prevenció de Residus. • Dia Mundial del Medi Ambient. • Festa Major. • Final de curs escolar.
AGENTS IMPLICATS • Ajuntament de Castellterçol. • Institut Escola de Castellterçol. • Biblioteca municipal. • Entitats locals. • Ciutadania voluntària.
PRIORITAT: Alta
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Baixa La major part de les actuacions es poden desenvolupar aprofitant recursos municipals existents, voluntariat i la col·laboració de les entitats i del centre educatiu. 0€ Només requereix la coordinació del responsable del programa amb el centre educatiu, les entitats i el departament de comunicació de l'Ajuntament.
RESULTATS ESPERATS • Increment del coneixement de la ciutadania sobre alternatives al consum convencional basades en la reutilització, l'intercanvi i l'ús compartit de recursos. • Augment de la participació en iniciatives locals d'intercanvi de béns, com ara mercats d'intercanvi, la plataforma Castellterçol Reútil o futurs projectes de biblioteca de les coses. • Reducció de la generació de residus associats a la substitució prematura d'objectes encara útils. • Foment d'hàbits de consum més responsables, prioritzant la reutilització abans de la compra de nous productes. • Reforç dels vincles comunitaris i de les dinàmiques de col·laboració entre la ciutadania a través de pràctiques d'economia circular. • Major visibilització de les iniciatives municipals relacionades amb la prevenció de residus i l'aprofitament de recursos. • Contribució a la disminució de la petjada ambiental associada al consum de béns materials.
CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA Objectius d'aprenentatge • Comprendre la relació entre els hàbits de consum i la generació de residus. • Conèixer estratègies de reutilització, intercanvi i aprofitament dels recursos.

- Valorar alternatives al consum basades en la col·laboració, l'intercanvi i l'economia circular.

Competències que es treballen

- Capacitat per prendre decisions de consum responsables.
- Pensament crític davant els models de consum actuals.
- Participació i implicació en iniciatives comunitàries.
- Corresponsabilitat en la reducció dels impactes ambientals.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- Els problemes ambientals del municipi:
- La gestió ambiental local:
- La transformació del municipi:

EIX 1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles)

ODS 12 (Producció i consum responsables)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 1.3 Allargar la vida dels objectes quotidians

ACTIVITAT ASSOCIADA: La Reparatruck

TIPUS D'ACTUACIÓ: Taller d'autoreparació

Breu descripció de l'activitat

La Reparatruck és un servei mòbil d'autoreparació impulsat per l'entitat Solidança que ofereix a la ciutadania l'oportunitat de reparar petits electrodomèstics, aparells electrònics i bicicletes amb l'assessorament d'un tècnic especialitzat i les eines necessàries. El servei es desenvolupa en un espai públic i permet que les persones participants siguin protagonistes del procés de reparació.

Més enllà de la reparació puntual dels objectes, l'activitat pretén sensibilitzar la població sobre l'impacte ambiental associat al consum excessiu i a la generació de residus, promovent hàbits de consum més responsables i coherents amb els principis de l'economia circular.

FONT: <https://www.diba.cat/es/web/mediambient/la-reparatruck>

DESTINATARIS: Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ: Espais públics del municipi amb elevada afluència de persones, preferentment places, entorns del mercat setmanal o equipaments municipals. .

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any. Es recomana programar una o dues actuacions anuals, preferentment coincidint amb:

- Setmana Europea de la Prevenció de Residus.
- Dia Mundial del Medi Ambient.
- Mercat setmanal o activitats municipals amb elevada participació ciutadana.

AGENTS IMPLICATS

- Ajuntament de Castellterçol.
- Diputació de Barcelona.

- Entitat Solidança.
- Entitats i comerços locals.
- Ciutadania.

PRIORITAT: Alta

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Gratuït. Només requereix la coordinació del responsable del programa educatiu de l'ajuntament amb la Diputació de Barcelona i el departament de comunicació de l'Ajuntament.

RESULTATS ESPERATS

- Incrementar el coneixement de la ciutadania sobre la reparació com a alternativa a la substitució d'objectes.
- Promoure hàbits de consum més responsables.
- Fomentar la reutilització i la prevenció de residus.
- Donar a conèixer iniciatives d'economia circular.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius d'aprenentatge

- Comprendre els impactes ambientals associats al consum i a la generació de residus.
- Conèixer la reparació i la reutilització com a estratègies de prevenció de residus.
- Promoure hàbits de consum més responsables i sostenibles.

Competències que es treballen

- Pensament crític davant els models de consum actuals.
- Capacitat per prendre decisions responsables.
- Resolució pràctica de problemes quotidians.
- Corresponsabilitat ambiental.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- Els problemes ambientals del municipi.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del municipi.

EIX 1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles)

ODS 12 (Producció i consum responsables)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 1.4. Reduir els envasos d'un sol ús

ACTIVITAT ASSOCIADA: Tallers, exposicions i campanyes de sensibilització sobre prevenció de residus i en concret els envasos d'un sol ús.

TIPUS D'ACTUACIÓ: Campanyes de conscienciació i activitats educatives.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu fomentar la reducció dels envasos d'un sol ús i promoure alternatives reutilitzables mitjançant activitats educatives adreçades a diferents col·lectius del municipi.

Per assolir aquest objectiu es proposa aprofitar diversos recursos educatius gratuïts oferts pel Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental i per la Diputació de Barcelona, adaptats a diferents edats i nivells de coneixement.

Les activitats permeten reflexionar sobre els hàbits de consum quotidians, la generació de residus, l'impacte ambiental dels envasos d'un sol ús i la importància de la prevenció, la reutilització i la correcta separació dels residus.

Recursos disponibles del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental [CGRVO](#).

- L'esmorzar aluminitzat. Per a Cicle Inicial i mitjà de primària
- Inventem amb les deixalles. Per a Cicle Inicial i mitjà de primària
- No m'emboquis. Per a Cicle mitjà i superior de primària
- Joc de la compra. Per a Cicle superior de primària, ESO i adults

Recursos disponibles de la Diputació de Barcelona

- Exposició [Reduïm residus!](#)
- Exposició [Escapem dels plàstics!](#)

Les activitats es poden complementar amb campanyes locals de foment dels esmorzars sense residus, l'ús d'ampolles reutilitzables, la compra a granel i la reducció dels envasos d'un sol ús en festes i esdeveniments municipals.

DESTINATARIS:

- Alumnat d'educació primària i secundària.
- Entitats municipals.
- Famílies.
- Ciutadania en general

LLOC DE REALITZACIÓ:	
• Institut Escola de Castellterçol. • Equipaments municipals. • Biblioteca municipal. • Espais públics i activitats municipals.	
ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT:	
Tot l'any, amb especial incidència durant la Setmana Europea de la Prevenció de Residus, el Dia Mundial del Medi Ambient i altres campanyes ambientals.	
AGENTS IMPLICATS	
• Ajuntament de Castellterçol. • Institut Escola de Castellterçol. • Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental. • Diputació de Barcelona. • Entitats municipals.	
PRIORITAT: Alta	
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: La major part dels recursos són gratuïts i es poden sol·licitar a través de la Diputació de Barcelona i del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental.	
Cost principal associat a:	
• Coordinació de les activitats. • Difusió i comunicació. • Materials complementaris de suport.	
RESULTATS ESPERATS	
• Reducció de l'ús d'embolcalls d'un sol ús als centres educatius. • Augment de l'ús d'ampolles, carmanyoles i embolcalls reutilitzables. • Major participació de la ciutadania en accions de prevenció de residus. • Incorporació de criteris de reducció de residus en activitats i esdeveniments municipals.	
CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA	
Objectius d'aprenentatge	
• Comprendre els impactes ambientals associats als envasos d'un sol ús i a la generació de residus derivada dels hàbits de consum quotidians. • Conèixer estratègies de prevenció de residus, reutilització i consum responsable.	

- Identificar alternatives sostenibles als envasos d'un sol ús, com les ampolles reutilitzables, les carmanyoles o la compra a granel.
- Fomentar actituds i comportaments responsables que contribueixin a la reducció de residus en l'àmbit escolar, familiar i comunitari.

Competències que es treballen

- Pensament crític davant els hàbits de consum i la cultura dels productes d'un sol ús.
- Capacitat per adoptar decisions de consum responsables i sostenibles.
- Aplicació de bones pràctiques de prevenció de residus en la vida quotidiana.
- Corresponsabilitat ambiental i compromís amb la sostenibilitat.
- Participació activa en iniciatives de millora ambiental del municipi.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- Els problemes ambientals del municipi.
- La gestió ambiental local.
- El consum responsable i l'economia circular.
- La transformació del municipi.
- La participació ciutadana en la sostenibilitat local.

EIX 1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles)

ODS 12 (Producció i consum responsables)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 1.5 Foment del compostatge

ACTIVITAT ASSOCIADA: Tallers i cursos sobre compostatge domèstic i comunitari

TIPUS D'ACTUACIÓ: Formació i sensibilització ambiental

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu fomentar la gestió sostenible de la matèria orgànica mitjançant la promoció del compostatge domèstic i comunitari. Els tallers i cursos permeten conèixer els principis bàsics del procés de compostatge i els beneficis ambientals associats a la transformació de les restes orgàniques en un recurs útil per a l'hort i el jardí.

Durant les sessions es treballen aspectes com els materials compostables, el funcionament del procés biològic de descomposició, el manteniment del compostador, la identificació de problemes habituals i les aplicacions del compost resultant. La formació combina continguts teòrics amb demostracions pràctiques que faciliten l'adquisició de coneixements i la seva aplicació posterior.

L'activitat es pot complementar amb visites a experiències locals de compostatge, instal·lació de compostadors comunitaris o demostracions vinculades als horts escolars i municipals.

El Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental disposa de recursos educatius específics sobre aquesta temàtica adaptats als diferents nivells educatius. [CGRVO](#).

- Taller Fem Compost . Adreçat a Cicle superior de primària, ESO, Batxillerat, Cicles formatius i Adults
- Visita a la planta de digestió anaeròbica i de compostatge. Adreçat a Cicle mitjà i superior de primària, ESO, Batxillerat, Cicles formatius i Adults

DESTINATARIS:

- Alumnat d'educació primària
- Famílies.
- Entitats municipals
- Persones usuàries d'horts urbans o particulars
- Ciutadania en general

LLOC DE REALITZACIÓ:

- Institut Escola de Castellterçol.
- Horts escolars i municipals.
- Equipaments municipals
- Espais comunitaris.

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Preferentment a la primavera i la tardor, coincidint amb els períodes més adequats per iniciar processos de compostatge, tot i que es pot desenvolupar durant tot l'any.

AGENTS IMPLICATS

- Ajuntament de Castellterçol.
- Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental.
- Institut Escola de Castellterçol.
- Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental.
- Entitats ambientals especialitzades en compostatge.
- Famílies participants.
- Comunitat educativa.
- Ciutadania interessada.

PRIORITAT: Mitjana

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Activitats gratuïtes o de baix cost si s'aprofiten els recursos educatius del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental. Pot requerir una petita partida per a materials demostratius o compostadors

RESULTATS ESPERATS:

- Increment del coneixement sobre la gestió de la fracció orgànica.
- Augment del nombre de llars i equipaments interessats en el compostatge.
- Reducció de la quantitat de matèria orgànica destinada a tractament.
- Millora de la qualitat de la recollida selectiva de la fracció orgànica.
- Major conscienciació sobre el cicle natural dels nutrients i l'aprofitament dels recursos

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA**Objectius d'aprenentatge**

- Comprendre el paper de la matèria orgànica dins del cicle dels materials.
- Conèixer el procés de compostatge i els seus beneficis ambientals
- Aprendre a gestionar correctament les restes orgàniques.
- Valorar el compostatge com una eina de prevenció de residus i economia circular.

Competències que es treballen

- Comprensió dels cicles naturals de la matèria.
- Responsabilitat ambiental.

- Capacitat d'adoptar hàbits sostenibles.
- Participació en la millora ambiental de l'entorn.

Visions de l'educació ambiental

- El municipi com a ecosistema.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del municipi.

EIX 1. CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR

ODS 11 (Ciutats i comunitats sostenibles)

ODS 12 (Producció i consum responsables)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 1.6 Donar a conèixer la importància de la gestió de residus del municipi

ACTIVITAT ASSOCIADA: Visita a les instal·lacions del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental i tallers sobre recollida selectiva

TIPUS D'ACTUACIÓ: Educació ambiental i divulgació de la gestió ambiental local

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció pretén millorar el coneixement de la ciutadania sobre el sistema de gestió dels residus municipals i afavorir una participació més conscient i responsable en la recollida selectiva.

Malgrat els bons resultats assolits amb el sistema de recollida porta a porta implantat a Castellterçol, tant els ecodelegats com les entitats participants en el procés participatiu han manifestat la necessitat de comprendre millor què succeeix amb els residus una vegada són recollits i quin és el destí final de cadascuna de les fraccions.

Per donar resposta a aquesta necessitat, es proposa aprofitar els recursos educatius que ofereix el Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental, adaptats als diferents nivells educatius i públics. Les activitats permeten conèixer el cicle complet dels residus, la importància de la prevenció, la reutilització i el reciclatge, així com els beneficis ambientals i econòmics associats a una correcta separació.

El Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental disposa de recursos educatius específics sobre aquesta temàtica adaptats als diferents nivells educatius. [CGRVO](#).

- El Drac de quatre colors. Adreçat a Escola Bressol i Educació Infantil.
- El Trencaclosques del reciclatge. Adreçat a Educació Infantil.
- Cada cosa al seu lloc. Adreçat a Cicle Inicial de primària.
- El Camí dels Residus. Adreçat a Cicle Inicial i Mitjà de primària.
- Joc de la Brossa . Adreçat a Cicle Mitjà i Superior de primària.
- Bossa oberta. Adreçat a Cicle Superior de primària, ESO, Batxillerat, Cicles formatius i Adults
- Visita a la Deixalleria. Adreçat a Cicle Superior de primària, ESO, Batxillerat, Cicles formatius i Adults.

DESTINATARIS:

- Alumnat de tots els nivells educatius.
- Entitats municipals.
- Famílies.
- Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ:

- Institut Escola de Castellterçol.
- Equipaments municipals.
- Deixalleria municipal.
- Instal·lacions del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental.

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any, amb especial interès durant la Setmana Europea de la Prevenció de Residus i altres campanyes municipals relacionades amb la gestió dels residus.

AGENTS IMPLICATS

- Ajuntament de Castellterçol.
- Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental.
- Institut Escola de Castellterçol.
- Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental.
- Personal de la deixalleria municipal.
- Diputació de Barcelona.
- Professorat dels centres educatius participants.
- Entitats ambientals col·laboradores.
- Ciutadania participant.

PRIORITAT: Alta

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Activitats gratuïtes o de baix cost a través dels programes educatius del Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental. Pot requerir recursos puntuals per al transport dels grups participants en les visites.

RESULTATS ESPERATS:

- Millora del coneixement ciutadà sobre el funcionament del sistema de recollida selectiva.
- Increment de la confiança en el sistema de gestió dels residus municipals.
- Millora de la qualitat de les diferents fraccions recollides selectivament.
- Reducció dels errors de separació dels residus.
- Augment de la participació en les campanyes municipals de prevenció i reciclatge.
- Major corresponsabilitat ciutadana en la gestió dels residus.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius d'aprenentatge

- Comprendre el recorregut dels residus des de la seva generació fins al tractament final.
- Conèixer el funcionament de la recollida selectiva i del sistema porta a porta.
- Identificar els beneficis ambientals de la prevenció, la reutilització i el reciclatge.
- Adoptar hàbits més responsables en la separació dels residus.
- Valorar el paper de la ciutadania en l'assoliment dels objectius municipals de sostenibilitat.

Competències que es treballen

- Comprensió dels fluxos de materials i recursos.
- Pensament crític.
- Responsabilitat ambiental.
- Participació ciutadana.
- Corresponsabilitat en la gestió dels serveis públics.

Visions de l'educació ambiental

- El municipi com a ecosistema.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del municipi.

EIX 2. CICLE DE L'AIGUA

EIX 2. CICLE DE L'AIGUA. ÚS EFICIENT DE L'AIGUA

ODS 6 (Aigua neta i sanejament)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 2.1. Conèixer el cicle de l'aigua

ACTIVITAT ASSOCIADA: Tallers i exposicions sobre el cicle de l'aigua

TIPUS D'ACTUACIÓ: Campanyes de sensibilització i educació ambiental

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu millorar el coneixement de la ciutadania sobre el cicle natural i el cicle integral de l'aigua, posant en valor aquest recurs essencial i fomentant actituds responsables envers el seu ús i conservació.

Mitjançant exposicions, tallers i activitats participatives es pretén donar a conèixer l'origen de l'aigua que consumim, els processos que permeten la seva distribució i depuració, així com els impactes que la sequera i el canvi climàtic tenen sobre la disponibilitat dels recursos hídrics.

La Diputació de Barcelona disposa de diversos recursos educatius que poden donar suport a aquesta acció:

Exposició "[La vida de l'aigua](#)" Adreçada a públic general i comunitat educativa

- Exposició itinerant sobre el valor ecològic i social de l'aigua i els efectes del canvi climàtic sobre els recursos hídrics.
- Inclou visita guiada i activitats complementàries.

Recursos associats

- [El senyor riu](#). Conte-taller adreçat a Educació Infantil i grups familiars amb infants menors de 7 anys.
- [Joc del Riu](#) Taller participatiu adreçat a alumnat d'ESO

L'Agència Catalana de l'Aigua també disposa de recursos interactius que poden acompanyar, exposicions, campanyes de sensibilització, activitats o jornades informatives a l'Escola Institut.

- [Laboratori de l'aigua](#) conjunt d'experiments i fitxes interactives que ajudaran als infants de qualsevol curs de primària a descobrir l'aigua a partir de 5 enfocaments diferents: El clima mediterrani, Les espècies i els ecosistemes, El usos que fem de l'aigua els humans, Com es gestiona l'aigua com a recurs, Què es pot fer per preservar l'aigua

DESTINATARIS: Comunitat educativa i ciutadania en general.
LLOC DE REALITZACIÓ: • Equipaments municipals, • Institut Escola de Castellterçol, • biblioteca municipal o altres espais públics
ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Tot l'any. Es recomana programar-la al voltant del Dia Mundial de l'Aigua (22 de març) o durant activitats relacionades amb el medi ambient.
AGENTS IMPLICATS: • Ajuntament de Castellterçol. • Institut Escola de Castellterçol. • Diputació de Barcelona. • Entitats ambientals del municipi
PRIORITAT: Alta.
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Activitat gratuïta a través dels recursos de la Diputació de Barcelona. Només requereix tasques de coordinació, reserva de l'activitat i difusió.
CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA Objectius d'aprenentatge • Comprendre el funcionament del cicle natural i del cicle integral de l'aigua. • Reconèixer el valor ecològic, social i econòmic de l'aigua. • Identificar els impactes del canvi climàtic sobre la disponibilitat dels recursos hídrics. • Conèixer les principals problemàtiques relacionades amb la gestió de l'aigua a escala local. • Desenvolupar actituds favorables a l'estalvi i a l'ús responsable de l'aigua. Competències que es treballen • Comprensió dels sistemes socioecològics i de les interrelacions entre els processos naturals i les activitats humanes. • Pensament crític i capacitat d'anàlisi de les problemàtiques ambientals. • Responsabilitat individual i col·lectiva en la gestió dels recursos naturals. • Participació activa en la conservació i millora de l'entorn. • Capacitat per prendre decisions informades orientades a la sostenibilitat. Visions de l'educació ambiental • El municipi com a aula. • El municipi com a ecosistema. • Els problemes ambientals de les ciutats i pobles.

EIX 2. CICLE DE L'AIGUA. ÚS EFICIENT DE L'AIGUA

ODS 6 (Aigua neta i sanejament)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 2.2. Donar eines per fomentar un ús eficient de l'aigua

ACTIVITAT ASSOCIADA: Elaboració de la "Guia per a l'estalvi i l'ús responsable de l'aigua"

TIPUS D'ACTUACIÓ: Projecte participatiu d'aprenentatge i servei

Breu descripció de l'activitat

La redacció d'una guia sobre l'estalvi i l'ús responsable de l'aigua per part de l'alumnat de l'Institut Escola es planteja com un projecte d'aprenentatge i servei orientat a promoure hàbits més sostenibles en la gestió dels recursos hídrics.

Els estudiants investigaran el cicle de l'aigua, la situació dels recursos hídrics a Catalunya i al municipi, els efectes de la sequera i els principals usos de l'aigua a les llars. A partir d'aquesta recerca identificaran bones pràctiques per reduir el consum d'aigua i prevenir-ne el malbaratament.

El producte final consistirà en una guia divulgativa adreçada a la ciutadania amb recomanacions pràctiques, dades d'interès, exemples d'estalvi i propostes d'acció aplicables a la vida quotidiana. La guia podrà difondre's a través dels canals municipals i presentar-se coincidint amb el Dia Mundial de l'Aigua.

La Diputació de Barcelona disposa de recursos materials que poden ajudar a l'alumnat a elaborar aquesta guia

- [Calculadora d'estalvi d'aigua](#)
- [Fulletó Com estalviar aigua a la llar](#)
- [Guia per a l'estalvi d'aigua domèstica](#)
- [Fulletó Saps com estalviar aigua](#)

DESTINATARIS: Comunitat educativa i ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ: Institut Escola de Castellterçol

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant un curs escolar. Es recomana presentar la guia al voltant del Dia Mundial de l'Aigua (22 de març). Acció que es pot realitzar durant el curs 2027-2028

AGENTS IMPLICATS:

- Institut Escola de Castellterçol.
- Ajuntament de Castellterçol.

- Equip responsable del Programa d'Educació Ambiental.

PRIORITAT: Alta.

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: 0 €. L'activitat es pot desenvolupar amb recursos propis del centre educatiu. Només requereix tasques de coordinació, suport tècnic i difusió.

RESULTATS ESPERATS

- Elaboració d'una guia pràctica sobre l'estalvi i l'ús responsable de l'aigua adaptada a la realitat local.
- Increment del coneixement de l'alumnat sobre la problemàtica de l'aigua i els efectes de la sequera.
- Difusió de bones pràctiques d'estalvi d'aigua entre la comunitat educativa i la ciutadania.
- Implicació activa dels joves en accions de sensibilització ambiental.
- Contribució a la reducció del consum d'aigua mitjançant la promoció de canvis d'hàbits quotidians.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius d'aprenentatge

- Comprendre el Comprendre la importància de l'aigua com a recurs limitat i essencial per a la vida.
- Identificar els principals usos i consums d'aigua en l'àmbit domèstic.
- Conèixer mesures pràctiques per reduir el consum i evitar el malbaratament.
- Analitzar la relació entre sequera, canvi climàtic i disponibilitat de recursos hídrics.
- Desenvolupar habilitats de comunicació ambiental i sensibilització ciutadana

Competències que es treballen

- Comprensió dels sistemes socioecològics i de la relació entre els recursos naturals i les activitats humanes.
- Pensament crític i capacitat d'anàlisi de problemàtiques ambientals.
- Comunicació i divulgació de coneixements ambientals.
- Responsabilitat individual i col·lectiva en la gestió dels recursos.
- Participació activa en projectes de sostenibilitat.

Visions de l'educació ambiental

- Els problemes ambientals del municipi.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del municipi.

EIX 2. CICLE DE L'AIGUA. ÚS EFICIENT DE L'AIGUA

ODS 6 (Aigua neta i sanejament)

ODS 13 (Acció climàtica)

ACCIÓ 2.3 Conèixer la gestió de l'aigua per millorar la conscienciació ciutadana

ACTIVITAT ASSOCIADA: Visites a instal·lacions de captació, potabilització i depuració d'aigua

TIPUS D'ACTUACIÓ: Visites tècniques i activitats de descoberta

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu donar a conèixer el cicle integral de l'aigua i les infraestructures que permeten garantir el subministrament i el sanejament d'aquest recurs al municipi. Mitjançant visites guiades a instal·lacions de captació, potabilització i depuració, la ciutadania podrà comprendre el recorregut que segueix l'aigua des del medi natural fins a les llars i, posteriorment, el seu retorn al medi després del tractament corresponent.

Les visites permetran conèixer els processos tècnics necessaris per assegurar la qualitat de l'aigua de consum, els costos ambientals i energètics associats a la seva gestió i els reptes actuals derivats de la sequera i del canvi climàtic.

L'activitat es complementarà amb explicacions adaptades als diferents públics, materials divulgatius i espais de debat sobre bones pràctiques d'estalvi i ús eficient de l'aigua.

Aquesta proposta es pot desenvolupar en col·laboració amb els organismes responsables del cicle de l'aigua al municipi i amb els equipaments de tractament existents a l'entorn de Castellterçol. [Descobreix el riu](#)

DESTINATARIS: Comunitat educativa, entitats i ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ: Instal·lacions vinculades al cicle integral de l'aigua que donen servei a Castellterçol (captació, potabilització i depuració).

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Tot l'any. Es recomana programar-la al voltant del Dia Mundial de l'Aigua (22 de març) o durant períodes de sensibilització relacionats amb la sequera. .

AGENTS IMPLICATS:

- Ajuntament de Castellterçol.
- Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental.
- Institut Escola de Castellterçol.
- Empresa concessionària del servei d'aigua.
- Entitat gestora de l'EDAR de Sant Quirze Safaja.
- Diputació de Barcelona.

- Ciutadania participant.

PRIORITAT: Mitjana

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Baixa. Principalment associada a la coordinació de les visites i, si escau, al transport dels grups participants.

RESULTATS ESPERATS

- Increment del coneixement ciutadà sobre el cicle integral de l'aigua.
- Major valoració de la complexitat i el cost de la gestió dels recursos hídrics.
- Augment de la sensibilització envers la sequera i els efectes del canvi climàtic.
- Incorporació d'hàbits d'estalvi i consum responsable d'aigua.
- Major corresponsabilització de la ciutadania en la preservació dels recursos hídrics.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius d'aprenentatge

- Comprendre el cicle integral de l'aigua.
- Conèixer els processos de captació, potabilització, distribució, sanejament i depuració.
- Reconèixer els impactes ambientals i energètics associats a la gestió de l'aigua.
- Identificar mesures individuals i col·lectives per reduir el consum i millorar l'eficiència hídrica.

Competències que es treballen

- Pensament crític i sistèmic.
- Anàlisi de problemes socioambientals.
- Participació i responsabilitat ciutadana.
- Comprensió de la relació entre recursos naturals, serveis públics i sostenibilitat.

Visions de l'educació ambiental

- El municipi com a ecosistema.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del municipi.

EIX 3. EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC

EIX 3: EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC

ODS 7 (ENERGIA NETA I ASEQUIBLE)

ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)

ODS 12 (PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLES)

ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)

ACCIÓ 3.1. Donar a conèixer la crisi climàtica i la seva relació amb el consum energètic

ACTIVITAT ASSOCIADA: Tallers i activitats de sensibilització sobre canvi climàtic i energia

- Sessió informativa/xerrada sobre energia i canvi climàtic.
- Escape Room *Sea Level Rise*
- Exposició itinerant *Qüestió de temps*
- Exposició virtual *Actuem amb energia*

TIPUS D'ACTUACIÓ: Sensibilització i educació ambiental

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a finalitat millorar el coneixement de la ciutadania sobre les causes i conseqüències del canvi climàtic, posant especial èmfasi en la relació existent entre el model energètic actual, les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle i els impactes ambientals globals i locals.

La diagnosi realitzada a Castellterçol i els resultats del procés participatiu mostren que, tot i l'existència d'una sensibilitat ambiental creixent, encara existeix marge per aprofundir en la comprensió dels vincles entre el consum energètic quotidià i els efectes del canvi climàtic.

Per desenvolupar aquesta acció es proposa utilitzar els següents recursos educatius de la Diputació de Barcelona:

- Escape room [Sea Level Rise](#), que permet experimentar de forma participativa els efectes de l'augment del nivell del mar
- Exposició vivencial [Qüestió de temps](#) de la Diputació de Barcelona, centrada en els reptes climàtics actuals i les possibles solucions.
- Exposició virtual [Actuem amb energia](#).

DESTINATARIS:

- Comunitat educativa
- Entitats municipals
- Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ: • Institut Escola de Castellterçol. • Biblioteca municipal. • Equipaments municipals. • Espais públics del municipi.
ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any, preferentment coincidint amb: • Dia Mundial del Medi Ambient (5 de juny). • Setmana Europea de l'Energia Sostenible. • Setmana Europea de la Mobilitat. • Altres campanyes relacionades amb el canvi climàtic i la sostenibilitat.
AGENTS IMPLICATS • Ajuntament de Castellterçol. • Institut Escola de Castellterçol. • Diputació de Barcelona. • Entitats ambientals del territori. • Altres administracions supramunicipals.
PRIORITAT: Alta.
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: La major part dels recursos educatius són gratuïts a través de la Diputació de Barcelona. Cost principal associat a: • Coordinació de les activitats. • Difusió i comunicació. • Materials de suport. • Dinamització de tallers.
RESULTATS ESPERATS • Increment del coneixement sobre les causes i conseqüències del canvi climàtic. • Major comprensió de la relació entre consum energètic i emissions de gasos amb efecte d'hivernacle. • Augment de la sensibilització ciutadana davant els reptes climàtics locals i globals. . • Millora de la predisposició a adoptar hàbits energètics més sostenibles.
CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA Objectius d'aprenentatge • Comprendre la relació entre consum energètic, emissions i canvi climàtic. • Conèixer el concepte de petjada de carboni i els factors que la condicionen. • Identificar accions individuals i col·lectives per reduir les emissions.

- Fomentar hàbits responsables relacionats amb l'ús de l'energia.

Competències que es treballen

- Pensament crític davant els impactes ambientals dels models energètics actuals.
- Capacitat d'anàlisi i interpretació de dades ambientals.
- Presa de decisions responsables.
- Corresponsabilitat ambiental i ciutadana.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- L'entorn municipal com a ecosistema.
- Els problemes ambientals del municipi
- La gestió ambiental local.

EIX 3: EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC
ODS 7 (ENERGIA NETA I ASEQUIBLE)
ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)
ODS 12 (PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLES)
ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)

ACCIÓ 3.2. Donar eines per reduir el consum energètic

ACTIVITAT ASSOCIADA: Elaboració de la Guia d'estalvi energètic de Castellterçol

TIPUS D'ACTUACIÓ: Projecte d'aprenentatge i servei (APS) i sensibilització ambiental.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció consisteix en l'elaboració d'una guia pràctica sobre estalvi i eficiència energètica per part de l'alumnat de l'Institut Escola de Castellterçol.

L'activitat es planteja com un projecte d'aprenentatge i servei en el qual els alumnes investigaran els principals usos de l'energia a les llars, als equipaments públics i a la vida quotidiana, analitzant els impactes ambientals associats al consum energètic i la seva relació amb el canvi climàtic.

A partir d'aquesta recerca, elaboraran una guia divulgativa amb recomanacions, exemples de bones pràctiques i propostes d'acció per reduir el consum energètic en àmbits com la il·luminació, la climatització, els electrodomèstics, els aparells electrònics, la mobilitat i els hàbits quotidians.

La guia es podrà difondre entre les famílies, les entitats i la ciutadania aprofitant canals municipals, centres educatius i equipaments públics, reforçant així la transferència del coneixement generat per l'alumnat cap al conjunt del municipi.

La Diputació de Barcelona disposa de recursos materials que poden ajudar a l'alumnat a elaborar aquesta guia

- Fulléto [Com estalviar electricitat a la llar](#)
- Fulléto [Com estalviar gas a la llar](#)
- Fulléto [Saps com estalviar energia?](#)

Es recursos citats a l'acció 3.1 també poden ajudar als alumnes a redcatar a guia

DESTINATARIS:

- Alumnat d'educació primària i secundària.
- Famílies.
- Entitats municipals.
- Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ:

- Institut Escola de Castellterçol.
- Equipaments municipals.
- Canals de comunicació municipals.

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant un curs escolar complet. Per exemple curs 2028-2029. Es recomana presentar la guia coincidint amb el:

- Dia Mundial de l'Eficiència Energètica (5 de març), o bé
- Setmana Europea de l'Energia Sostenible.

AGENTS IMPLICATS

- Institut Escola de Castellterçol
- Ajuntament de Castellterçol.
- Equip coordinador del Programa d'Educació Ambiental.
- Diputació de Barcelona (materials de suport i recursos educatius).

PRIORITAT: Alta

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Cost econòmic molt baix. L'acció es basa principalment en recursos propis del centre educatiu i requereix únicament tasques de coordinació, maquetació i difusió.

Cost estimat: 0-300 €

RESULTATS ESPERATS

- Increment del coneixement de l'alumnat sobre el consum energètic i els seus impactes ambientals.
- Elaboració d'un recurs educatiu propi adaptat a la realitat de Castellterçol.
- Difusió de bones pràctiques d'estalvi energètic entre la població.
- Sensibilització de famílies i entitats sobre la importància de reduir el consum energètic.
- Implicació activa de l'alumnat en accions de millora ambiental del municipi.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA**Objectius d'aprenentatge**

- Comprendre la relació entre consum energètic i canvi climàtic.
- Identificar hàbits quotidians que contribueixen a l'estalvi energètic.
- Conèixer mesures d'eficiència energètica aplicables a les llars i equipaments.
- Desenvolupar capacitat per comunicar informació ambiental de manera clara i rigorosa.
- Participar activament en la construcció de solucions als reptes ambientals locals.

Competències que es treballen

- Pensament crític i sistèmic.
- Responsabilitat ambiental i ciutadana.
- Participació i implicació comunitària.
- Comunicació i divulgació ambiental.
- Capacitat d'anàlisi i resolució de problemes.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- Els problemes ambientals de les ciutats i pobles.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del poble

EIX 3: EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC
ODS 7 (ENERGIA NETA I ASEQUIBLE)
ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)
ODS 12 (PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLES)
ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)

ACCIÓ 3.3. Donar a conèixer models energètics alternatius

ACTIVITAT ASSOCIADA:

- Visita a la instal·lació fotovoltaica (comunitat energètica).
- Les energies renovables.
- Taller de cuina solar.
- Xerrades i activitats divulgatives sobre autoconsum i transició energètica.

TIPUS D'ACTUACIÓ: Visites educatives, tallers i activitats de sensibilització.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu apropar la ciutadania als models energètics basats en fonts renovables i donar a conèixer alternatives als sistemes tradicionals de producció i consum d'energia.

Mitjançant visites a instal·lacions fotovoltaiques, activitats divulgatives i experiències pràctiques com els tallers de [cuina solar](#), les persones participants poden comprendre de manera vivencial com funcionen diferents tecnologies d'aprofitament de les energies renovables i quin paper poden tenir en la transició energètica.

L'acció permet reflexionar sobre els impactes ambientals associats al model energètic actual, conèixer alternatives més sostenibles i promoure una actitud favorable envers l'autoconsum, les comunitats energètiques i la producció local d'energia renovable.

Alguns recursos de la Diputació de Barcelona que poden donar suport a aquesta acció

- [Projecte A-prenem el Sol](#) orientat a donar a conèixer l'energia solar i les seves aplicacions
- [Projecte Biomassa pel Clima](#) adreçat a divulgar l'aprofitament energètic de la biomassa forestal i la seva relació amb la prevenció d'incendis i la gestió sostenible dels boscos.
- [Coneix l'autoconsum fotovoltaic](#) recurs destinat a apropar a la ciutadania el funcionament, els avantatges i les possibilitats de l'autoconsum energètic.

L'Ajuntament podrà incorporar aquests recursos o altres de similars en funció de la disponibilitat de les convocatòries i programes oferts per la Diputació de Barcelona durant el període d'implantació del Programa d'Educació Ambiental.

DESTINATARIS:

- Alumnat d'educació primària, secundària i batxillerat.
- Famílies.
- Entitats municipals.
- Comerços i empreses locals.
- Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ:

- Instal·lacions fotovoltaiques municipals.
- Comunitats energètiques locals.
- Institut Escola de Castellterçol.
- Equipaments municipals.

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any. Es recomana programar-les coincidint amb:

- Setmana Europea de l'Energia Sostenible.
- Dia Mundial del Medi Ambient.
- Jornades o fires relacionades amb la sostenibilitat.

AGENTS IMPLICATS

- Ajuntament de Castellterçol.
- Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental.
- Institut Escola de Castellterçol.
- Diputació de Barcelona.
- Comunitat energètica local (si es constitueix o existeix durant la vigència del programa).
- Empreses i professionals del sector energètic.
- Entitats ambientals i energètiques.
- Ciutadania participant.

PRIORITAT: Alta.

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Cost variable segons el tipus d'activitat. Pot incloure:

- Monitoratge i dinamització.
- Transport per a les visites.
- Materials educatius.
- Coordinació i comunicació.

Moltes activitats poden ser gratuïtes a través de programes de la Diputació de Barcelona.

RESULTATS ESPERATS

- Millorar el coneixement de la ciutadania sobre les energies renovables i el seu funcionament.
- Donar visibilitat als projectes energètics existents al municipi i al territori.
- Incrementar l'interès per l'autoconsum, les comunitats energètiques i altres formes de generació distribuïda.
- Afavorir una percepció positiva de la transició energètica i de les alternatives als combustibles fòssils.
- Fomentar comportaments més sostenibles en relació amb l'ús i el consum de l'energia.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius d'aprenentatge

- Conèixer les diferents fonts d'energia renovable i les seves aplicacions.
- Comprendre el funcionament de les instal·lacions fotovoltaïques.
- Identificar els beneficis ambientals i socials de la transició energètica
- Promoure una actitud activa envers els models energètics sostenibles.

Competències que es treballen

- Pensament crític sobre els models de producció energètica.
- Comprensió de processos tecnològics.
- Capacitat d'anàlisi de solucions sostenibles.
- Participació activa en la transformació energètica.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- L'entorn urbà com a ecosistema.
- Els problemes ambientals de les ciutats i pobles.
- La gestió ambiental local.
- La transformació del municipi

EIX 3: EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC
ODS 7 (ENERGIA NETA I ASEQUIBLE)
ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)
ODS 12 (PRODUCCIÓ I CONSUM RESPONSABLES)
ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)

ACCIÓ 3.4. Impulsar la descarbonització de la vida quotidiana

ACTIVITAT ASSOCIADA:

- Pedala amb energia.
- Compartir cotxe.
- Reptes d'estalvi energètic.
- Campanyes de mobilitat sostenible.
- Activitats de càlcul i reducció de la petjada de carboni.

TIPUS D'ACTUACIÓ: Tallers participatius, campanyes de sensibilització, activitats demostratives i projectes de participació ciutadana.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu fomentar hàbits quotidians que contribueixin a reduir les emissions de gasos amb efecte d'hivernacle associades al consum energètic, la mobilitat i altres activitats de la vida diària.

Mitjançant activitats pràctiques, experiències vivencials i campanyes de sensibilització, es pretén ajudar la ciutadania a comprendre la relació existent entre els seus hàbits quotidians i el canvi climàtic, així com identificar alternatives que permetin disminuir la petjada de carboni personal i col·lectiva.

Entre les activitats proposades destaquen recursos com [Pedala amb energia](#), que permet experimentar directament l'esforç necessari per generar electricitat, així com iniciatives de mobilitat compartida, foment dels desplaçaments a peu o en bicicleta i altres accions orientades a reduir el consum energètic i les emissions associades.

El [Projecte 50/50 d'estalvi energètic](#) incentiva l'estalvi energètic a escoles i instituts a partir de l'aplicació de bones pràctiques en l'ús i gestió de l'energia:

- el 50% de l'estalvi econòmic obtingut gràcies a les mesures d'eficiència energètica adoptades per l'alumnat i el professorat es torna a l'escola a través d'un pagament financer.
- El 50% de l'estalvi econòmic és un estalvi net per a l'administració local que paga les factures energètiques.

L'acció busca reforçar la corresponsabilitat ciutadana davant els reptes climàtics i promoure una cultura basada en l'eficiència energètica, la mobilitat sostenible i la reducció de l'impacte ambiental de les activitats quotidianes.

DESTINATARIS:

- Alumnat d'educació primària i secundària.
- Jovent.
- Famílies.
- Entitats municipals.

● Ciutadania en general.
LLOC DE REALITZACIÓ: ● Centres educatius. ● Places i espais públics. ● Equipaments municipals. ● Activitats i esdeveniments municipals.
ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any. Es recomana programar-les coincidint amb: ● Setmana Europea de la Mobilitat. ● Dia Mundial del Medi Ambient. ● Festes i activitats municipals.
AGENTS IMPLICATS ● Ajuntament de Castellterçol. ● Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental. ● Institut Escola de Castellterçol. ● Diputació de Barcelona. ● Entitats de mobilitat sostenible. ● Associacions locals. ● Comerços i empreses del municipi. ● Ciutadania participant.
PRIORITAT: Alta.
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Activitats gratuïtes o de baix cost a través dels programes educatius.
RESULTATS ESPERATS ● Increment del coneixement sobre la relació entre hàbits quotidians, consum energètic i canvi climàtic. ● Major conscienciació sobre la petjada de carboni associada a la mobilitat i al consum d'energia. ● Augment de l'ús d'alternatives de mobilitat més sostenibles. ● Incorporació de pràctiques d'estalvi energètic i reducció d'emissions en la vida quotidiana. ● Increment de la participació ciutadana en iniciatives vinculades a la transició energètica i l'acció climàtica.
CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA Objectius d'aprenentatge ● Comprendre la relació entre mobilitat, consum energètic i emissions de carboni. ● Identificar alternatives de mobilitat sostenible. ● Conèixer mesures per reduir la petjada de carboni personal i col·lectiva. ● Fomentar hàbits de mobilitat més sostenibles.

Competències que es treballen

- Pensament crític davant els impactes ambientals del transport.
- Capacitat per prendre decisions responsables.
- Corresponsabilitat ambiental.
- Participació activa en la millora de l'entorn.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- L'entorn urbà com a ecosistema
- Els problemes ambientals de les ciutats i pobles
- La gestió ambiental local,
- La transformació del poble,

EIX 4. BIODIVERSITAT I TERRITORI

EIX 4: BIODIVERSITAT I TERRITORI

ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)

ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)

ODS 15 (VIDA TERRESTRE)

ACCIÓ 4.1. Conèixer i valorar el patrimoni natural i paisatgístic de Castellterçol

ACTIVITAT ASSOCIADA:

- Visites guiades al patrimoni natural, històric i cultural.
- Itineraris interpretatius.
- Xerrades i activitats divulgatives sobre el territori.
- Exposicions i activitats educatives.

TIPUS D'ACTUACIÓ: Activitats de divulgació, sensibilització i educació ambiental.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu apropar la ciutadania al coneixement del patrimoni natural, paisatgístic i cultural de Castellterçol, reforçant el vincle entre les persones i el territori.

La diagnosi realitzada posa de manifest l'existència d'un important patrimoni natural i cultural al municipi, així com l'interès de la ciutadania per conèixer millor els espais naturals i els valors que conformen la identitat local. En aquest context, es proposa desenvolupar activitats de descoberta i interpretació del territori que permetin comprendre la relació entre els ecosistemes, el paisatge, les activitats humanes i la història local.

L'acció es pot materialitzar mitjançant itineraris interpretatius ja existents, visites guiades, exposicions, xerrades i altres activitats educatives adreçades als diferents col·lectius del municipi. Aquestes propostes han de contribuir a reforçar el sentiment de pertinença, afavorir actituds de respecte envers el patrimoni local i fomentar la implicació ciutadana en la seva conservació.

DESTINATARIS:

- Alumnat de l'Institut Escola de Castellterçol
- Famílies.
- Entitats municipals.
- Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ:

- Espais naturals del municipi.

- Nucli històric de Castellterçol.
- Equipaments municipals.
- Biblioteca municipal.
- Entorn dels principals elements patrimonials.

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any. Es recomana programar-les coincidint amb:

- Dia Europeu dels Parcs.
- Dia Mundial del Medi Ambient.
- Jornades Europees del Patrimoni.
- Festes i activitats municipals.

AGENTS IMPLICATS

- Ajuntament de Castellterçol.
- Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental.
- Institut Escola de Castellterçol.
- Biblioteca municipal.
- Entitats culturals i de patrimoni local.
- Entitats excursionistes i ambientals.
- Diputació de Barcelona.
- Ciutadania participant.

PRIORITAT: Alta.

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Cost principal associat a:

- Guia o monitoratge especialitzat.
- Materials divulgatius.
- Coordinació i comunicació.
- Organització de les activitats.

Pressupost variable segons el format de les activitats.

RESULTATS ESPERATS

- Incrementar el coneixement ciutadà sobre els espais naturals i els elements patrimonials de Castellterçol.
- Augmentar la participació en activitats de descoberta del territori.
- Reforçar el sentiment de pertinença i vinculació amb l'entorn local.
- Afavorir actituds de respecte i conservació del patrimoni natural i paisatgístic.
- Incrementar l'interès per participar en iniciatives de conservació del territori.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius d'aprenentatge

- Conèixer els principals valors naturals, històrics i culturals del municipi.
- Comprendre la relació entre patrimoni, identitat local i sostenibilitat.
- Fomentar actituds de respecte i conservació del territori.
- Promoure el sentiment de pertinença i corresponsabilitat envers l'entorn.

Competències que es treballen

- Observació i interpretació del territori.
- Pensament crític sobre la transformació del paisatge.
- Implicació i corresponsabilitat envers el territori

Visions de l'educació ambiental vinculades

- **L'entorn urbà com a aula**, utilitzant el municipi i el seu entorn com a espai d'aprenentatge directe.
- **L'entorn urbà com a ecosistema**, interpretant les relacions entre els elements naturals, el paisatge i les activitats humanes.
- **La gestió ambiental local**, donant a conèixer els valors naturals i patrimonials del municipi i les actuacions de conservació associades.
- **La transformació del poble**, fomentant una ciutadania més vinculada al territori i implicada en la seva preservació.

EIX TEMÀTIC 4: BIODIVERSITAT I TERRITORI
ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)
ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)
ODS 15 (VIDA TERRESTRE)

ACCIÓ 4.2. Conservar els espais naturals i prevenir la degradació dels ecosistemes

ACTIVITAT ASSOCIADA:

- Jornades de recollida de residus a la natura (LET'S CLEAN UP!)
- Participació en campanyes de neteja d'espais naturals.
- Activitats de caracterització de residus.
- Accions de sensibilització sobre l'abandonament de residus.

TIPUS D'ACTUACIÓ: Acció participativa de voluntariat ambiental.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu contribuir a la conservació dels espais naturals de Castellterçol mitjançant activitats de participació ciutadana orientades a prevenir la degradació dels ecosistemes i reduir l'impacte dels residus abandonats al medi natural.

Una de les actuacions destacades serà donar continuïtat a la jornada promoguda per l'Àgencia de Residus de Catalunya [Let's Clean Up](#) que actualment impulsa l'Institut Escola de Castellterçol, ampliant-ne la participació a la resta de la ciutadania, entitats i col·lectius del municipi. Aquesta iniciativa permet reforçar el treball educatiu que ja es desenvolupa des del centre educatiu i afavorir una major implicació comunitària en la conservació dels espais naturals

També es pot organitzar una acció esportiva com la [ULTRA CLEAN MARATHON](#) organitzada entre la Xarxa per a la Conservació de la Natura, i l'Àgencia de Residus de Catalunya. Cursa esportiva en la qual el repte és recollir els residus que trobem durant el seu desenvolupament

Més enllà de la retirada puntual de residus, l'acció pretén fomentar canvis d'hàbits i reforçar la implicació de la ciutadania en la conservació dels espais naturals, promovent una visió activa de la sostenibilitat i la cura del territori.

DESTINATARIS:

- Alumnat de l'Institut Escola de Castellterçol
- Entitats municipals.
- Famílies.
- Grups de voluntariat.
- Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ:

- Camins i itineraris naturals.
- Rieres i zones forestals.
- Espais periurbans.
- Entorns naturals del municipi.

ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Preferentment a la primavera i la tardor. Es recomana vincular-les a:

- Let's Clean Up Europe.
- Setmana de la natura
- Dia Mundial del Medi Ambient.
- Setmana Europea de la Prevenció de Residus.

AGENTS IMPLICATS

- Ajuntament de Castellterçol.
- Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental.
- Institut Escola de Castellterçol.
- Entitats ambientals i de voluntariat.
- Associacions locals.
- Agència de Residus de Catalunya.
- Diputació de Barcelona.
- Ciutadania participant.

PRIORITAT: Alta.

ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Activitat de baix cost. Cost principal associat a:

- Material de recollida (guants, bosses, pinces).
- Coordinació i assegurances.
- Difusió de l'activitat.

RESULTATS ESPERATS

- Millorar l'estat de conservació d'espais naturals del municipi.
- Reduir la presència de residus abandonats en entorns naturals.
- Incrementar la participació ciutadana en accions de voluntariat ambiental.
- Augmentar la conscienciació sobre els impactes dels residus en els ecosistemes.
- Fomentar actituds de corresponsabilitat envers la conservació del territori.

CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA

Objectius d'aprenentatge

- Comprendre els impactes dels residus sobre els ecosistemes i la biodiversitat.
- Identificar les causes de l'abandonament de residus al medi natural.
- Conèixer mesures de prevenció i bones pràctiques per reduir aquesta problemàtica.
- Fomentar la participació activa en la conservació de l'entorn.

Competències que es treballen

- Responsabilitat ambiental.
- Treball col·laboratiu.
- Participació ciutadana.
- Capacitat d'anàlisi de problemàtiques ambientals.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- L'entorn urbà com a aula
- L'entorn urbà com a ecosistema
- Els problemes ambientals de les ciutats i pobles
- La transformació del poble

EIX TEMÀTIC 4: BIODIVERSITAT I TERRITORI
ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)
ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)
ODS 15 (VIDA TERRESTRE)

ACCIÓ 4.3. Implicar la ciutadania en la millora i conservació activa dels ecosistemes locals

ACTIVITAT ASSOCIADA:

- Projecte Rius.
- Custòdia del territori i apadrinament d'espais natural
- Seguiment i manteniment d'espais naturals municipals.
- Jornades de restauració ecològica
- Plantacions participatives.
- Construcció i instal·lació de caixes niu o refugis de fauna quan sigui necessari.

TIPUS D'ACTUACIÓ: Projectes participatius de conservació ambiental.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu fomentar la implicació activa de la ciutadania en la conservació i millora dels ecosistemes de Castellterçol mitjançant projectes de seguiment, custòdia i restauració ambiental desenvolupats a escala local.

A diferència de les activitats puntuals de descoberta del territori, aquesta acció planteja processos participatius de mitjà i llarg termini que permetin establir un vincle continuat entre les persones participants i determinats espais naturals del municipi. Es proposa impulsar iniciatives com l'apadrinament de trams de riera, boscos o altres espais d'interès natural, combinant activitats de coneixement de l'entorn amb actuacions de seguiment, manteniment i millora ecològica.

Entre els recursos que poden donar suport a aquesta acció destaquen:

- [Projecte Rius](#), iniciativa de l'associació hàbitats que dona suport a grups de persones que desitgin apropar-se als rius i les rieres.
- Programes de custòdia del territori i altres iniciatives de voluntariat ambiental orientades a la restauració d'hàbitats, la millora de la biodiversitat i la conservació dels valors naturals del municipi. Algunes entitats que treballen en el territori són:
 - **Xarxa per a la Conservació de la Natura (XCN):** La xarxa paraigua a nivell català que ofereix recursos sobre models de custòdia
 - **Associació Valor Natura:** Entitat local de Castellterçol dedicada a la recerca, l'educació ambiental i la conservació directa dels valors paisatgístics i naturals de l'entorn.
 - **Conservem el Moianès:** Associació comarcal activa en la recuperació de prats naturals i hàbitats vulnerables, on formen els propietaris i consciencien sobre el patrimoni natural

L'acció pretén generar un sentiment de corresponsabilitat envers el patrimoni natural local i contribuir a la formació d'una ciutadania activa, compromesa amb la conservació dels ecosistemes i la sostenibilitat del territori.

DESTINATARIS: • Alumnat de l'Institut Escola de Castellterçol. • Famílies. • Entitats municipals. • Grups de voluntariat. • Ciutadania en general.
LLOC DE REALITZACIÓ: • Boscos i espais naturals del municipi. Entorns de la riera de Fontscalents • Entorns fluvials: riera de Fontscalents, riera del Tenes
ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any, adaptant les activitats als cicles naturals de les espècies i hàbitats.
AGENTS IMPLICATS • Ajuntament de Castellterçol. • Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental. • Institut Escola de Castellterçol. • Entitats ambientals i de custòdia del territori. • Propietaris dels espais objecte de seguiment o restauració (si escau). • Grups de voluntariat ambiental. • Diputació de Barcelona. • Ciutadania participant.
PRIORITAT: Alta.
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Cost variable segons les actuacions. Activitats gratuïtes o de baix cost a través dels programes de voluntariat
RESULTATS ESPERATS • Incrementar la participació ciutadana en projectes de conservació del territori. • Consolidar grups o col·lectius vinculats al seguiment i millora d'espais naturals del municipi. • Millorar l'estat de conservació dels espais objecte d'actuació. • Reforçar el sentiment de pertinença i corresponsabilitat envers el patrimoni natural local. • Generar coneixement sobre l'estat ecològic dels ecosistemes del municipi.
CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA Objectius d'aprenentatge • Conèixer el funcionament dels ecosistemes presents a Castellterçol. • Comprendre les principals amenaces que afecten els hàbitats naturals locals. • Aprendre metodologies bàsiques de seguiment i conservació ambiental. • Participar activament en actuacions de millora i restauració ecològica.

- Desenvolupar actituds de corresponsabilitat envers el territori.

Competències que es treballen

- Observació i interpretació del medi natural.
- Pensament sistèmic.
- Resolució de problemes ambientals.
- Treball col·laboratiu.
- Participació ciutadana i corresponsabilitat ambiental.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- L'entorn urbà com a aula
- L'entorn urbà com a ecosistema
- Els problemes ambientals de les ciutats i pobles
- La gestió ambiental local
- La transformació del poble.

EIX TEMÀTIC 4: BIODIVERSITAT I TERRITORI
ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES)
ODS 13 (ACCIÓ CLIMÀTICA)
ODS 15 (VIDA TERRESTRE)

ACCIÓ 4.4. Impulsar projectes de ciència ciutadana sobre la biodiversitat local

ACTIVITAT ASSOCIADA:

- Seguiment d'ocells.
- Seguiment de papallones.
- Seguiment d'amfibis.
- Seguiment de mamífers.
- Participació en plataformes i projectes de ciència ciutadana.

TIPUS D'ACTUACIÓ: Projecte de ciència ciutadana i seguiment de biodiversitat.

Breu descripció de l'activitat

Aquesta acció té com a objectiu fomentar la participació de la ciutadania en projectes de seguiment de la biodiversitat local mitjançant iniciatives de ciència ciutadana que contribueixin al coneixement i la conservació del patrimoni natural de Castellterçol. La participació ciutadana en l'observació i registre d'espècies permet generar informació útil sobre l'estat dels ecosistemes del municipi alhora que afavoreix l'aprenentatge i la sensibilització ambiental.

Les persones participants, independentment dels seus coneixements previs, poden contribuir a la recollida de dades sobre la biodiversitat local, utilitzant metodologies senzilles i plataformes de registre compartides. Aquesta metodologia afavoreix una millor comprensió dels valors naturals del municipi i de les problemàtiques que els afecten..

Les dades obtingudes poden complementar altres actuacions de conservació i restauració ambiental impulsades al municipi i contribuir a millorar el coneixement disponible per a la presa de decisions en matèria de gestió ambiental.

Aquesta acció permet incorporar al Pla recursos molt potents i gratuïts com

- Projecte [Ocells de jardí](#) de l'Institut Català d'ornitologia.
- Projecte [Orenetes](#) de l'Institut Català d'ornitologia.
- Seguiment de papallones. [Catalan Butterfly Monitoring Scheme \(CBMS\)](#). Museu de Granollers Ciències Naturals "La Tela"
- Observacions de fauna i flora amb [iNaturalist](#).
- Observacions fenològiques amb el projecte [RitmeNatuta](#) de iNaturalist. Amb el suport del CREA

DESTINATARIS:

- Alumnat de l'Institut Escola de Castellterçol
- Entitats municipals.
- Famílies.
- Grups de voluntariat.
- Ciutadania en general.

LLOC DE REALITZACIÓ: • Espais naturals del municipi: boscos, zones agrícoles, entorns fluvials,... • Equipaments municipals per a sessions formatives.
ÈPOCA DE L'ANY PER REALITZAR L'ACTIVITAT: Durant tot l'any, adaptant les observacions als períodes fenològics de la flora i la fauna
AGENTS IMPLICATS • Ajuntament de Castellterçol. • Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental. • Institut Escola de Castellterçol. • Observatoris i programes de seguiment de biodiversitat. • Museu de Ciències Naturals de Granollers. • CREA. • Institut Català d'Ornitologia. • Entitats naturalistes. • Persones voluntàries i participants.
PRIORITAT: Mitjana-Alta.
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA: Cost baix o moderat. Associat principalment a: • Formació de participants. • Materials d'observació i identificació. • Coordinació tècnica. • Difusió i seguiment.
RESULTATS ESPERATS • Incrementar la participació ciutadana en projectes de seguiment de la biodiversitat. • Generar dades útils sobre la fauna i la flora del municipi. • Incrementar el coneixement ciutadà sobre la flora i fauna del municipi. • Afavorir l'interès de la ciutadania per la ciència, la natura i la conservació del patrimoni natural. • Crear sinergies entre ciutadania, centres educatius, entitats i administració local.
CONTRIBUCIÓ EDUCATIVA Objectius d'aprenentatge • Conèixer les principals espècies i grups biològics presents al municipi. • Aprendre tècniques bàsiques d'observació, identificació i registre de dades. • Comprendre la importància del seguiment científic per a la conservació de la biodiversitat. • Valorar la contribució de la ciutadania en la generació de coneixement ambiental. Competències que es treballen • Observació científica.

- Recollida i interpretació de dades.
- Pensament crític.
- Competència digital aplicada al medi ambient.
- Participació ciutadana i corresponsabilitat ambiental.

Visions de l'educació ambiental vinculades

- **L'entorn urbà com a aula** Els espais naturals del municipi esdevenen escenaris d'aprenentatge i observació directa.
- **2. L'entorn urbà com a ecosistema** Permet comprendre les relacions ecològiques i la diversitat d'espècies presents al territori.
- **4. La gestió ambiental local** Les dades recollides contribueixen al coneixement necessari per a la conservació i gestió dels espais naturals.
- **5. La transformació del poble** La ciutadania passa de ser observadora a col·laboradora activa en la generació de coneixement útil per al municipi.

EIX 5. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL

EIX 5. COMUNICACIÓ I SENSIBILITZACIÓ AMBIENTAL	
ACCIÓ 5.1. Difondre i visibilitzar el programa d'educació ambiental	
ODS VINCULATS	ODS 4. EDUCACIÓ DE QUALITAT. ODS 11. CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES ODS 17. ALIANCES PER ASSOLIR ELS OBJECTIUS.
ACTIVITATS ASSOCIADA	• Elaboració de l'agenda anual d'activitats del Programa d'Educació Ambiental. • Difusió de les activitats a través dels canals municipals. • Elaboració de materials divulgatius i informatius. • Campanyes de sensibilització ambiental. • Difusió dels resultats i bones pràctiques desenvolupades en el marc del programa
TIPUS D'ACTUACIÓ	Comunicació, sensibilització i difusió ambiental
BREU DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	Aquesta acció té com a objectiu donar visibilitat al Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol i facilitar l'accés de la ciutadania a la informació relacionada amb les activitats, recursos i iniciatives ambientals impulsades pel municipi. La comunicació ambiental es planteja com una eina transversal al conjunt del programa, orientada a fomentar la participació ciutadana, reforçar la sensibilització ambiental i donar a conèixer els principals reptes i projectes vinculats a la sostenibilitat local. L'acció inclou l'elaboració de materials divulgatius, la difusió de les activitats a través dels canals municipals (es proposa la creació d'un espai específic d'educació ambiental al web municipal), continguts periòdics a les xarxes socials, butlletins informatius i campanyes de sensibilització temàtiques

	adaptades als diferents públics. També es preveu la difusió dels resultats de les activitats desenvolupades per reforçar el sentiment de participació i corresponsabilitat.
DESTINATARIS	• Tota la ciutadania. • Comunitat educativa. • Entitats municipals. • Comerços i empreses locals. • Persones visitants del municipi
LLOC DE REALITZACIÓ	• Mitjans digitals municipals. • Xarxes socials de l'Ajuntament. • Web municipal. • Equipaments municipals. • Espais públics del municipi.
ÈPOCA DE L'ANY	Durant tot l'any, coincidint amb el desenvolupament de les actuacions del Programa d'Educació Ambiental.
AGENTS IMPLICATS	• Ajuntament de Castellterçol. • Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental. • Servei de comunicació municipal. • Institut-escola de Castellterçol. • Biblioteca Joan Fontcuberta i Gel. • Entitats i associacions del municipi. • Diputació de Barcelona.

	• Consorcis i organismes col·laboradors. • Mitjans de comunicació locals i comarcals.
PRIORITAT	Alta
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Cost variable en funció dels materials i accions de comunicació desenvolupades. Es preveu una partida anual destinada al disseny, producció i difusió de materials divulgatius i de sensibilització ambiental. Entre 1.300 i 1.500€ anuals + IVA
RESULTATS ESPERATS	• Augmentar el coneixement ciutadà sobre les activitats i recursos del Programa d'Educació Ambiental. • Incrementar la participació en les activitats organitzades. • Millorar la visibilitat de les iniciatives ambientals municipals. • Reforçar la sensibilització ciutadana sobre els principals reptes ambientals del municipi. • Facilitar l'accés a la informació ambiental local.

EIX 6. COORDINACIÓ, SEGUIMENT I CONSOLIDACIÓ DEL PROGRAMA

EIX 6.COORDINACIÓ, SEGUIMENT I CONSOLIDACIÓ DEL PROGRAMA	
ACCIÓ 6.1. Coordinar, implementar i avaluar el programa d'educació ambiental	
ODS VINCULATS	ODS 4 (EDUCACIÓ DE QUALITAT) ODS 11 (CIUTATS I COMUNITATS SOSTENIBLES) ODS 17. ALIANCES PER ASSOLIR ELS OBJECTIUS.
ACTIVITAT ASSOCIADA	• Programació anual de les actuacions. • Coordinació amb els diferents agents implicats. • Gestió dels recursos educatius i activitats. • Seguiment tècnic del programa. • Recollida d'indicadors i elaboració de memòries anuals. • Avaluació dels resultats. • Actualització i millora contínua del programa. • Cerca de recursos i oportunitats de finançament extern.
TIPUS D'ACTUACIÓ	Coordinació tècnica, seguiment i governança.
BREU DESCRIPCIÓ DE L'ACTIVITAT	Aquesta acció té com a objectiu garantir la correcta implementació, coordinació i avaluació del Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol. La figura de coordinació actuarà com a nexa entre els diferents agents implicats, facilitant la planificació de les activitats, la comunicació entre els participants, el seguiment de les actuacions i l'avaluació dels resultats obtinguts. Així mateix, vetllarà per la incorporació de noves oportunitats educatives, la cerca de recursos externs i la consolidació progressiva del programa com a eina de transformació ambiental del municipi.
DESTINATARIS	• Ajuntament de Castellterçol. • Comunitat educativa. • Entitats municipals.

	• Agents col·laboradors. • Ciutadania participant.
LLOC DE REALITZACIÓ	• Dependències municipals. • Equipaments municipals. • Centres educatius. • Espais on es desenvolupin les activitats del programa.
ÈPOCA DE L'ANY	Durant tot l'any
AGENTS IMPLICATS	• Ajuntament de Castellterçol. • Persona coordinadora del Programa d'Educació Ambiental. • Institut-escola de Castellterçol. • Diputació de Barcelona. • Consorcis i organismes supramunicipals. • Entitats i associacions del municipi. • Empreses i professionals col·laboradors. • Ciutadania participant.
PRIORITAT	Molt Alta
ESTIMACIÓ PRESSUPOSTÀRIA	Cost anual estimat de coordinació, seguiment i avaluació del Programa d'Educació Ambiental, per a 15-20 accions Escenari mínim: • Entre 120 i 150 hores anuals de coordinació tècnica. • Cost estimat: 4.500 € - 6.000 €/any. Escenari òptim: • Entre 250 i 300 hores anuals de coordinació tècnica. • Cost estimat: 9.000 € - 12.000 €/any. Aquests imports inclouen les tasques de planificació, coordinació amb agents, seguiment de les activitats, comunicació, recollida d'indicadors, elaboració de memòries i avaluació del programa.

**RESULTATS
ESPERATS**

- Garantir la correcta execució de les actuacions previstes.
- Millorar la coordinació entre els diferents agents implicats.
- Incrementar la participació en les activitats del programa.
- Disposar d'indicadors de seguiment i avaluació.
- Consolidar el Programa d'Educació Ambiental com a eina estable de gestió municipal.
- Afavorir la captació de nous recursos i oportunitats de finançament.

TAULA RESUM DE LES ACCIONS DEL PLA D'ACCIÓ

	ACCIÓ	PRIORITAT	TASCA RELACIONADA (ACCIONS ASSOCIADES I/O TIPUS D'ACTUACIÓ)	2026	2027	2028	2029	2030
ACCIONS DE L'EIX 1 CONSUM RESPONSABLE, PREVENCIÓ DE RESIDUS I ECONOMIA CIRCULAR								
ACCIÓ 1.1	Crear eines per fomentar el consum responsable	Alta	Elaboració de la Guia del bon consumidor de Castellterçol (APS)					
ACCIÓ 1.2	Intercanvi de béns	Alta	Mercats d'intercanvi i reutilització					
ACCIÓ 1.3	Allargar la vida dels objectes quotidians	Alta	Tallers de reparació i reutilització					
ACCIÓ 1.4	Reduir els envasos d'un sol ús	Alta	Campanyes de sensibilització i prevenció					
ACCIÓ 1.5	Fomentar el compostatge	Mitjana	Tallers i accions de compostatge domèstic/comunitari					
ACCIÓ 1.6	Donar a conèixer la gestió dels residus del municipi	Alta	Visites, xerrades i activitats divulgatives					

	ACCIÓ	PRIORITAT	TASCA RELACIONADA (ACCIONS ASSOCIADES I/O TIPUS D'ACTUACIÓ)	2026	2027	2028	2029	2030
ACCIONS DE L'EIX 2 CICLE DE L'AIGUA. ÚS EFICIENT DE L'AIGUA								
ACCIÓ 2.1	Conèixer el cicle de l'aigua	Alta	Activitats educatives i divulgatives sobre el cicle de l'aigua					
ACCIÓ 2.2	Donar eines per fomentar un ús eficient de l'aigua	Alta	Elaboració de la "Guia per a l'estalvi i l'ús responsable de l'aigua" (APS)					
ACCIÓ 2.3	Conèixer la gestió de l'aigua per millorar la conscienciació ciutadana	Mitjana	Visites a instal·lacions de captació, potabilització i depuració d'aigua					
ACCIONS DE L'EIX 3 EFICIÈNCIA ENERGÈTICA I CANVI CLIMÀTIC								
ACCIÓ 3.1	Donar a conèixer la crisi climàtica i la seva relació amb el consum energètic	Alta	Tallers i activitats de sensibilització sobre canvi climàtic i energia					
ACCIÓ 3.2	Donar eines per reduir el consum energètic	Alta	Elaboració de la Guia d'estalvi energètic de Castellterçol (APS)					
ACCIÓ 3.3	Donar a conèixer models energètics alternatius	Alta	Visites a instal·lacions, tallers i activitats de sensibilització					

	ACCIÓ	PRIORITAT	TASCA RELACIONADA (ACCIONS ASSOCIADES I/O TIPUS D'ACTUACIÓ)	2026	2027	2028	2029	2030
ACCIÓ 3.4	Impulsar la descarbonització de la vida quotidiana	Alta	Campanyes i activitats sobre mobilitat sostenible					
ACCIONS DE L'EIX 4 BIODIVERSITAT I TERRITORI								
ACCIÓ 4.1	Conèixer i valorar el patrimoni natural i paisatgístic de Castellterçol	Alta	Itineraris, visites guiades i activitats divulgatives					
ACCIÓ 4.2	Conservar els espais naturals i prevenir la degradació dels ecosistemes	Alta	Acció participativa de voluntariat ambiental (Let's Clean Up)					
ACCIÓ 4.3	Implicar la ciutadania en la millora i conservació activa dels ecosistemes locals	Mitjana-Alta	Projectes participatius de conservació ambiental (Projecte rius)					
ACCIÓ 4.4	Impulsar projectes de ciència ciutadana sobre la biodiversitat local	Mitjana-Alta	Projectes de ciència ciutadana i seguiment de biodiversitat (Ocells de jardí, CBMS)					
ACCIONS TRANSVERSALS EIXOS 5 I 6								

	ACCIÓ	PRIORITAT	TASCA RELACIONADA (ACCIONS ASSOCIADES I/O TIPUS D'ACTUACIÓ)	2026	2027	2028	2029	2030
ACCIÓ 5.1	Difondre i visibilitzar el programa d'educació ambiental	Alta	Pla de Comunicació Ambiental Municipal					
ACCIÓ 6.1	Coordinar, implementar i avaluar el programa d'educació ambiental	Molt Alta	Coordinació i treball en xarxa					

9. GOVERNANÇA, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DEL PROGRAMA

El Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol es configura com una eina de coordinació municipal que requereix la implicació de diferents àrees de l'Ajuntament, els centres educatius, les entitats locals, la ciutadania i altres administracions i organismes supramunicipals. La seva implementació es basa en la col·laboració entre agents, l'aprofitament dels recursos existents i la generació de sinergies que permetin consolidar una oferta estable d'educació ambiental al municipi.

9.1 ORGANITZACIÓ I COORDINACIÓ DEL PROGRAMA

L'Ajuntament de Castellterçol actuarà com a responsable del desplegament i seguiment del Programa d'Educació Ambiental. Per garantir-ne la correcta implementació, es recomana disposar d'una figura de coordinació tècnica encarregada de planificar, dinamitzar i fer el seguiment de les accions previstes.

Entre les principals funcions associades a aquesta coordinació destaquen:

- Elaborar la programació anual d'activitats.
- Coordinar les diferents àrees municipals implicades.
- Coordinar-se amb l'Institut Escola de Castellterçol
- Mantenir la relació amb les entitats i agents del territori.
- Gestionar la relació amb la Diputació de Barcelona i altres administracions o organismes col·laboradors.
- Identificar recursos educatius, subvencions i oportunitats de finançament.
- Coordinar la logística, inscripcions i desenvolupament de les activitats.
- Impulsar les accions de comunicació i sensibilització ambiental.
- Realitzar el seguiment de les actuacions desenvolupades.
- Recollir indicadors i elaborar memòries anuals.
- Proposar millores i actualitzacions del programa.

La Diputació de Barcelona actuarà com a administració de suport mitjançant:

- Assistència tècnica.
- Recursos pedagògics i divulgatius.

- Campanyes i programes especialitzats.
- Formació i assessorament.
- Suport econòmic, quan les convocatòries disponibles ho permetin.

Així mateix, el programa es podrà complementar amb els recursos i serveis oferts per altres organismes especialitzats, com ara el Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental, el Consorci Besòs Tordera o altres entitats ambientals de referència.

9.2 AGENTS IMPLICATS

La implementació del Programa d'Educació Ambiental requereix la participació activa de diversos agents del territori:

- Ajuntament de Castellterçol.
- Institut Escola de Castellterçol
- Diputació de Barcelona.
- Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental.
- Consorci Besòs Tordera.
- Comunitat Energètica Local.
- Entitats i associacions municipals.
- Empreses i professionals especialitzats.
- Ciutadania en general.

La implicació d'aquests agents permetrà enriquir l'oferta educativa, aprofitar recursos existents i afavorir la corresponsabilitat en la millora ambiental del municipi.

9.3 ESPAI DE COORDINACIÓ

Per facilitar el seguiment del programa, es recomana constituir un grup de seguiment integrat per representants municipals, centres educatius, entitats i altres agents rellevants del territori.

Aquest espai es podrà reunir, com a mínim, una vegada l'any amb les funcions següents:

- Valorar les activitats desenvolupades durant l'any.
- Analitzar els resultats obtinguts.

- Detectar noves necessitats i oportunitats.
- Coordinar actuacions entre els diferents agents.
- Proposar millores i noves línies de treball.
- Definir les prioritats de la programació anual següent.

Aquest model de treball permet reforçar la participació, afavorir la coordinació entre agents i garantir una major continuïtat del programa.

9.4 SEGUIMENT I AVALUACIÓ

El seguiment del programa es realitzarà mitjançant un conjunt d'indicadors que permetin valorar tant el grau d'execució de les accions com el seu impacte educatiu i social.

Es proposen, entre d'altres, els següents indicadors:

Indicadors d'execució

- Nombre d'activitats realitzades anualment.
- Percentatge d'accions executades respecte a les previstes.
- Nombre de recursos educatius utilitzats.
- Nombre d'agents implicats en el desenvolupament de les activitats.

Indicadors de participació

- Nombre total de participants.
- Nombre d'alumnes participants.
- Nombre d'entitats implicades.
- Diversitat de públics participants.
- Percentatge de participació de la població respecte al total d'habitants del municipi.

Indicadors de comunicació

- Nombre d'accions de comunicació realitzades.
- Nombre de materials divulgatius elaborats.
- Difusió de les activitats a través dels canals municipals.

Indicadors de satisfacció

- Grau de satisfacció de les persones participants.
- Valoració dels centres educatius i entitats col·laboradores.
- Valoració de les activitats desenvolupades.

L'avaluació dels resultats permetrà identificar fortaleeses, detectar aspectes de millora i orientar la programació futura.

9.5 REVISIÓ I MILLORA CONTÍNUA

Amb periodicitat anual es recomana elaborar un informe de seguiment que reculli les activitats realitzades, els indicadors de participació, els resultats assolits i les principals incidències detectades.

Aquest informe servirà de base per revisar el funcionament del programa, actualitzar-ne els continguts i adaptar les actuacions a les necessitats emergents del municipi.

Aquest model de governança permet disposar d'un programa estable, flexible i sostenible en el temps, basat en la cooperació institucional, la participació dels agents locals i l'aprofitament dels recursos especialitzats disponibles. La seva aplicació ha de contribuir a consolidar l'educació ambiental com una eina estratègica per avançar cap a un municipi més sostenible, resiliència i compromès amb els reptes ambientals actuals.

10. PRESSUPOST

Pel càlcul d'un pressupost orientatiu hem tingut en compte que la major part de les activitats incloses en el Programa d'Educació Ambiental poden desenvolupar-se mitjançant recursos propis municipals o recursos gratuïts oferts per la Diputació de Barcelona, el Consorci per a la Gestió dels Residus del Vallès Oriental, el Consorci Besòs Tordera i altres organismes col·laboradors.

Per aquest motiu, la principal despesa associada al programa correspon a les tasques de coordinació, seguiment i comunicació necessàries per garantir-ne la correcta implementació. Donat que l'ajuntament de Castellterçol no disposa actualment de personal tècnic amb disponibilitat suficient per assumir aquestes funcions, es considera necessari preveure la contractació o externalització d'aquest servei.

Es contemplen tres escenaris de dedicació per l'execució de les tasques associades a les funcions del coordinador detallades a l'apartat 9.1.

Escenari	Hores anuals
A. Mínim	80 h
B. Recomanable	120 h
C. Òptim	180 h

Per estimar el cost de la coordinació s'han pres com a referència les taules salarials del Conveni col·lectiu del sector del lleure educatiu i sociocultural de Catalunya vigents per al període 2025-2028. Per als cursos 2028-2029 i 2029-2030 s'ha estimat un increment anual del 4%.

Al cost salarial s'hi han afegit les despeses de Seguretat Social a càrrec de l'empresa, vacances, substitucions, coordinació interna i despeses de gestió administrativa, obtenint-se un cost hora orientatiu per a una figura de coordinació tècnica equivalent a la categoria 2.1 Coordinador/a de projectes pedagògics i de lleure, tècnic/a de gestió A. de:

- 25,00€ pel curs 2026-2027
- 26,00€ pel curs 2027-2028
- 27,04 € pel curs 2028-2029
- 28,12 € pel curs 2029-2030

Als costos de coordinació s'ha d'afegit una partida anual de 1.500€ en concepte de comunicació per l'edició de possibles materials de difusió i una tercera partida anual de 900,00€ en concepte d'activitats

i serveis especialitzats per possibles recursos (tallers, xerrades,...) que s'hagin de contractar a banda de les activitats gratuïtes.

Atès que la disponibilitat pressupostària municipal pot variar al llarg dels anys, es plantegen tres escenaris de desplegament del programa en funció del nombre d'hores anuals dedicades a la coordinació tècnica.

Escenari A. Mínim 80 hores anuals

CONCEPTE	HORES ANUALS	CURS 2026-2027	CURS 2027-2028	CURS 2028-2029	CURS 2029-2030
Coordinació	80	2.000,00 €	2.080,00 €	2.163,20 €	2.249,60 €
Comunicació		1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €
activitats i serveis especialitzats		900,00 €	900,00 €	900,00 €	900,00 €
TOTAL ANUAL		4.400,00 €	4.480,00 €	4.563,20 €	4.649,60 €

COST DEL PROGRAMA 2026-2030	18.092,80 €
------------------------------------	--------------------

Els imports presentats tenen caràcter orientatiu i no inclouen l'IVA en aquells casos en què sigui aplicable.

Escenari B. Recomanable 120 hores anuals

CONCEPTE	HORES ANUALS	CURS 2026-2027	CURS 2027-2028	CURS 2028-2029	CURS 2029-2030
Coordinació	120	3.000,00 €	3.120,00 €	3.244,80 €	3.374,40 €
Comunicació		1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €
activitats i serveis especialitzats		900,00 €	900,00 €	900,00 €	900,00 €
TOTAL ANUAL		5.400,00 €	5.520,00 €	5.644,80 €	5.774,40 €

COST DEL PROGRAMA 2026-2030	22.339,20 €
------------------------------------	--------------------

Els imports presentats tenen caràcter orientatiu i no inclouen l'IVA en aquells casos en què sigui aplicable.

Escenari C. Òptim 180 hores anuals

CONCEPTE	HORES ANUALS	CURS 2026-2027	CURS 2027-2028	CURS 2028-2029	CURS 2029-2030
Coordinació	180	4.500,00 €	4.680,00 €	4.867,20 €	5.061,60 €
Comunicació		1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €	1.500,00 €
activitats i serveis especialitzats		900,00 €	900,00 €	900,00 €	900,00 €
TOTAL ANUAL		6.900,00 €	7.080,00 €	7.267,20 €	7.461,60 €

COST DEL PROGRAMA 2026-2030	28.708,80 €
------------------------------------	--------------------

Els imports presentats tenen caràcter orientatiu i no inclouen l'IVA en aquells casos en què sigui aplicable.

D'acord amb aquesta estimació, es considera recomanable treballar amb l'escenari B, que permet garantir una coordinació adequada del programa amb un cost assumible per al municipi i compatible amb l'aprofitament dels recursos educatius gratuïts disponibles.

11. ANNEXOS

ANNEX 1. ACTA DE LA REUNIÓ AMB ELS DOCENTS REPRESENTANTS DEL PROJECTE ESCOLA VERDA DE L'INSTITUT ESCOLA DE CASTELLTERÇOL

PROGRAMA MUNICIPAL D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE CASTELLTERÇOL. REUNIÓ AMB L'INSTITUT - ESCOLA DE CASTELLTERÇOL. 16/04/2026

El passat dijous 16 d'abril de 2026, ens vam reunir a les 15:00 a l'edifici de primària de l'Institut-Escola de Castellterçol, dues representants d'Escola verda i dues persones de l'equip redactor del programa (Argelaga Serveis Ambientals SL)

Per part de l'escola

Mari Caracuel Secretaria de direcció i reforç a primària

Núria Abellan. Ciències i Tecnologia, responsable d'escola verda i xarxes de competències

Per part d'Argelaga

Paula Redón Ambientòloga i assessora ambiental

Pilar Herrero Biòloga i educadora ambiental

L'objectiu principal de la reunió va ser repassar i complimentar la informació obtinguda a través del web del centre i definir la manera de fer partícip en aquest procés a tota la comunitat educativa del centre.

L'Institut-Escola de Castellterçol és Escola Verda des de novembre de 2022. Per garantir els compromisos d'Escola Verda, cada cicle de primària i secundària disposa de dos ecodelegats que vetllen pel seu compliment

Paral·lelament, els aspectes ambientals i de sostenibilitat es treballen des del Projecte Educatiu de Centre en dos projectes

- **Projecte sostenibilitat:** es realitza amb el suport de l'Ajuntament. El curs de referència és 2n d'ESO. L'objectiu és millorar la sostenibilitat del centre a tots els àmbits. Hi ha sis grups de treball

1. **Residus.** Vigila que tot el que fa referència a residus estigui correcte:

- Papereres en bon estat i ús correcte
- Correcte reciclatge a les aules

- Foment de l'ús del boc'n roll i recipients reutilitzables
- Estudi de distribució de bosses

2. **Malbaratament de recursos.** Vigila que no es malbaratin l'aigua, l'energia i els aliments

3. **Dinamitzem el pati.** Promou altres usos del pati

4. **L'Hort.** Dinamitza l'hort de secundària

5. **Naturalitzem.**

6. **Organitzem-nos**

- Juntament amb el grup de residus organitzen el Let's Clean Up
- Fa la presentació i difusió del Mercat d'intercanvi. De la logística del Mercat s'encarreguen els ecodelegats

- **Projecte itineraris (APS):** es realitza amb el suport de l'Ajuntament. El curs de referència és 3r d'ESO. L'objectiu és crear i potenciar els itineraris naturals, històrics i socials del nostre municipi. Es realitzen activitats de descoberta amb diferents parades per l'entorn i el nucli del poble a on els alumnes poden treballar continguts relacionats amb el medi natural, social i cultural.

Actualment s'està treballant en un itinerari que segueix punts d'interès del municipi lligats a treballs i oficis que han desaparegut. L'itinerari es realitzarà amb les persones de la residència de gent gran, moltes de les quals ja no van conèixer aquests oficis.

S'acorda realitzar una sessió de debat el 21 de maig al matí amb els ecodelegats de secundària i cicle superior de primària. En aquesta sessió es detectaran mancances i es proposaran accions.

Com que només es disposa d'una hora, màxim dues, l'equip d'Argelaga prepararà una sèrie de preguntes amb punts a revisar i analitzar per a que els ecodelegats puguin preparar prèviament la trobada.

ALGUNES ACTIVITATS I ACCIONS

Que s'estan duent a terme o s'han fet en el marc d'aquestes dues línies de treball paral·leles (ecodelegats d'escola verda i projectes ambientals del PEC)

No m'emboliquis: reduir la quantitat d'embalatges innecessaris que utilitzem quotidianament fomentant l'ús de la carmanyola per dur l'esmorzar.

Recollida selectiva i reutilització del paper.

Let's Clean Up Europe!

Recollida d'oli usat

Tallers de consciència mediambiental – PRIMÀRIA

Concurs Apilo Porta les teves piles al contenidor de l'escola o de l'institut i ajuda'ns a complir el repte!

Dijous llarder. Concurs de berenars. Saludable i equilibrat, productes de proximitat, explicació de l'elaboració, presentació, gust.

Taller xef sostenible. Cuina sostenible

Quanta roba llencem? Taller d'autoreparació tèxtil.

Manifestació per conscienciar sobre el canvi climàtic. 27/09/2019 / Coincidint amb la Cimera d'Acció Climàtica

Visita a Hi Cone i recollida d'anelles de plàstic

Dia Internacional dels Boscos 06/04/2019 L'alumnat de 2n d'ESO, dintre del Projecte de Sostenibilitat, va organitzar uns tallers per a cada cicle.

Dia Mundial de l'Aigua, 22/03/2019 dipòsits subministrats per l'ajuntament per recollir l'aigua i engegar l'hort de Secundària.

Construcció d'un escalfador termosolar amb material reciclat. 10/01/2019. 2n ESO

El menjar no es llença 10/01/2019. 3r ESO realitzat per Els Espigoladors.

Fira Ecoterçol 2018

ALTRES PROJECTES DEL PEC

Llibres de text socialitzats: a partir de 3r de primària els llibres de text són del centre. Les famílies paguen una quota de manteniment i reposició

Hort: eina que afavoreix i contribueix a l'educació mediambiental i al desenvolupament individual i social, ja que afegeix una dimensió pràctica als aprenentatges.

Arbre apadrinat: cada curs apadrina un arbre del pati del qual en té cura i l'estudia en cadascuna de les estacions de l'any.

Projectes d'APS (aprenentatge i servei): projecte destinat principalment als alumnes d'ESO i que tenen a veure amb la participació d'aquest alumnes en la comunitat desenvolupant activitats relacionades amb la solidaritat, l'acompanyament a la escolarització i l'intercanvi generacional

Espai de trobada de pares i mares: xerrades i tallers per a les famílies, organitzades per l'AMPA i relacionades amb l'educació dels seus fills/es..

SINERGIES I INTERACCIONS MÉS DESTACADES ACTUALMENT (PEC)

- Es treballa estretament amb l'Ajuntament per a la realització de millores en el centre, participació dels serveis socials a la CAD, resolució de conflictes, Consell Escolar Municipal, plans d'entorn, etc.
- Col·laboració amb empreses de l'entorn per la realització de la formació en centres de treball (per als alumnes del Projecte de diversificació curricular.
- També es treballa amb Mossos d'esquadra, Diputació, Consorci del Moianès, els quals ens ofereixen xerrades sobre: Educació Viària, Alcoholisme i Salut, Seguretat i internet, consum responsable, educació mediambiental, sexualitat, coeducació, etc.
- Col·laboració amb universitats.
- Es col·labora amb el consorci del Moianès realitzant al centre diferents activitats i cursos de formació.
- Es treballa conjuntament amb altres centres de l'entorn per a la realització de la lectura de contes al carrer durant la setmana cultural/Sant Jordi i per a l'acollida d'alumnes nous a l'ESO a final de curs.
- Ens coordinem amb l'escola bressol del municipi per fer el traspàs d'informació sobre els alumnes que s'incorporaran al nostre centre.
- Es realitza contacte periòdic amb altres escoles de primària i secundària a través de la coordinació primària-secundària.
- Es participa amb entitats de l'entorn en l'organització d'esdeveniments socials, culturals i esportius.
- Col·laboració amb l'IES Moianès com a centre adscrit al nostre.

ANNEX 2. PREGUNTES PER LA REFLEXIÓ

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

REFLEXIONEM...

A l'Institut escola

- Necessitem tot el que utilitzem cada dia?
- Comprem materials nous quan encara funcionen els que tenim?
- Compartim o reutilitzem prou coses entre els companys i entre cursos?
- Quins productes generen més embolcalls o residus?

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

REFLEXIONEM...

A Castellterçol

- Hi ha algun lloc o espai al poble on es pugui reutilitzar objectes, intercanviar o reparar?
- Les festes i activitats que es fan al poble generen molt consum d'un sol ús?
- Hi ha botigues on comprar objectes fets a prop de Castellterçol
- Es promou el comerç responsable?

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

POSEM LA MIRADA A L'INSTITUT ESCOLA

MANCANÇES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANÇES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

REFLEXIONEM...

A casa

- Comprem coses perquè les necessitem o perquè ens agraden?
- Reparem objectes o en comprem de nous quan s'espatllen?
- Fem servir roba, joguines o llibres compartits o de segona mà o en comprem de nous?
- Mirem les etiquetes per saber d'on venen els productes que consumim?

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

REFLEXIONEM...

A l'Institut escola

- Separem bé els residus a totes les aules?
- Sabem què passa amb els residus després de llençar-los?
- Es podria evitar algun residu abans de generar-lo?
- Fem servir massa paper o embolcalls?

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMÍLIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

POSEM LA MIRADA A L'INSTITUT ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

REFLEXIONEM...

A Castellterçol

- La recollida de residus porta a porta és fàcil d'utilitzar?
- Es troben deixalles i brossa als espais naturals o carrers de Castellterçol?
- A les festes populars es generen molts residus ?
- Falta informació o recordatoris?

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

REFLEXIONEM...

A casa

- Tota la família sap separar correctament?
- Sabeu quins residus fem més sovint?
- Utilitzem alternatives reutilitzables?
- Coneixem la deixalleria i quan usar-la?

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMÍLIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DE L'AIGUA

REFLEXIONEM...

A casa

- Fem ús de la banyera o fem dutxes curtes?
- Tanquem l'aixeta mentre ens rentem dents o mans?
- La família coneix la situació de l'aigua a Castellterçol?
- Regueu les plantes de casa amb poca aigua, sense malgastar-la?
- S'aprofita l'aigua de pluja?

CICLE DE L'AIGUA

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMÍLIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DE L'AIGUA

REFLEXIONEM...

A l'Institut escola

- Som conscients de quan gastem aigua?
- Hi ha aixetes que degoten o es podrien millorar?
- Reguem l'hort i les plantes de l'escola sense malgastar l'aigua?
- Podríem reutilitzar aigua en algun ús?
- S'aprofita l'aigua de pluja?

CICLE DE L'AIGUA

POSEM LA MIRADA A L'INSTITUT ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DE L'AIGUA

REFLEXIONEM...

A Castellterçol

- Fem un bon ús de les fonts del poble?
- Juguem amb l'aigua de les places i parcs públics?
- Respectem i no embrutem i maltractem les rieres, torrents i espais aquàtics de Castellterçol?
- Heu vist algun lloc al poble on es malgasta l'aigua?
- El poble ajuda a entendre que l'aigua és limitada amb cartells i fullets informatius?

CICLE DE L'AIGUA

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

ENERGIA

REFLEXIONEM...

A l'Institut escola

- Apaguem llums i pantalles quan no les necessitem?
- Les aules aprofiten la llum natural?
- Sabem d'on ve l'energia que utilitzem?
- Sabeu si l'edifici de l'institut o l'escola està ben aïllats. Es a dir, passeu fred a l'hivern o calor a l'estiu?

ENERGIA

POSEM LA MIRADA A L'INSTITUT ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

ENERGIA

REFLEXIONEM...

A casa

- Deixem aparells en standby (llumeta petita encesa)?
- Quan escalfem o refredem la casa amb la calefacció o l'aire condicionat, si en tenim. Es controla la temperatura per no escalfar massa a l'hivern i refredar massa a l'estiu?
- Coneixem alternatives d'energia renovable que no vinguin del petroli?
- Ens desplacem sovint caminant o en bicicleta o fem molt ús del vehicle privat?

ENERGIA

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMILIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

ENERGIA

REFLEXIONEM...

A Castellterçol

- Hi ha prou ombra natural als carrers?
- Els llums del carrer són eficients? Il·luminen més del necessari?
- L'ajuntament promou els desplaçaments sostenibles: a peu, en bici, compartint vehicle entre famílies i persones?
- Hi ha cartells, xerrades, tallers o fullets informatius que expliquin prou la relació entre l'ús d'energia i el canvi climàtic?

ENERGIA

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANÇES	IDEES PER MILLORAR

CICLES DE VIDA: BIODIVERSITAT

REFLEXIONEM...

A l'Institut escola

- Coneixem les plantes i animals del pati i voltants de l'Institut i l'escola?
- El pati té natura o massa asfalt o terra?
- Respectem insectes i petits animals?
- Fem activitats d'observació de natura?

CICLES DE VIDA: BIODIVERSITAT

REFLEXIONEM...

A Casa

- Tenim pati, jardí o balcó amb plantes i o petits animals que ajudin la biodiversitat?
- Evitem productes que perjudiquen insectes i fauna?
- Sortim a conèixer l'entorn natural de Castellterçol?

CICLES DE VIDA: BIODIVERSITAT

REFLEXIONEM...

A Castellterçol

- Coneixem la natura pròpia de Castellterçol?
- Sabeu què són i si a Castellterçol n'hi ha plantes invasores?
- Cuidem boscos, camins i espais naturals? (penseu si hi ha brutícia o aspecte degradat en algun lloc)
- Sabeu si els vostres boscos estan en risc de patir incendis?
- Es respecten animals i hàbitats?
- Hi ha zones verdes suficients i diverses?

ANNEX 3. PRESENTACIÓ SESSIÓ DE DEBAT

Argelaga Serveis Ambientals SL

PLA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL DE CASTELLTERÇOL

Sessió amb ecodilegats/des de
l'Institut Escola de Castellterçol

13 de maig de 2026

QUÈ ÉS UN PLA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

És un document que farà servir l'Ajuntament de Castellterçol per millorar la vida dels seus habitants millorant la relació del poble amb el seu entorn natural

👉 És un pla pensat per avui i per al futur

QUÈ ÉS UN PLA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

És un projecte per:

- Organitzar totes les activitats ambientals del poble.
- Decidir què cal millorar
- Implicar tota la població
- Aprendre a cuidar millor el nostre entorn

QUÈ ÉS UN PLA D'EDUCACIÓ AMBIENTAL

Inclou accions per fer :

- A L'escola 🏫
- A casa en família 🏠
- Al poble: amb família, amb els amics, al casal d'estiu, a les festes i esdeveniments del poble...

CONEIXER EL QUE PENSEN ELS INFANTS I JOVES DE CASTELLTERÇOL ÉS MOLT IMPORTANT PER AQUEST PLA

- Perquè sou part del poble
- Perquè coneixeu el dia a dia millor que ningú
- Perquè sou el futur de Castellterçol
- Perquè ja treballeu la sostenibilitat a l'escola

👉 Veieu coses que els adults no veiem.

L'INSTITUT ESCOLA JA ÉS PART DEL CANVI

- Perquè és ESCOLA VERDA i té uns compromisos ambientals
- Impulsa accions sostenibles: Let's Clean Up Europe, Mercat d'intercanvi, Reducció d'embolcalls,...
- Descobriu el municipi a través d'itineraris de natura i socials
- Treballa amb la comunitat

QUÈ US DEMANEM?

Volem que penseu en 2 coses:

1. MANCANCES AMBIENTALS

- ✗ allò que no funciona bé
- ✗ allò que es podria fer millor
- ✗ allò que perjudica el medi ambient

👉 Què podríem fer per millorar-ho?

QUÈ FAREM AMB EL QUE ENS DIGUEU?

- Recollirem totes les idees
- Les incorporarem al Pla d'Educació Ambiental

QUÈ US DEMANEM?

Volem que penseu en 2 coses:

2. PROPOSTES EDUCATIVES DE MILLORA

Busquem idees que ajudin a:

- ✓ aprendre
- ✓ canviar hàbits
- ✓ implicar la gent
- ✓ cuidar el poble

COM PREPARAR-HO A CLASSE?

- Els ecodelegats poden organitzar grups de treball a l'aula que escollin un dels temes de les fitxes que trobareu més

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

REFLEXIONEM...

👉 Quan consumim decidim quin món volem cada dia

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMILIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

POSEM LA MIRADA A L'ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS I: CONSUM

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

REFLEXIONEM...

👉 Els residus són una ineficiència del nostre model de producció i consum que no haurien d'existir. De fet, són recursos que estan fora de lloc -que s'han extret innecessàriament o que no s'han reintroduït en el sistema productiu.

(Rezero. Fundación para la Prevención de Residuos y el Consumo Responsable)

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

POSEM LA MIRADA A L'ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMILIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DELS MATERIALS II: RESIDUS

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DE L'AIGUA

👉 A Castellterçol consumim aigua de pou.
És un be escàs. Cada gota compta.

CICLE DE L'AIGUA

POSEM LA MIRADA A L'ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DE L'AIGUA

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMILIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLE DE L'AIGUA

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

ENERGIA

👉 L'energia més neta és
la que no es consumeix.

ENERGIA

POSEM LA MIRADA A L'ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

ENERGIA

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMILIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

ENERGIA

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLES DE VIDA: BIODIVERSITAT

👉 Castellterçol té una natura molt ben conservada. Quan cuidem la natura, també ens cuidem nosaltres

CICLES DE VIDA: BIODIVERSITAT

POSEM LA MIRADA A L'ESCOLA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLES DE VIDA: BIODIVERSITAT

POSEM LA MIRADA A CASA AMB LA FAMILIA

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

CICLES DE VIDA: BIODIVERSITAT

POSEM LA MIRADA A CASTELLTERÇOL

MANCANCES	IDEES PER MILLORAR

ANNEX 4. RESULTATS DETALLATS DE LA SESSIÓ PARTICIPATIVA AMB ELS ECODELEGATS

	PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
MALBARATAMENT DE RECURSOS	1. Falta de consciència sobre consum responsable. Malbaratament d'aliments i bens de consum, no s'aprofita prou el material escolar i altres objectes d'ús quotidià	✓	✓	✓	Consumir menys i millor	Realització de Tallers amb idees pràctiques i demostratives sobre consum responsable i reutilització i per entendre les etiquetes. Posar en marxa al poble iniciatives com el mercat d'intercanvi que realitzen els alumnes cada any. Per exemple obrir una biblioteca de les coses. Elaboració d'una guia del consumidor responsable. Promoure una Xarxa d'aprofitament del menjar sobrant de les botigues.	Els alumnes comenten que existeix una aplicació per intercanviar bens, que no es fa servir. Caldria recuperar-la i reactivar-la. També comenten que no es promou el producte de proximitat

	PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
	2. Malbaratament d'aigua en els usos quotidians: mal ús de les aixetes independentment que siguin de tancament autòmatic o no. No s'aprofita l'aigua de la pluja i no es reutilitzen les aigues grises (sobrant de les dutxes, banyeres, piques,...) Manca informació	✓	✓	✓	Fer un ús més conscient de l'aigua. Incorporar sistemes d'aprofitament d'aigua de la pluja i reaprofitament d'aigues grises	Informació sobre l'estat de l'aigua a Castellterçol mitjançant xerrades, campanyes de sensibilització, tallers demostratius d'alternatives de gestió de l'aigua. Elaboració d'una guia de bons hàbits en l'ús de l'aigua. Visites a potabilitzadores i instal·lacions de tractament d'aigues.	Els alumnes proposen recuperar les fonts naturals

	PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
	3. Consum energètic poc conscient: ús innecessari de la llum artificial durant el dia i dels sistemes de climatització (amb les finestres obertes), mobilitat basada en vehicles motoritzats. Desconeixement de les energies renovables.	✓	✓	✓	Fer un bon ús dels aparells que funcionen amb electricitat, incrementar el transport públic	Campanyes d'estalvi energètic i hàbits quotidians. Elaboració d'una guia per donar a conèixer bons hàbits en l'estalvi d'energia i alternatives d'energia sostenibles. Visites a instal·lacions locals de fonts d'energia renovables.	Els alumnes comenten que l'enllumenat públic podria funcionar amb plaques solars i amb leds.
GESTIÓ DELS RESIDUS	4. Excés de residus i embolcalls	✓	✓	✓	Reduir residus innecessaris i envasos d'un sol ús	Campanyes d'esmorzars sense embolcalls. Foment del granel. Visites a plantes de triatge i gestió dels envasos lleugers.	Els alumnes comenten que malgrat els esforços realitzats a l'escola i a l'institut, hi ha molt alumnat que encara fa servir embolcalls d'un sol ús.

	PUNTS FEBLES DETECTATS						OBSERVACIONS
	PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	
							Tambè detecten un mal ús de les papereres de l'escola
	5. Mala separació de residus i reciclatge. Desconeixement del que passa amb els residus depositats als cubells del porta porta	✓	✓	✓	Millorar el coneixement de la recollida selectiva	Reforçar les campanyes d'infomació del porta a porta. Tallers pràctics, activitats de conscienciació. Visites a plantes de tractament de residus,	Alguns alumnes comenten que a casa coneixen perfectament el sistema porta porta, però en són conscients que no és igual a totes les famílies.

	PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
	6. Brutícia als carrers i espais naturals			✓	Generar més respecte pels espais públics	Organitzar Jornades participatives de neteja de la natura adreçades a tota la població: Let's clean up, Ultra Clean Marathon.	Els alumnes fan el suggeriment d'instal·lar papereres al carrer que tinguin separades les fraccions
	7. Augment de residus durant festes i activitats			✓	Fer festes més sostenibles	Punts de reciclatge visibles, campanyes durant Festa Major. Implementar sistemes que redueixin la generació d'envaso d'un sol ús.	Els alumnes consideren que és degut als visitants de fora del poble que venen a gaudir de les festes.
BIODIVERSITAT	8. Manca coneixement de la biodiversitat i espais naturals de Castellterçol	✓	✓	✓	Conèixer millor els valors patrimonials per reforçar el vincle amb l'entorn	Incrementar les sortides de natura i activitats de descoberta, activitats intergeneracionals i projectes participatius adreçats a tota la població. Rutes autoguiades	Els alumnes consideren que els coneixements adquirits a l'istitut i l'escola i les sortides que se'n fan són insuficients per aconseguir un grau de

PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
						conscienciació del valor i la importància de la natura que envolta Castellterçol
9. Desconeixement de les amenaces de la biodiversita i en concret del problema de les plantes invasores	✓	✓	✓	Aprendre sobre biodiversitat local i el seu valor	Xerrades, tallers i accions participatives d'apadrinament i cura de trams de cursos fluvials, de seguiment i control d'espècies invasores, de seguiment de la biodiversitat en general mitjançant eines de ciència ciutadana i projectes d'aprenentatge i servei.	

PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
10. Poc respecte cap a alguns animals i insectes	✓	✓	✓	Sensibilitzar sobre la importància de tots els éssers vius	Tallers i activitats de conscienciació sobre fauna	Els alumnes comenten que en general la població de Castellterçol manifesta estima cap als animals, sobretot animals de companyia. El respecte canvia quan es tracta d'insectes i petits animals.
10. Necessitat de més activitats ambientals vivencials	✓	✓	✓	Aprendre fent i participant	Sortides, APS, tallers pràctics i activitats intergeneracionals, projectes participatius	

	PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
COMUNICACIÓ	11. En general falta d'informació ambiental visible al poble, als quatre blocs de preguntes s'ha manifestat la manca d'informació			✓	Fer més visible la informació ambiental	Cartelleria, senyalització i campanyes municipals	Els alumnes proposen fer campanyes específiques adreçades als visitants i població estacional
PARTICIPACIÓ	12. Poca participació comunitària en accions ambientals	✓	✓	✓	Implicar més la població	Activitats obertes i patiicipatives, reptes comunitaris	

	PUNTS FEBLES DETECTATS	DETECTATS A L'INSTITUT ESCOLA	DETECTATS A CASA	DETECTATS A CASTELLT ERÇOL	QUÈ CALDRIA FER PER MILLORAR-HO?	COM HO PODEM FER? (ACCIONS EDUCATIVES SUGGERIDES)	OBSERVACIONS
	13. Dificultat per passar de la idea a l'acció	✓	✓	✓	Donar eines per actuar	Crear projectes liderats pels joves de Castellterçol	

ANNEX 5. ENQUESTA I RESPOSTES D'ENTITATS

LES ENTITATS I EL FUTUR AMBIENTAL DE CASTELLTERÇOL.

Enquesta per a l'elaboració del Programa d'Educació Ambiental Municipal

Som l'equip redactor del Programa d'Educació Ambiental de Castellterçol. Us fem a mans aquesta enquesta per a conèixer la implicació i el coneixement de la vostra entitat respecte a l'estat, al municipi, de la sostenibilitat, l'educació ambiental i el medi ambient en general. Us demanarà només entre 5 i 10 minuts dels vostre temps!

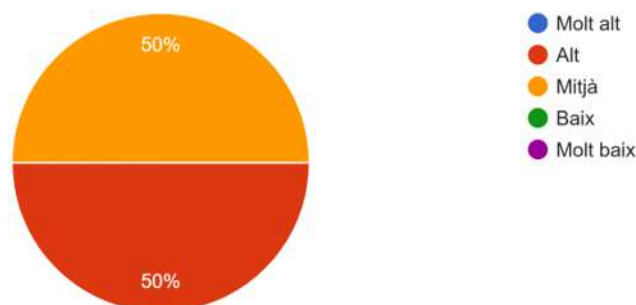
Moltes gràcies per la vostra participació!!

* Indica que la pregunta és obligatòria

Bloc 1 . Coneixement dels valors naturals i reptes ambientals de Castellterçol

1.Des de la vostra entitat i fruit de la vostra activitat i el contacte amb la població de Castellterçol. Com valoreu el coneixement que existeix a Castellterçol respecte els seus valors ambientals?*

2 respostes

2.Quins elements naturals i paisatgístics de Castellterçol considereu més valuosos? *

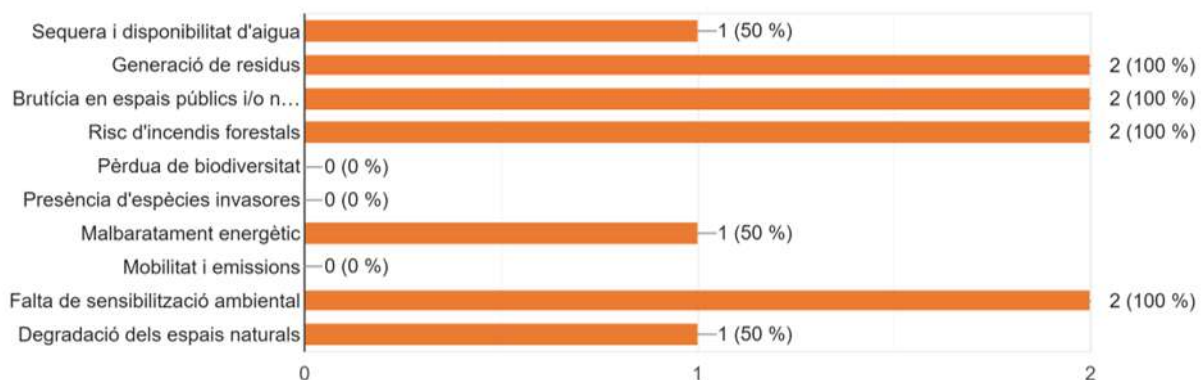
2 respostes

Zona del castell, les poues de glaç, els racons més significatius que es troben a la natura tipus la font del Prat del Pou, etc

La biodiversitat, les fonts i sobretot la connexió de la trama urbana amb el medi natural (la transició és suau en general; per exemple les sortides cap a la Creueta o cap al Munt des de la carretera de Granera)

3. Al vostre parer quins són els principals problemes o amenaces ambientals del municipi?
(trieu-ne un màxim de 3) Seleccioneu totes les opcions que corresponguin. *

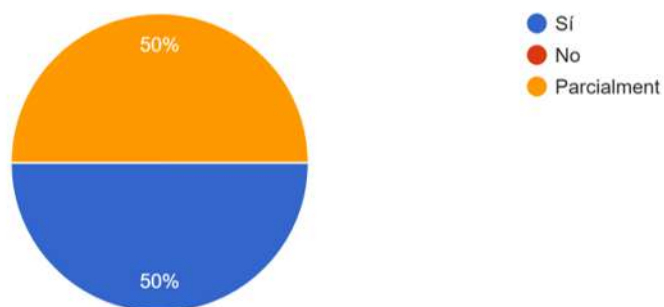
2 respostes

Bloc 2. Impacte ambiental de l'entitat

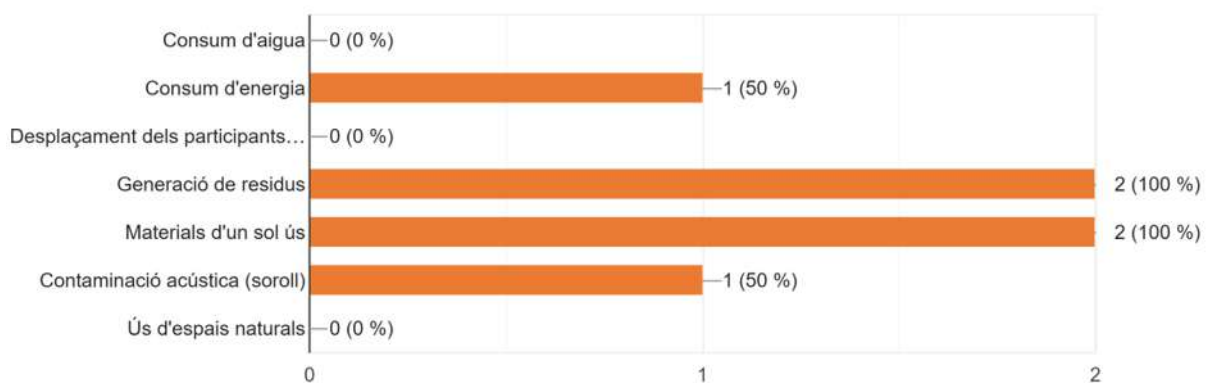
4. La vostra entitat ha reflexionat alguna vegada sobre l'impacte ambiental que generen les activitats que organitzeu? *

2 respostes

5. Si la resposta és sí o parcialment, quins aspectes heu detectat relacionats amb la vostra activitat?

2 respostes

6. Heu aplicat alguna mesura per reduir aquest impacte?

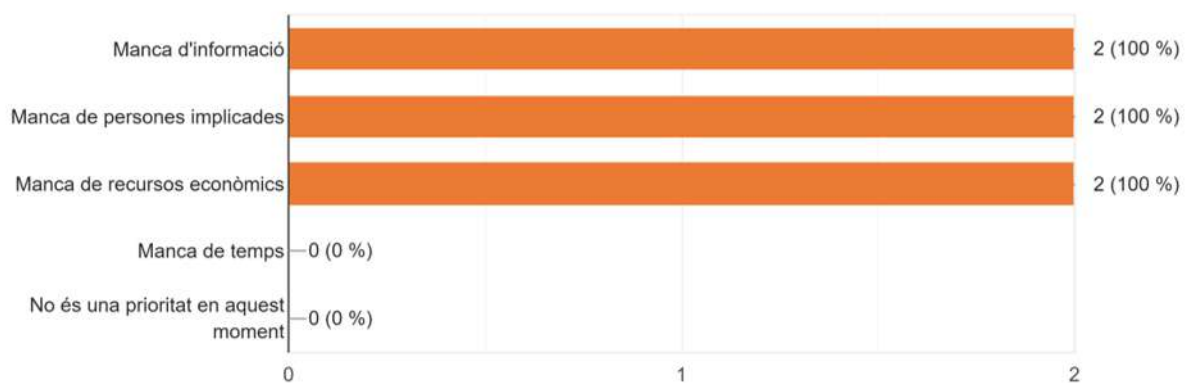
2 respostes

Sempre intentem deixar l'espai que utilitzem tal i com ens l'han deixat (neteja després de les activitats), reciclem la brossa que puguem generar i tenim unes hores de fi de festa raonables per no contaminar acústicament.

Mirem de reciclar el material que fem servir

7. Quines dificultats trobeu per incorporar criteris ambientals a les vostres activitats? (Seleccioneu totes les opcions que corresponguin) *

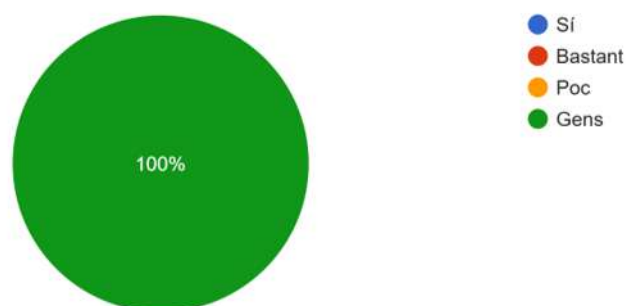
2 respostes

Bloc 3. Informació i sensibilització ambiental

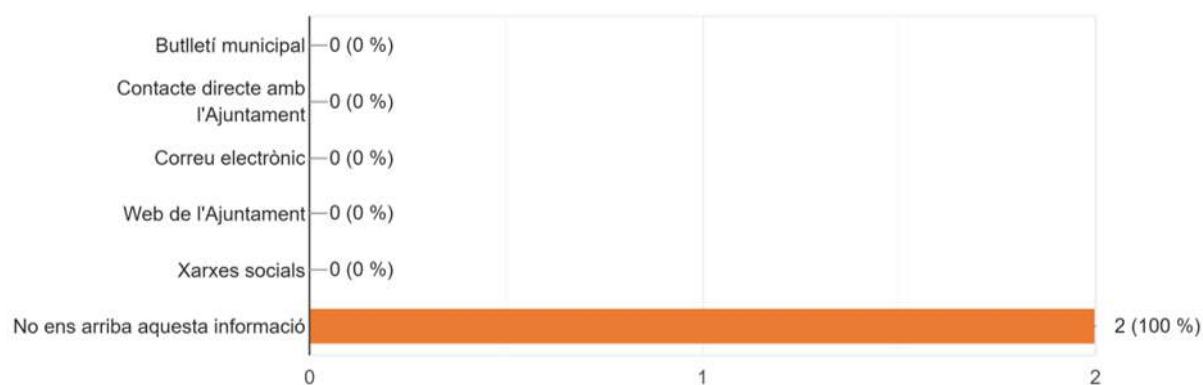
8. Creieu que les entitats reben prou informació sobre els reptes ambientals del municipi? *

2 respostes

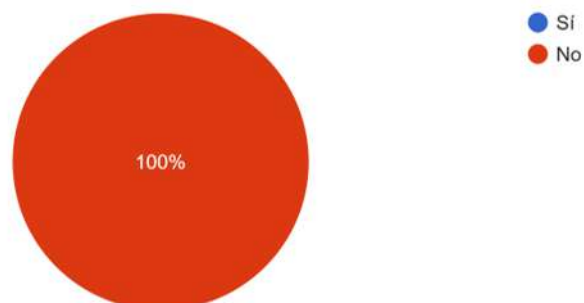
9. Per quins canals us arriba habitualment informació ambiental municipal?
corresponguin) *

2 respostes

10. Coneixeu activitats o campanyes ambientals impulsades al municipi durant els darrers anys? *

2 respostes

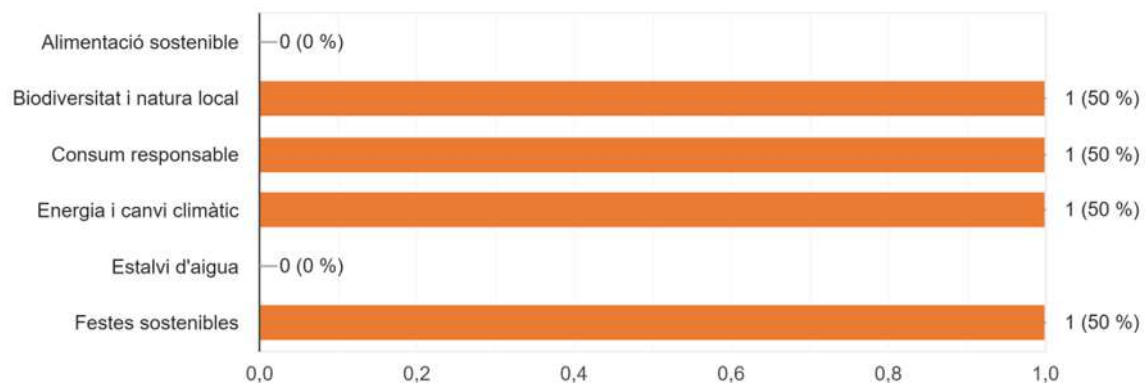
11. Si la resposta a la pregunta anterior és afirmativa, quina/es en recordeu?

0 respostes

Bloc 4. Necessitats i propostes

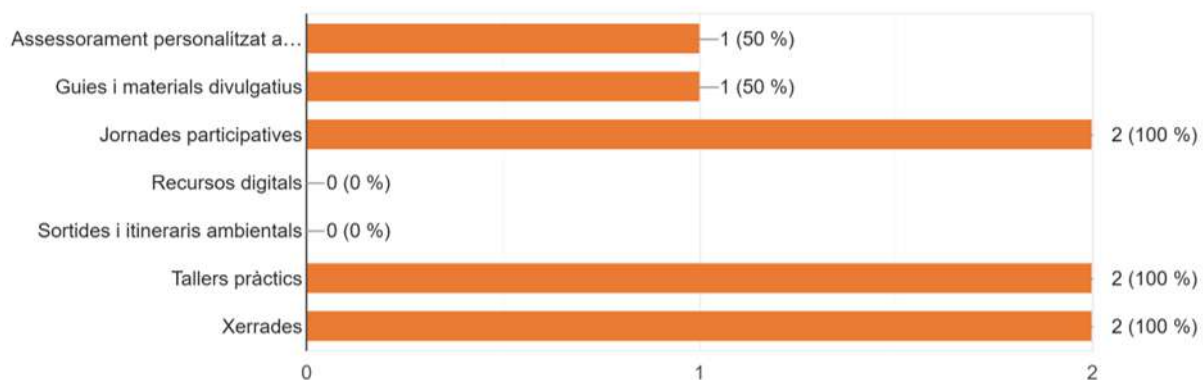
12. Sobre quins temes us agradaria rebre més informació o formació? (Selecioneu totes les opcions que corresponguin) *

2 respostes

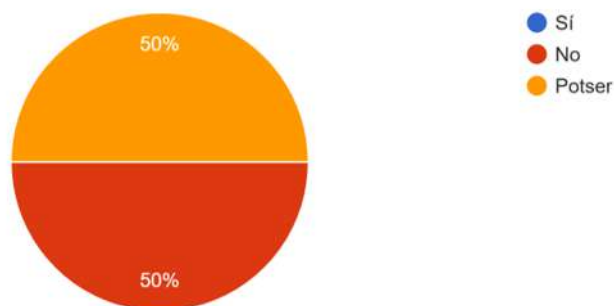
13. Quins formats trobeu més útils per a la divulgació de la informació ambiental? Seleccioneu totes les opcions que corresponguin. *

2 respostes

14. Us agradaria participar en una xarxa local d'entitats per promoure la sostenibilitat al municipi? *

2 respostes

Bloc 5. El paper de les entitats en el futur de l'educació ambiental

15. Quin paper creieu que poden tenir les entitats en la millora ambiental de Castellterçol? *

2 respostes

Informació a la ciutadania a través de tallers i jornades i/o organitzant activitats de voluntariat relacionades amb l'activitat de l'entitat

Depèn de l'activitat de cada entitat, però podem tenir una mínims compartits, per exemple en la minimització i el reciclatge de material

16. Si poguéssiu proposar una acció ambiental per al municipi, quina seria? *

2 respostes

Camins Escolars Segurs i Sostenibles

Manteniment de l'espai públic (neteja dels carrers, de voravies, males herbes etc.) i sobretot dels espais verds (bosquet de can Sedó, placeta de la parròquia de Sant Francesc, voltant del poliesportiu, aparcament del costat de l'antiga fonda, etc...). També caldria revisar la senyalització del medi rural i revisar actuacions inútils com les reixes - engolidors de les pistes que en poques setmanes queden totalment colgades (per ex., al camí del Ricard) i no fan cap funció pràctica més enllà d'artificialitzar l'entorn natural

17. Voleu aportar qualsevol comentari o suggeriment?*

1 resposta

No gràcies

Bloc 6. identificació voluntària

Heu arribat al final del qüestionari, només cal que indiqueu l'activitat de la vostra entitat, el nom és opcional.

Les respostes s'analitzaran de manera agregada per elaborar el Pla d'Educació Ambiental. La identificació de l'entitat només servirà per poder contactar-vos si voleu participar en futures accions o aclarir alguna aportació.

Moltes gràcies per haver-hi participat!

Nom de l'entitat (opcional) i activitat *

2 respostes

La Flama: organització de festes populars

Associació narinan Projecte Social Familiar. Fem reforç escolar gratuït a infants vulnerables a les escoles de Castellterçol i de Castellcir

**Diputació
Barcelona**

**Àrea d'Acció Climàtica
i Transició Energètica**

Gerència de Serveis de Medi Ambient

*Comte d'Urgell, 187
Recinte de l'Escola Industrial
08036 Barcelona*

*www.diba.cat/mediambient
@AccioClimaDiba*

Pla d'Acció d'Educació Ambiental de Castellterçol (2026-2030)

1. Consum responsable, prevenció de residus i economia circular

Cep al Residu Zero: Foment de la reducció en origen i la reutilització per disminuir la petjada ambiental del consum de béns materials.

Goia del bon consumidor i Reducció d'envasos: Creació d'eines pràctiques per fomentar la compra conscient i companses per eliminar els plàstics d'un sol ús.

Intercanvi i Reparació: Implementació de mercats d'intercanvi de bave i el servei 'Reproddurà' per allargar la vida dels objectus.

Compostatge i Gestió de residus: Impuls al compostatge associat i comunitari, complementar amb visites divulgatives per conèixer la gestió local de residus.

6. Coordinació i seguiment

Coordinació tècnica i governança: Establiment d'una figura tècnica responsable de vetilar per i execució, l'avaluació i la continuïtat del pla fins al 2030.

4. Biodiversitat i territori

Connexió amb el patrimoni natural: Refurçar el vincle de la població amb l'entorn forestal i fluvial per garantir-ne la conservació activa.

Let's Clean Up! i Conservació activa: Jamades participatives de neteja d'espais naturals i projectes de custòdia del territori (com el Projecte Rius).

Ciència ciutadana: Implicació dels veïns en el seguiment de la diadiveretat local (seguiment d'ocells i papallones).

2. Cicle de l'aigua i ús eficient

L'aigua com a recurs finit i escàs: Sensibilització davant la vulnerabilitat hídrica de Castellterçol, especialment accentuats pels episodis de sequera.

Guia d'estalvi hídric i tallers: Elaboració d'una guia amb recomenacions pràctiques i rentitització de tallers sobre el cicle integral de l'aigua.

Visites a depuradores: Activitat de descoberta de les instal·lacions de captació i sanejament per millorar la consciència sobre el cost ambiental de l'aigua.

5. Comunicació i sensibilització

Pla de comunicació ambiental: Creació d'una agenda anual d'estititats i ce dos cancle municipals per visibilitzar les fites del programa.

4. Biodiversitat i territori

Connexió amb el patrimoni natural: Raturçar el vincle de la població amb l'entorn forestal i fluvial per garantir-ne la conservació activa.

Let's Clean Up! i Conservació activa: Jamades participatives de neteja d'espais naturals i projectes de custòdia del territori (com el Projecte Rius).

Ciència ciutadana: Implicació dels veïns en el seguiment de la oiadiveretat local (seguiment d'ocells i papallones).

Ajuntament de
Castellterçol

**Diputació
Barcelona**

Pla d'Acció d'Educació Ambiental de Castellterçol

Un full de ruta comunitari cap a la sostenibilitat (2026-2030)

Ajuntament de Castellterçol | Diputació de Barcelona

L'Evolució de l'Educació Ambiental

Descobriment

El municipi com a aula.

Si ho conec,
l'estimaré ->
Valoració del patrimoni.

Comprensió

El municipi com a ecosistema.

Si ho entenc,
evitaré disfuncions ->
Base científica.

Consciència

Els problemes ambientals.

Si ho veig, ho voldré resoldre
-> Denúncia i activisme.

Col·laboració

La gestió ambiental.

Si sé com fer-ho,
col·laboraré ->
Canvi d'hàbits.

Apoderament

La transformació del municipi.

Si em sento partícip, exploraré solucions ->
Innovació i Corresponsabilitat.

El programa de Castellterçol no es queda en la sensibilització passiva; aposta per integrar tots els nivells fins a culminar en la transformació activa.

Eix 1: Consum Responsable i Economia Circular

Cal una transició de l'economia lineal a una visió més àmplia del cicle dels materials.

Eix 2: Cicle de l'Aigua i Ús Eficient

La sequera ha evidenciat la vulnerabilitat dels nostres recursos hídrics; requereix un canvi d'hàbits immediat i responsable.

2.1 Conèixer el Cicle (El Context)

Activitats per comprendre el funcionament natural i integral de l'aigua a Castellterçol.

2.2 Eines d'Estalvi (A Casa)

Creació d'una Guia d'estalvi hídric mitjançant aprenentatge i servei (APS) amb l'Institut Escola.

2.3 La Realitat del Cost (Al Territori)

Visites a depuradores i instal·lacions de captació per visibilitzar el cost ambiental i econòmic del sanejament.

Eix 3: Eficiència Energètica i Canvi Climàtic

L'acció climàtica passa per apropar la transició energètica a la ciutadania, fent comprensible la relació entre el consum diari i les emissions.

3.1 Sensibilització

Tallers interactius i format Escape room sobre l'emergència climàtica.

3.2 Eines per a la Llar

Edició de la Guia d'estalvi energètic de Castellterçol per reduir la despesa domèstica.

3.3 Models Alternatius

Visites a instal·lacions per donar a conèixer les energies renovables (fotovoltaïques).

3.4 Descarbonització Diària

Campanyes pràctiques de mobilitat sostenible (compartir cotxe, pedala amb energia).

Eix 4: Biodiversitat i Territori

Castellterçol és un entorn forestal i rural. Cal reforçar el vincle entre la població i el territori per garantir-ne una custòdia activa.

4.1 Connexió amb el Patrimoni

Itineraris i visites guiades per interpretar el paisatge i la identitat local.

4.2 Let's Clean Up!

Jornades participatives de voluntariat ambiental per netejar entorns naturals.

4.3 Conservació Activa

Implicació en projectes de custòdia del territori (com el Projecte Rius).

4.4 Ciència Ciutadana

Participació veïnal en la generació de dades útils (seguiment d'ocells, papallones/CBMS).

Eix 5: Comunicació i Sensibilització Transversal

El repte no és només fer, sinó fer-ho saber. Cal superar la fragmentació i oferir informació ambiental accessible i continuada.

Agenda Unificada

Creació d'una agenda anual d'activitats del Programa.

Acció 5.1: Pla de Comunicació

Campanyes Contínues

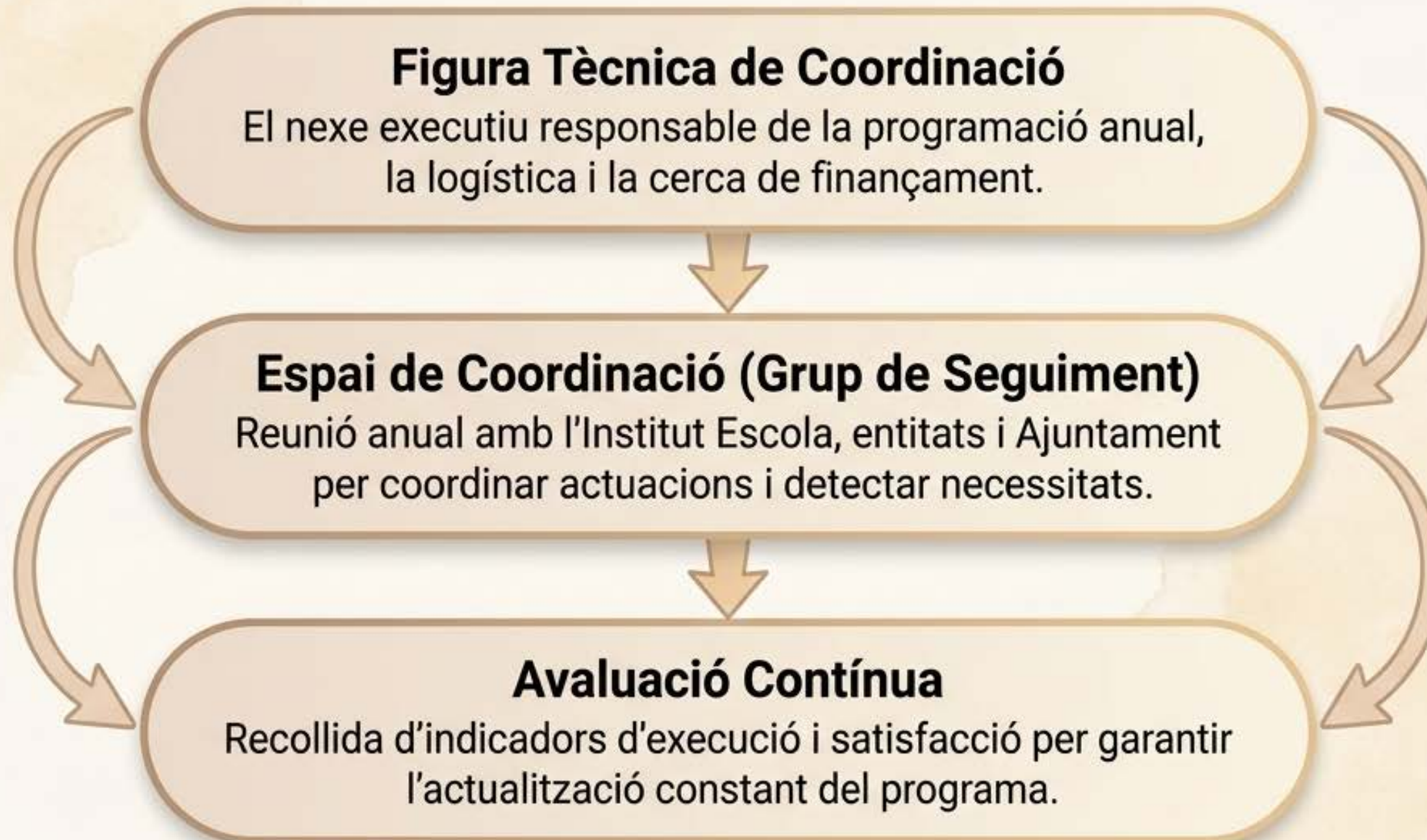
Materials divulgatius adaptats a diferents públics per mantenir el batec mediambiental actiu tot l'any.

Visibilitat Institucional

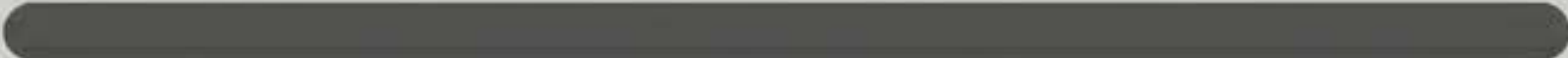
Ús estratègic dels canals municipals per donar valor a les fites assolides.

Eix 6: Coordinació, Seguiment i Governança

Un pla sense motor no avança. Cal garantir recursos organitzatius i sinergies estables per assegurar la continuïtat fins al 2030.

Taula Resum: Prioritats i Execució (2026-2030)

Eix Estratègic	Prioritat	2026	2027	2028	2029	2030
Eix 1: Consum (Guies del consumidor)	Alta					
Eix 2 i 3: Aigua i Energia (Guies d'estalvi)	Alta					
Eix 4: Biodiversitat (Let's Clean Up, Itineraris)	Alta					
Eix 4: Biodiversitat (Projecte Rius, Ciència ciutadana)	Mitjana-Alta					
Eix 5 i 6: Comunicació i Coordinació	Transversal					

Construïm junts un Castellterçol més sostenible.

El repte ambiental no és només institucional; demana la responsabilitat de tothom: Ajuntament, Institut Escola, entitats i ciutadania. L'educació és el primer pas cap a l'acció.

contacte@castelltersol.cat | Ajuntament de Castellterçol